

TOLNA MEGYEI FOGLALKOZTATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉSI PROGRAM

A CÉLCSOPORT MUNKAERŐPIACI ÉS KÉPZÉS- SZÜKSÉGLETŰ ELEMZÉSE A MUNKÁLTATÓI IGÉ- NYEK ALAPJÁN

TOP-5.1.1-15 TL1-2016-00001

*Foglalkoztatási stratégia elkészítése és annak megvalósítását szolgáló kutatás, elemzés,
felmérés elkészítésének szolgáltatásai*

Készítette: Ex Ante Tanácsadó Iroda

2017. évi felülvizsgálattal bővített verzió (2017. szeptember 10.)

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

TARTALOMJEGYZÉK

1	Vezetői összefoglaló	3
2	Bevezető	6
2.1	Az elemzés célja	6
2.2	Az elemzés módszertana	6
3	Gazdasági-foglalkoztatási helyzetkép	8
3.1	Általános gazdasági jellemzők	8
3.2	A paktum-terület legfontosabb gazdasági szereplői.....	13
4	Foglalkoztatói igények	15
4.1	A bejelentett álláshelyek jellemzői	15
4.2	A bejelentett álláshelyek FEOR besorolása.....	24
4.3	Foglalkoztatói igények alakulása az álláshirdetések alapján	39
4.4	Foglalkoztatói igények felmérése	43
4.5	A foglalkoztatói igények összegzése	47
4.6	Foglalkoztatói igények felmérése 2017-ben	48
5	A paktum-terület munkaerő potenciálja.....	51
5.1	A népesség összetétele	51
5.2	A népesség képzettségi szintje	54
5.3	A képzéskibocsátás jellemzői.....	55
5.4	Képzési programok 2017-ben	64
5.5	A program kiemelt célcsoportjai	68
5.6	Az álláskeresőket összetétele	91
5.7	A rendelkezésre álló humán erőforrás elemzésének összegzése.....	97
6	Munkaerő-piaci kereslet és kínálat összehasonlítása	98
7	Összegzés, következtetések.....	105
8	Táblázat- és ábrajegyzék	107
8.1	Ábrajegyzék	107
8.2	Táblázatjegyzék	108

1 VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A Tolna Megyei Önkormányzat, a Tolna Megyei Kormányhivatal, a Tolnáért Nonprofit Közhasznú Kft. és a Kék Madár Alapítvány 2016-ban Tolna Megyei Foglalkoztatási Együttműködési Programot (továbbiakban: Paktum) hoztak létre. A Paktum illetékessége (továbbiakban Paktum terület) Tolna megye egészére kiterjed, ez alól kivételt képez Szekszárd MJV paktumának (TOP-6.8.2-15) területe¹. A Paktum alapítók a 2017-2020-as időszakra Tolna megyei Foglalkoztatási Stratégia megalkotásáról határoztak, amelyet több tanulmány, elemzés alapol meg.

Jelen tanulmány célja a célcsoport munkaerő-piaci és képzés-szükségletű elemzése a Tolna Megyei Önkormányzat TOP-5.1.1-15-TL1-2016-00001 számú projektjéhez, és a Foglalkoztatási Stratégia megalapozásához kapcsolódik.

A célcsoportok munkaerő-piaci elemzésének célja, hogy megvizsgálja a megyei paktum fejlesztési területén (Tolna megye területe a Szekszárdi járás nélkül) felmerülő munkaerő-piaci kereslet és kínálat mennyiségi és minőségi mutatóit, a megyei paktum fejlesztéssel érintett célcsoportjainak képzettségét és kompetenciáját.

Az elemzés megállapítja, hogy a megyére jellemző a népesség fogyása, amelynek elsődleges forrása a népesség korszerkezetének öregedése. Mindez a foglalkoztatási szint emelésének korlátait is kijelöli.

Kimutattuk, hogy az egyes járások eltérő vállalati szerkezettel rendelkeznek. A Bonyhádi és a Tolnai járásokban a kisvállalkozások (10-49 főt foglalkoztató), a Tamási járásban a közepes vállalkozások (50-249 főt foglalkoztató) míg a Paksi és a Dombóvári járásokban a 250 főnél nagyobb vállalkozások dominálnak.

A paktum-területen a populáció képzettségi szintje elmarad az országos átlagtól. Minden érintett járásban magasabb az alacsony iskolai végzettségűek aránya, és alacsonyabb a legalább érettségivel rendelkezők aránya, mint az országos átlag. Ebben a tekintetben azonban lényeges eltéréseket láttunk az egyes járások között: a leginkább leszakadónak a Tamási járás tekinthető. Ezt alátámasztják a 2016-os végzettségi adatok is. Eszerint a Tamási járást leszámítva minden járásban a legtöbben általános iskolai és érettségi végzettséget szereztek, arányaiban kevesebben szereztek szakmai végzettséget (szakmai vizsgát). A Tamási járásban azonban az általános iskolai végzettséget a szakmai vizsgák száma követi, ami a járás további képzettségbeli lemaradását vetíti előre.

A felnőttképzésben domináns a különböző OKJ-s képzések aránya, a többi képzéstípus (szakmai, felzárkóztató, hatósági, nyelvi) elmarad ettől. Fontosnak tartjuk megjegyezni, hogy

¹ A Tolna Megyei Önkormányzat és a Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzat között lefolytatott egyeztetések során megtörtént a TOP-5.1.1 és a TOP-6.8.2 projektek közötti földrajzi lehatárolás. Szekszárd Megyei Jogú Város gazdasága és foglalkoztatási helyzete szervesen összekapcsolódik az öt övező településekkel. A Szekszárdi járás területén található települések alvótelepülésekként funkcionálnak, az itt élők többsége a megyeszékhelyen vállal munkát, ezért a Szekszárdi paktum illetékességi területének része a járás területe is. A megye a helyi paktumok esetében elsősorban ernyőszervezeti feladatokat lát el. A helyi paktumok Dombóvár-Tamási, Bonyhád és Paks területén valósulnak meg.

nyelvi képzésben nem végzett senki az elmúlt időszakban, holott nagy jelentősége van az elvárt kompetenciák között.

A keresleti oldalt is elemeztük, a bejelentett álláshelyek és az álláshirdetések vizsgálatával. A keresleti oldalra jellemző, hogy a legnagyobb igény a szakképzetlen munkaerőre van. A szakképzettséget nem igénylő kategórián belül minden járásban az egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozásúak a legkeresettebbek. A második helyen a Bonyhádi, Dombóvári és a Paksi járásokban is a takarító és a kisegítő foglalkozások, a Tamási járásban a mezőgazdasági foglalkozásúak, a Tolnai járásban pedig a szántó-földinövény-termesztő foglalkozások állnak. A Bonyhádi, Dombóvári, Paksi és Tamási járásokban keresett álláshelyek az ipari és építőipari munkakörökbe tartoznak. A Tolnai járásban ettől eltérően a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási munkakörök a keresettek.

A piaci szférában a kereskedelem ágazatához, valamint az építőiparhoz kapcsolódóan találunk üres álláshelyeket. Magas a hirdetések között a felsőfokú végzettséget igénylő munkakörök aránya, 41%, illetve fontosnak értékelik a munkáltatók az 1-5 éves szakmai tapasztalatot is. A közigazgatásban fellelhető állások és a piaci igények egyaránt a magasan képzett, fejlett kompetenciákkal rendelkező munkavállalókat keresik, akikkel szemben követelmény a jó kommunikációs képesség, valamint a jogosítvány és a digitális kompetenciák magasan fejlett szintje.

Az elemzés eredményei alátámasztják és számszerűsítik azt a munkaerőpiacon már évtizedek óta fennálló jelenséget, hogy a munkaerő-piaci kereslet és kínálat nincs összhangban. A paktum-terület vonatkozásában a munkaerőigény jelentősen meghaladja a nyilvántartásban szereplő álláskeresőket számát. Közel 4000 munkavállaló hiányzik a paktum-terület munkaerőpiacáról. Ezt azonban árnyalja, hogy közel 6.700 álláshelyen közfoglalkoztatottakat szándékoznak alkalmazni a munkáltatók, amely a bejelentett üres álláshelyek 70%-a.

A kereslet és kínálat egyenlegét megvizsgálva látható, hogy a paktum-területre egyszerre jellemző a munkaerő-hiány és a túlkínálat is, mivel a rendelkezésre álló munkaerő nem azokkal a képességekkel, szaktudással rendelkezik, mint amire a munkaerőpiacon jelenleg szükség van. A bejelentett üres álláshelyek elvárt iskolai végzettségi mutatói és az álláskeresőket iskolai végzettségének összehasonlítása azt mutatja, hogy az általános iskolai végzettség nélküli, az általános iskolai és szakiskolai végzettséggel rendelkező álláskeresőket esetében munkaerőhiány van. A szakmunkások, a gimnáziumi, a szakközépiskolai, a technikumi, a főiskolai, és az egyetemi végzettségűek esetében viszont a munkaerő kereslet szűkebb, mint a kínálat, vagyis munkaerő-felesleg jött létre.

Munkaerő-piaci szempontból a legnagyobb problémát az alacsony iskolai végzettségűek és a közfoglalkoztatottak magas aránya jelenti, mivel az iskolai végzettség az a tényező, ami az álláskeresőket elhelyezkedési esélyeit leginkább befolyásolja. Az alacsony iskolai végzettségűek aránya rendkívül magas, a regisztrált álláskeresőket közel fele (48%), és a pályakezdők 38%-a is kizárólag általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Az alacsony iskolai végzettségűek esetében a legfontosabb a szakképzés feltételét jelentő alapfokú végzettség megszerzésének biztosítása, majd a szakmai képzésbe való bekapcsolódásukkal elhelyezkedésük elősegítése. A közfoglalkozásba bevontak létszáma 2016-ban (I-X. hónapok) a paktum-területen 3.903 fő volt. Fontos szakpolitikai célkitűzés², hogy legyen átjárás a közfoglalkoztatás

² Magyarország Konvergencia Programja 2016-2020
http://www.kormany.hu/download/b/f1/b0000/KP%202016_hu.pdf

és az elsődleges munkaerőpiac között, ezért további ösztönzőkkel növelni kell a közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra visszalépők arányát, és megoldást keresni arra a problémára, hogy a közfoglalkoztatók ellenérdekeltsége is a közmunkások táborának bővítését, helyzetének konzerválását erősítse. A közfoglalkoztatottak számának csökkentésében jelentős szerepe lehet a profilíng (ügyfél-kategorizálási) rendszer fejlesztésének, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NSZF) humánerőforrás kapacitás mennyiségi és minőségi növelésének. E célcsoportok számára különösen fontos a támogató mentori szolgáltatás, valamint a munkahelyi környezetbe történő beilleszkedés segítése.

2017 évi felülvizsgálat a fejlesztéssel érintett célcsoport munkakörök szempontja szerinti képzettségének és kompetenciájának vizsgálatáról

Az elemzés eredményei alátámasztják, hogy továbbra is rendkívül kedvezőtlen az alacsonyan képzett munkavállalók foglalkoztatási helyzete. Ez arra hívja fel a figyelmet, hogy a térségi foglalkoztatási helyzet legnagyobb problémája az alacsonyan képzett munkavállalási korúak inaktivitása. A 2017. júliusi zárónap adatai alapján az alacsony iskolai végzettségű regisztrált álláskereső aránya a regisztrált munkanélküliek 47 %-a. Számuk a Tamási (101 fő) és a Paksi (110 fő) járásokban a legmagasabb.

E rétegek munkaerőpiacra történő bevonása az egyik kulcsa annak, hogy az alacsony foglalkoztatottsági szint emelkedjék. A paktum-területen 2017. első félévében 3.192 fő vett részt közfoglalkoztatásban, számuk a Tamási járásban a legmagasabb (1.552 fő).

Fő kormányzati törekvés 2017-ben a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiac felé irányítása. E cél elérése érdekében a 1139/2017. (III. 20.) Korm. határozatban fektették le a közfoglalkoztatás átalakításához szükséges lépéseket. Az intézkedések egyik legfontosabb várható eredménye, hogy a közfoglalkoztatási programokban részt vevők havi átlagos maximális létszámát 2020-ig folyamatosan 150 ezer főre csökkentik. Ennek érdekében korlátozzák és feltételekhez kötik a 25 év alattiak, a szakképzettséggel rendelkezők közfoglalkoztatásba történő bevonását, valamint a közfoglalkoztatási jogviszonyban eltölthető maximális időtartamot 1 évben szabják meg.

A képzési programok tekintetében kiemelten fontos a közfoglalkoztatásban résztvevők képzésének támogatása foglalkoztathatóságuk javítása érdekében, a munkahelyi képzések támogatása, valamint a kulcskompetenciák fejlesztését lehetővé tevő programok indítása.

A keresleti oldalt is elemeztük a bejelentett álláshelyek és a munkáltatói igényfelmérés vizsgálatával. A keresleti oldalra jellemző, hogy a legnagyobb igény a szakképzetlen munkaerőre van. A szakképzettséget nem igénylő kategórián belül minden járásban az egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozásúak a legkeresettebbek.

A Tolna Megyei Kormányhivatal által kibocsátott 2017. évi képzési jegyzék és a Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztályának bejelentett üres álláshelyek összevetéséből leszűrhetjük, hogy a Kormányhivatal a jegyzék összeállításakor figyelembe vette a munkaerőpiaci prognózisokat, a hiányszakmákat, a bejelentett munkaerőigényeket.

2 BEVEZETŐ

2.1 AZ ELEMZÉS CÉLJA

A célcsoport munkaerő-piaci és képzés-szükségletű elemzése a Tolna Megyei Önkormányzat TOP-5.1.1-15-TL1-2016-00001 számú projektjéhez, és a Tolna megyei Foglalkoztatási Stratégia megalapozásához kapcsolódik. A tanulmány célja a foglalkoztatási stratégia helyzetelemzéséhez szükséges információk összegyűjtése, a térségben meglévő munkavállalók és potenciális munkavállalók helyzetének, összetételének és létszámának felmérése.

Jelen dokumentum Paktum célcsoportjára vonatkozó munkakörök szempontja szerinti képzettségének és kompetenciájának elemzését (5. fejezet) a program végéig (2020) évente szükséges felülvizsgálni.

2.2 AZ ELEMZÉS MÓDSZERTANA

Az elemzés során már meglévő dokumentumok elemzését, a járások kulcsszereplőivel készített interjúkat használtuk fel. Interjúkat készítettünk a járási székhely önkormányzatainak munkatársaival, a Tolna Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztályának osztályvezetőjével.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztály által rendelkezésre bocsátott adatok (2016-os év átlaga), a KSH releváns statisztikai adatai, valamint a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási portálján közzétett adatok alapján megvizsgáltuk a kínálat és kereslet szereplőinek nagyságát, a célcsoportok főbb társadalmi és gazdasági jellemzőit, jellegzetességeit.

Az elemzésnek során felmértük a megyei álláshirdetéseket is. A kutatást a megyei foglalkoztatási paktumhoz kapcsolódóan azzal a céllal hajtottuk végre, hogy definiálhassuk a megyében, az adott időszakban meghirdetett, a nyílt munkaerő-piacon megjelenő üres álláshelyeket. Két adatbázis professzionális szűrők alkalmazásával történő létrehozását követően elemeztük, vetettük össze az adatokat. A www.profession.hu internetes, igen gyakran alkalmazott állásközvetítő portálról 2016. január 14-én kigyűjtött, Tolna megyére szűrt adatok alapján jött létre az első adatbázis. A második pedig, ugyanezen a napon, a közigazgatásban fellelhető, Tolna megyére vonatkozó adatok összesítése után keletkezett, a Belügyminisztérium által működtetett, www.kozigallas.hu internetes oldal adatait felhasználva. A hirdetések a feladás dátuma szerint 2016.12.30 és a szűrés napja, azaz 2017.01.14. közöttiek.

Az elemzésnek egyik fontos célja a munkaadói igények felmérése volt. A mintavétel során a Központi Statisztikai Hivatal reprezentatív adataiból indultunk ki, melyet az ORBIS nemzeti adatbázisából kibővítettük a legnagyobb foglalkoztatók körével. A vállalatok megismerése és a részletesebb információk, adatok összegyűjtése érdekében a paktum-terület jelentősebb foglalkoztatóit személyes is felkerestük. A megkérdezett foglalkoztatókat előzetesen tájékoztattuk az igényfelmérés céljáról. A kis- és középvállalkozások körében kérdőíves vizsgálat segítségével végeztünk adatgyűjtést.

2017 évi felülvizsgálat a fejlesztéssel érintett célcsoport munkakörök szempontja szerinti képzettségének és kompetenciájának vizsgálatáról

A 2017. évi felülvizsgálat a Tolna Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztály által rendelkezésre bocsátott adatok, valamint a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási portálján közzétett adatok alapján készült.

Az 2017. évi felülvizsgálat esetében több adatkörnél nem érhető el aktuálisabb verzió az év eleji teljesítés óta. A KSH általi adatszolgáltatás a tárgyév második felében lesz esedékes. Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP), közhiteles adatszolgáltatás minden tanév októberében esedékes, így nincsenek friss, validált adatok január óta.

Mivel az eredeti elemzés a Tolna Megyei Kormányhivatal 2016 év átlagos adatai (a 12 havi adat egyszerű számtani átlaga), alapján készültek és a 2017. évi felülvizsgálat során a tárgyévi adatok még nem állnak rendelkezésre, ezért összehasonlításra nem alkalmas, azonban a tendenciákat jól mutathatja.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztálya által rendelkezésre bocsátott, új bejelentett álláshelyekre vonatkozó adatok nem tartalmazzák a Tolnai járás adatait, mert 2017 január 1-vel megszűnt a Tolnai kirendeltség, tevékenységi körét a Szekszárdi kirendeltség vette át.

A Tolna Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztály által rendelkezésre bocsátott adatok:

Új bejelentett álláshelyek száma (2017-es év 01-08 hónap átlaga):

- állománycsoport szerint
- állománycsoport szerint-közfoglalkoztatottak nélkül
- FEOR szerint
- FEOR szerint-közfoglalkoztatottak nélkül
- TEÁOR szerint
- TEÁOR szerint-közfoglalkoztatottak nélkül
- foglalkoztatásra irányuló jogviszony szerint
- Igényelt szakképzettség szerint

Regisztrált álláskeresők száma (2017. júliusi zárónapon):

- életkor szerint
- nemek szerint
- ellátás szerint
- iskolai végzettség szerint
- megváltozott munkaképességűek száma
- pályakezdő munkanélküliek száma
- regisztráció hossza szerint

A közfoglalkoztatottakra vonatkozó adatok forrása a, a Belügyminisztérium által működtetett <http://kozfoglalkoztatas.bm.hu/> .

3 GAZDASÁGI-FOGLALKOZTATÁSI HELYZETKÉP

3.1 ÁLTALÁNOS GAZDASÁGI JELLEMZŐK

„Tolna megye gazdasági helyzete elmarad az országos átlagtól. A megye legnagyobb foglalkoztatója az MVM Paksi Atomerőmű Zrt., mely nagymértékben befolyásolja Tolna megye gazdasági helyzetének képét, azonban a megye azon részei, melyet nem érint meg az Atomerőmű pozitív hatása, a megyei átlagnál jóval gyengébb gazdasági mutatókkal rendelkeznek. A megyében az országos átlagnál is magasabb a munkanélküliségi ráta. A megyében a külföldi tőke jelenléte, illetve a gazdálkodó szervezetek tőkével való ellátottsága az országos átlaghoz képest kirívóan alacsony, a vállalkozások jellemzően alacsony hozzáadott értéket termelve működnek. A térség fejlődésének így mindenképpen gátat szab a működő tőke és a befektetők hiánya.

Az ipar elsősorban a városok köré koncentrálódik, a községekben a mezőgazdasági termelőtevékenységen túl nincs számottevő gazdaság. Tolna megye mezőgazdasági adottságai kedvezőek, melyeket ki lehet és kell aknázni ezekben a térségekben. A kedvező adottságok, a magas színvonalú alapanyag-termelés ellenére hiányzik a mezőgazdasági alapanyagokat feldolgozó vállalkozások köre, ez részben az egysíkú, szántóföldi tömegtermék előállítására koncentráló termelési módnak köszönhető. A vidéki településeken a jelenleg is szűkös munkalehetőségek mellett a jövőbeni kilátásokat is rontja az a tény, hogy hiányoznak azok a vállalkozások, illetve vállalkozáscsírák, melyek a jövőben az alacsony szakképesítéssel rendelkező vidéki népesség számára munkahelyet képesek biztosítani. A megyében mindezeket túl hiányzik az innovatív fejlesztésekhez szükséges szellemi tőke is. A kutatás-fejlesztésre fordított ráfordítás országos szinten Tolna megyében a legalacsonyabb.”³

Vállalkozásszerkezet

A paktum-területen a legtöbb vállalkozás a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (41,68%) nemzetgazdasági ágban működik, ezt követi jelentős mértékben lemaradva az ingatlanügyletek (11,06%) és a kereskedelem, gépjárműjavítás 9,55% százalékkal.

³ Tolna Megye Gazdaságfejlesztési Programja 2014-2020.

1. táblázat: Működő vállalkozások ágazati megoszlása (2015)

Nemzetgazdasági ág	Működő vállalkozások	
	száma (db)	aránya
mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	10 348	41,68
bányászat, kőfejtés	2	0,01
feldolgozóipar	1196	4,82
villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	23	0,09
vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés	47	0,19
építőipar	1425	5,74
kereskedelem, gépjárműjavítás	2 370	9,55
szállítás, raktározás	424	1,71
szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	975	3,93
információ, kommunikáció	380	1,53
pénzügyi, biztosítási tevékenység	445	1,79
ingatlanügyletek	2746	11,06
szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	1705	6,87
adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	558	2,25
közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás	1	0,00
oktatás	625	2,52
humán-egészségügyi, szociális ellátás	352	1,42
művészet, szórakoztatás, szabadidő	420	1,69
egyéb szolgáltatás	785	3,16
Összesen	24.827	100

Forrás: KSH, 2017⁴, saját szerkesztés

Regisztrált vállalkozások jellemzői a paktum-területen

A megyében összesen 24.827 regisztrált vállalkozás található, melynek harmada, 7.542 db (30,38%) Paks járásban van. Ezt követi 5621 db regisztrált vállalkozással Tamási (22,64%), majd Bonyhád (4606 db) és Dombóvár (4583 db) 18-18%-os aránnyal. A legkevesebb regisztrált vállalkozás, a megyei érték 9,97%-a (2475 db) Tolnában helyezkedik el.

A regisztrált vállalkozásokon belül legmeghatározóbbak az önálló vállalkozások, jelenlétük minden járásban 80% körüli. Az egyéni vállalkozók aránya mindenhol 33-26% körüli, egyedül Tamási járásban alacsonyabb ezen vállalkozásforma aránya (16,95%), ellenben az őstermelők aránya itt, a Tamási járásban a legmagasabb (23,91%) a megyében!

⁴ <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo/haDetails.jsp?query=kshquery&lang=hu>

2. táblázat: Vállalkozások száma szervezeti forma szerint, járási szinten (2015)

Mutatók	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás
Regisztrált vállalkozások száma összesen	4606	4583	7542	5621	2475
társas vállalkozások száma	913	823	1462	896	486
önálló vállalkozók száma	3693	3760	6080	4725	1989
részvénytársaságok száma (db)	6	10	15	8	3
közkereseti társaságok száma (db)	3	16	10	3	6
agrárgazdasági szövetkezetek száma (db)	6	1	6	6	5
egyéni vállalkozók száma (db)	1358	1494	1970	1344	704
őstermelők száma (db)	1003	881	1946	1831	567
korlátolt felelősségű társaságok száma (db)	625	562	953	583	299
szövetkezetek száma - GFO'14 (db)	29	24	27	32	10
betéti társaságok száma (db)	245	200	448	255	166

Forrás: KSH, 2015, saját szerkesztés

Minden járásban a Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat dominál, ám ezen vállalkozások aránya meglehetősen eltérő képet mutat. A legtöbb agrárvállalkozás a Tamási és Paksi járásban található, ahol a cégek több 12%-át adják. Legkevesebb (6%) a Dombóvári járásban van, míg a Bonyhádi 7%, valamint a Tolnai járásban mindössze 4%. Szintén meghatározó ágazat még az Ingatlanügyek. Ennek legmagasabb értéke (4%) Paksi járásban, legkisebb Tolnában (1%) található. Ugyanezen szempontok alapján meghatározó még a Kereskedelem, gépjárműjavítás, melynek aránya járásonként 2-3% között mozog.

3. táblázat: Vállalkozások száma ágazatonként, járási szinten (2015)

Mutatók	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás
Regisztrált vállalkozások száma a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ágakban	1824	1491	3054	3007	972
Regisztrált vállalkozások száma a bányászat, köftejtés nemzetgazdasági ágban	2	0	0	0	0
Regisztrált vállalkozások száma a feldolgozóipar nemzetgazdasági ágban	254	266	331	216	129
Regisztrált vállalkozások száma a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás nemzetgazdasági ágban	6	6	7	3	1
Regisztrált vállalkozások száma a víz-ellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződés-mentesítés nemzetgazdasági ágban	6	5	18	12	6
Regisztrált vállalkozások száma az építőipar nemzetgazdasági ágban	291	226	462	263	183
Regisztrált vállalkozások száma a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban	510	437	682	516	225
Regisztrált vállalkozások száma a szállítás, raktározás nemzetgazdasági ágban	103	83	100	88	50
Regisztrált vállalkozások száma a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban	177	216	214	276	92
Regisztrált vállalkozások száma az információ, kommunikáció nemzetgazdasági ágban	67	72	148	53	40
Regisztrált vállalkozások száma a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzetgazdasági ágban	87	128	119	64	47

Regisztrált vállalkozások száma az ingatlanügyletek nemzetgazdasági ágban	506	684	942	375	239
Regisztrált vállalkozások száma a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzetgazdasági ágban	272	357	606	281	189
Regisztrált vállalkozások száma az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység nemzetgazdasági ágban	94	125	168	95	76
Regisztrált vállalkozások száma a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás nemzetgazdasági ágban	0	0	0	1	0
Regisztrált vállalkozások száma az oktatás nemzetgazdasági ágban	127	178	171	86	63
Regisztrált vállalkozások száma a humán-egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban	58	84	106	64	40
Regisztrált vállalkozások száma a művészet, szórakoztatás, szabadidő nemzetgazdasági ágban	66	76	153	85	40
Regisztrált vállalkozások száma az egyéb szolgáltatás nemzetgazdasági ágban	156	149	261	136	83
Regisztrált vállalkozások száma az egyéb tevékenység nemzetgazdasági ágban	0	0	0	0	0
Összesen	4606	4583	7542	5621	2475

Forrás: KSH, 2015, saját szerkesztés

A vállalkozások foglalkoztatotti létszáma alapján minden járásban az 1-9 fős vállalkozások dominálnak. Arányuk 70% körüli. A többi cég leginkább 10-49 fő közötti, az ennél nagyobb, 50-249 fő közötti vállalkozások aránya elhanyagolható, nem éri el az 1%-ot sem. A 250 fő fölötti vállalkozások Bonyhádi és Tolnai járásban nincsenek is jelen, a Dombóvári járásban 3, Paksiban 2, Tamásiban 1 ilyen létszámú cég található.

4. táblázat: Vállalkozások száma foglalkoztatotti létszám szerint, járási szinten (2015)

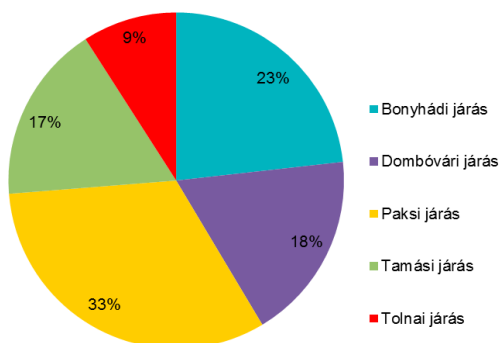
Mutatók	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás
0 és ismeretlen főt foglalkoztató vállalkozások száma	1178	1267	2125	1645	773
1-9 főt foglalkoztató vállalkozások száma	3341	3234	5276	3899	1660
10-19 főt foglalkoztató vállalkozások száma	43	53	71	47	31
20-49 főt foglalkoztató vállalkozások száma	32	19	38	19	7
50-249 főt foglalkoztató vállalkozások száma	12	7	30	10	4
250-499 főt foglalkoztató vállalkozások száma	0	3	0	1	0
500 és több főt foglalkoztató vállalkozások száma	0	0	2	0	0
Regisztrált vállalkozások száma összesen	4606	4583	7542	5621	2475

Forrás: KSH, 2015, saját szerkesztés

3.2 A PAKTUM-TERÜLET LEGFONTOSABB GAZDASÁGI SZEREPLŐI

Az árbevétel alapján a vizsgált járások legnagyobb munkáltatóinak járási szintű eloszlása azt mutatja, hogy a legfontosabb foglalkoztatók legnagyobb arányban (közel harmaduk) a Paksi járásban található, míg a legkevesebb a Tolnaiban.

5. táblázat: Az árbevétel alapján a legnagyobb foglalkoztatók járási szintű eloszlása

Paksi járás

Paks a megye második legnépesebb városa, gazdaságát döntő részben az atomerőmű és az ipari parkban működő vállalkozások határozzák meg. Az atomerőmű és a köré szerveződött beszállítói társaságok miatt jelentős szerepet játszik nem csupán a járás, hanem a megye gazdasági életében is. Az atomerőmű fejlesztése további gazdasági erősödést hozhat Tolna megyének és a régióknak, hiszen 2014-ben a Magyar Országgyűlés jóváhagyását adta az új atomerőművi blokk(ok) létesítésének előkészítését szolgáló tevékenység megkezdéséhez. A kivitelezés első lépései, vagyis az 5. blokk építési-szerelési munkálatai várhatóan 2018-ban kezdődnek, a 6. blokk építési-szerelési munkálatainak megkezdése 2019-től esedékes, a kereskedelmi üzem pedig 2026-ban kezdődhet. „Az atomerőművi blokkok létesítése csúcsidőben mintegy nyolcezer embernek ad majd munkát, valamint további 10-15 ezer munkahely létesülhet a kapcsolódó feladatoknak és munkáknak köszönhetően ország-szerte.”⁶

A Paksi járás 200 fő feletti létszámot foglalkoztató vállalkozásai 2015-ben (csak a megyei székhelyű cégek): MVM Paksi Atomerőmű Zrt. (2529 fő), Atomix Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (852 fő), MVMI Informatika Zrt. (240 fő)

Dombóvári járás

Dombóvár Tolna megye harmadik legnépesebb városa a megye nyugati határán, Tolna, Baranya és Somogy megyék találkozásánál helyezkedik el. Dombóvár és környéke elsősorban mezőgazdasági jelleget mutat, de jelentős vasúti csomópont is, ezért a városba jelentős logisztikai, közlekedési bázis települt, amely maga után vonta az ipar, a mezőgazdasági feldolgozóipar, a kereskedelem, a szolgáltatóipar, az idegenforgalom fejlődését. A járásszékhely melletti Kaposszekcső területén levő Dombóvári Ipari Park fontos szerepet játszik a helyi gazdaság- és iparfejlesztés élénkítésében.

A Dombóvári járás 200 fő feletti létszámot foglalkoztató vállalkozásai 2015-ben (csak a megyei székhelyű cégek): Dalmandi Mezőgazdasági Zrt. (316 fő), PASHA Ipari és Kereskedelmi Kft. (268 fő) Viessmann Technika Dombóvár Kft. (247 fő)

Bonyhádi járás

Bonyhád, amely a Völgyesség székhelye, járási szinten jelentős foglalkoztatási központként is funkcionál. Munkaerőpiacán - ha a korábbiaknál kisebb létszámban is, de -, még mindig meghatározóak a hagyományos iparágakat képviselő vállalkozások. A mezőgazdasági vállalkozások nagyobb része inkább a járás kisebb településein találhatóak. A járás településein a mikro- és kisvállalkozások dominálnak. A Bonyhádi Ipari Parkba betelepült cégek közül a legjelentősebb a Schäfer-Oesterle Kft.

A Bonyhádi járásban nincsen 200 fő feletti létszámot foglalkoztató vállalkozás. A járás legnagyobb létszámú vállalkozásai 2015-ben (csak megyei székhelyű cégek): Schafer-Oesterle Hungary Gépjárműjavító Kft. (173 fő), STUCO Munkavédelmi Cipőipari Kft. (101 fő)

Tamási járás

⁵ <http://www.bvdinfo.com/en-gb/our-products/company-information/international-products/orbis>

⁶ <http://www.mvmpaks2.hu>

Tamási a megye 6 járásszékhely városából a legkisebb népességszámmal rendelkezik, és a megye legrosszabb helyzetű és a legtöbb települést magába foglaló terület központja.

Tamási jelenlegi ipari struktúrája főként az alacsonyan képzett munkaerő foglalkoztatására épül. A járásban a mezőgazdasági termelés nagy hangsúlyt kap, illetve a turizmus szerepe a város életében és gazdaságában ugyan kiemelkedő, de jelentős beruházásokra van szükség ahhoz, hogy a régióban érvényesülni tudjon.

A Tamási járás 200 fő feletti létszámot foglalkoztató vállalkozásai 2015-ben (csak a megyei székhelyű cégek): Tamási-Hús Húsipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (250 fő), KOP-KA Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. (248 fő), Philips Lighting Hungary Kft. (218 fő)

Tolnai járás

Tolna város a megye legkisebb járásának központja. A Tolnai járás a szekszárdi kistérség északi részét foglalja el és összesen 4 település alkotja. Gazdaságát a két szomszédos gazdaságilag erősebb város Szekszárd és Paks befolyásolja, közelsége miatt inkább Szekszárd gazdasági vonzáskörzetébe tartozik. A kiváló termőterületi adottságok miatt a mezőgazdaság szerepe kiemelkedő.

A Tolnai járás 200 fő feletti létszámot foglalkoztató vállalkozásai 2015-ben (csak megyei székhelyű cégek): Tolnatext Fonalfeldolgozó és Műszakiszövet-Gyártó Bt. (242 fő)

6. táblázat A 10 legnagyobb árbevétellel rendelkező vállalkozás mérete

Létszámka- tegória	Bonyhádi Járás	Dombóvári Járás	Paksi Járás	Tamási Já- rás	Tolnai Járás
0 v na.	0	0	1	1	0
1-9 fő	2	1	0	1	2
10-49 fő	3	2	0	0	6
50-249 fő	5	5	7	8	2
250- fő	0	2	2	0	0
Összesen	10 db	10 db	10 db	10 db	10 db

Forrás: ORBIS vállalati adatbázis 2017, saját szerkesztés

A fenti táblázatban összefoglaltuk járásonként a tíz legnagyobb árbevétellel rendelkező vállalkozást azok mérete szerint. A Dombóvári és a Paksi járásokban találunk 250 vagy több főt foglalkoztató vállalatot. Tolnai járásban kisvállalkozások (10-49 főt foglalkoztatók) dominálnak. A Bonyhádi és a Tamási járásokban pedig a kicsivel nagyobb 50-249 fő közötti vállalkozások.

4 FOGLALKOZTATÓI IGÉNYEK

4.1 A BEJELENTETT ÁLLÁSHELYEK JELLEMZŐI

A munkaerőigényt annál a járási hivatal foglalkoztatási osztályán jelentik be a foglalkoztatók, amelynek illetékességi (működési) területén a munkaerő foglalkoztatása történik.

A paktum-területen 2015-ben a kereskedelem, a szakmai, tudományos, művészeti tevékenység, az építőipar és a feldolgozóipar ágazatokban tevékenykedett a működő vállalkozások 62 százaléka. 2011-2013 között mintegy 500 vállalkozás szűnt meg a területen. 2015-ben mintegy 8.500 üres álláshely volt a paktum-területen.

Idősoros áttekintésben elmondható, hogy ingadozó a munkaerő iránti kereslet az egyes szektorokban.

7. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek alakulása (2010-2015)

Foglalkoztató gazdasági főtevékenysége	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás	370	305	606	715	605	491
Halgazdálkodás	13	38	Az adat a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás csoportba tartozik			
Bányászat	0	0		0	0	0
Feldolgozóipar	725	807	421	640	641	577
Villamosenergia-, gáz-, gőz-, vízellátás	15	36	23	111	2	2
Építőipar	227	360	341	215	301	217
Kereskedelem, gépjármű-javítás	413	378	276	348	513	242
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	116	122	73	125	100	141
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	141	33	50	52	36	41
Pénzügyi közvetítés	31	146	25	42	7	2
Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	124	315	452	313	286	275
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	2 037	6 606	5 705	6580	7 364	6 128
Oktatás	72	217	105	148	277	215
Egészségügyi, szociális ellátás	40	168	93	130	104	170
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	366	265	20	18	64	42

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, 2017, saját szerkesztés

A foglalkoztatók a paktum fejlesztési területén 2016-ban 9 563 főre vonatkozó új munkaerőigényt jelentettek be a járási foglalkoztatási osztályokon. Ebből a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás szektor részesedett 64%-kal, a feldolgozóipar 7, a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás 6%-kal.

8. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma (2016)

Foglalkoztató gazdasági főtevékenysége	2016
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	548
Bányászat, kőfejtés	1
Feldolgozóipar	717
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	3
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződés- mentesítés	28
Építőipar	262
Kereskedelem, gépjárműjavítás	332
Szállítás, raktározás	32
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	166
Információ, kommunikáció	8
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	11
Ingatlanügyletek	319
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	137
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	463
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	6080
Oktatás	211
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	154
Művészet, szórakoztatás, szabad idő	25
Egyéb szolgáltatás	66
Összesen	9 563

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A foglalkoztatók a paktum fejlesztési területén 2017.01-08 hónapban 5 752 főre vonatkozó új munkaerőigényt jelentettek be a járási foglalkoztatási osztályokon. Ebből a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás szektor részesedett 61%-kal, a feldolgozóipar 6, a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás 7%-kal.

9. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma -közfoglalkoztatottakkal (2017.01-08 hónap)

Foglalkoztató gazdasági főtevékenysége	2017
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	415
Bányászat, kőfejtés	0
Feldolgozóipar	331
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	14
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződés-mentesítés	28
Építőipar	208
Kereskedelem, gépjárműjavítás	231
Szállítás, raktározás	20
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	91
Információ, kommunikáció	15
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	7
Ingatlanügyletek	171
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	53
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	391
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	3504
Oktatás	92
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	115
Művészet, szórakoztatás, szabad idő	36
Egyéb szolgáltatás	38
Összesen	5 752

A bejelentett üres álláshelyek közfoglalkoztatottakkal kibővített adataiból látható, hogy a közfoglalkoztatottakra vonatkozó bejelentett álláshely 4.528 db, és főként a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás szektorban jelentős a munkaerőigény.

10. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma (közfoglalkoztatottak nélkül) (2017.01-08 hónap)

Foglalkoztató gazdasági főtevékenysége	2017
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	77
Bányászat, kőfejtés	0
Feldolgozóipar	331
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	14
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződés-mentesítés	28
Építőipar	201
Kereskedelem, gépjárműjavítás	231
Szállítás, raktározás	20
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	75
Információ, kommunikáció	15
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	7
Ingatlanügyletek	31
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	53
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	243
Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	52
Oktatás	20
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	13
Művészet, szórakoztatás, szabad idő	6
Egyéb szolgáltatás	17
Összesen	1 425

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Az álláshelyek állománycsoport szerinti besorolása alapján elmondható, hogy a munkáltatói munkaerőigény 94%-a fizikai foglalkozásúak alkalmazására irányul. A munkáltatók elhanyagolható mértékben nyújtottak be kérelmet szellemi és vezetői foglalkozásúak alkalmazására (6%)

11. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma állománycsoport szerint (2016)

		Létszám
fizikai	segédmunkás	6835
	betanított munkás	934
	szakmunkás	1216

	fizikai	8985
szellemi	ügyviteli alkalmazott	96
	ügyintéző	257
	szellemi	353
vezetői	irányító	123
	vezető	102
	felsővezető	1
	vezetői	226

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, 2017

Az álláshelyek állománycsoporti besorolása azt mutatja, hogy 2017-ben is a fizikai foglalkozásúak iránt a legnagyobb a kereslet (94%)

12. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma állománycsoport szerint (közfoglalkoztatottakkal) 2017.01-08 hónap

		Létszám
fizikai	segédmunkás	4049
	betanított munkás	629
	szakmunkás	727
	fizikai	5405
szellemi	ügyviteli alkalmazott	59
	ügyintéző	120
	szellemi	179
vezetői	irányító	99
	vezető	69
	felsővezető	0
	vezetői	168

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, 2017

A fizikai foglalkozásúak alkalmazására irányuló munkaerőigény a közfoglalkoztatotti létszám nélkül is 89%-os.

13. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma állománycsoport szerint (közfoglalkoztatottak nélkül) 2017.01-08 hónap

		Létszám
fizikai	segédmunkás	340
	betanított munkás	550
	szakmunkás	379

	fizikai	1269
szellemi	ügyviteli alkalmazott	37
	ügyintéző	92
	szellemi	129
vezetői	irányító	13
	vezető	14
	felsővezető	0
	vezetői	27

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, 2017

A munkáltatók iskolai végzettségre vonatkozó elvárásai szerint az igényelt munkaerő 66 százalékánál elegendő az általános iskolai (6332 db), 14 százalékának pedig még általános iskolai végzettséggel sem kell rendelkeznie az álláskeresőknél (1382 db). A szakmunkás végzettséget igénylő álláshelyek aránya 11% (1033 db), a szakközépiskolai végzettséggel igénylőké csupán 3% (268 db). A gimnáziumi (139 db), technikumi (90 db), főiskolai (42 db) valamint az egyetemi (38 db) végzettséget igénylő álláshelyek száma nem számottevő.

14. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma elvárt iskolai végzettség szerint (2016)

Iskolai végzettség	2016.
általános iskolai végzettség nélküli	1382
általános iskola	6332
szakiskola	239
szakmunkásképző	1033
gimnázium	139
szakközépiskola	268
technikum	90
főiskola	42
egyetem	38
Összesen	9 563

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, 2017

A munkáltatók szakképzettségére vonatkozó elvárásai az mutatják, hogy a munkakörök 91%-a nem igényel szakképzettséget, 6%-a alapfokú iskolai végzettséghez kötött középfokú szakképesítést igényel.

15. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma elvárt szakképzettség szerint (2016)

Igényelt szakképzettség	2016.
Alapfokú szakképesítés	40
Alapfokú iskolai végzettséghez kötött középfokú szakképesítés	613
Középiskolai végzettséghez kötött középfokú szakképesítés	106

Felsőfokú szakképesítések	26
Felsőfokú iskolai végzettséghez kötött felsőfokú szakképesítés	1
Felsőfokú iskolarendszerű képzés	54
Nincs szakképzettsége	8 723
Összesen	9 563

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, 2017

A munkáltatók szakképzettségre vonatkozó elvárásai 2017-ben is hasonlóak az előző évihez. A munkakörök 93%-a nem igényel szakképzettséget.

16. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma elvárt szakképzettség szerint (2017.01-08 hónap)

Igényelt szakképzettség	2017.
Alapfokú szakképesítés	45
Alapfokú iskolai végzettséghez kötött középfokú szakképesítés	276
Középiskolai végzettséghez kötött középfokú szakképesítés	55
Felsőfokú szakképesítések	14
Felsőfokú iskolai végzettséghez kötött felsőfokú szakképesítés	3
Felsőfokú iskolarendszerű képzés	14
Nincs szakképzettsége	5 345
Összesen	5 752

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, 2017

A bejelentett üres álláshelyek foglalkoztatási jogviszony szerinti megoszlását tartalmazó táblázat arra hívja fel a figyelmünket, hogy az igényelt munkaerő 70%-át közfoglalkoztatási jogviszonyban tervezik a munkáltatók foglalkoztatni. A Munka Törvénykönyve szerinti foglalkoztatási szándék az igényelt munkaerő 29 százalékánál jelenik meg.

17. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma foglalkoztatásra irányuló jogviszony alapján (2016)

Foglalkoztatásra irányuló jogviszony	2016.
Munka Törvénykönyve szerinti	2813
Közalkalmazotti (Kjt.)	9
Fegyveres és rendvédelmi szervek	0
Bedolgozói	1
Egyszerűsített foglalkoztatás	12
Közfoglalkoztatási jogviszony	6728
Vállalkozási (polgári)	1

Foglalkoztatásra irányuló, egyéb	0
Összesen	9564

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, 2017

2017-ben (01-08 hónapban) az igényelt munkaerő 78%-át közfoglalkoztatási jogviszonyban tervezik a munkáltatók foglalkoztatni. A Munka Törvénykönyve szerinti foglalkoztatási szándék az igényelt munkaerő 31 százalékánál jelenik meg.

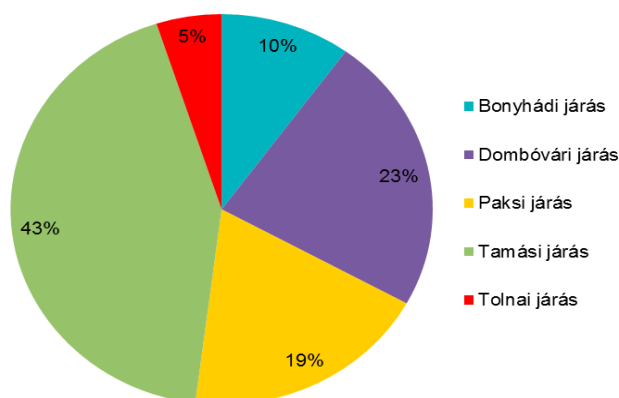
18. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma foglalkoztatásra irányuló jogviszony alapján (2017)

Foglalkoztatásra irányuló jogviszony	2017.
Munka Törvénykönyve szerinti	1807
Közalkalmazotti (Kjt.)	4
Egyszerűsített foglalkoztatás	14
Közfoglalkoztatási jogviszony	3925
Vállalkozási (polgári)	1
Foglalkoztatásra irányuló, egyéb	1
Összesen	5752

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, 2017

2016-ban a bejelentett üres álláshelyek közel fele (43%) a Tamási járásban jelenik meg. Az alábbi grafikonon látható a bejelentett üres álláshelyek területi eloszlása: Tamási járásban 43% (4.141 db), a Dombóvári járásban 23% (2.164 db), a Paksi járásban 19% (1.799 db), a Bonyhádi járásban 10% (986 db), valamint a Tolnai járásban 5% (474 db).

1. ábra: Bejelentett álláshelyek területi megoszlása (2016)

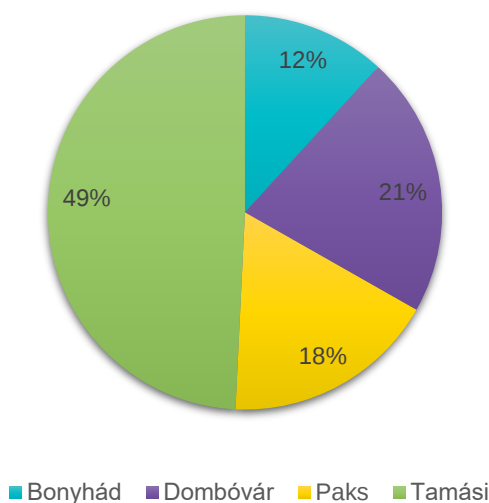

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

2017-ben (01-08 hónapjában) a bejelentett üres álláshelyek közel fele (43%) a Tamási járásban jelenik meg. Az alábbi grafikonon látható a bejelentett üres álláshelyek területi eloszlása: Tamási járásban 49% (2.832 db), a Dombóvári járásban 21% (1.232 db), a Paksi járásban 18% (1.009 db), a Bonyhádi járásban 12% (679 db).

2017 január 1-vel megszűnt a Tolnai kirendeltség, tevékenységi körét a Szekszárdi kirendeltség vette át, ezért a 2017-es évre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

2. ábra: Bejelentett álláshelyek területi megoszlása (2017. 01-08 hónap)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

4.2 A BEJELENTETT ÁLLÁSHELYEK FEOR BESOROLÁSA

A bejelentett munkaerőigényeket a FEOR főcsoportjai alapján járásonként mutatjuk be, a következő kategóriák mentén:

A Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere (FEOR–08) főcsoportok:

- 1 Gazdasági, igazgatási, érdek-képviselési vezetők, törvényhozók
- 2 Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások
- 3 Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások
- 4 Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások
- 5 Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások
- 6 Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások
- 7 Ipari és építőipari foglalkozások
- 8 Gépkészítők, összeszerelők, járművezetők
- 9 Szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások

2016-ban a paktum-területen a FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások 9-es kategóriájában találhatók, összesen 7.389 db. Utána következik a sorban a 7-es főcsoport ipari és építőipari foglalkozások kategóriája 722 db álláshellyel.

19. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a paktum-területen (2016)

FEOR főcsoportok	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás	Összesen
1 Gazdasági, igazgatási, érdekképviseleti vezetők, törvényhozók	2	1	11	25	0	39
2 Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	9	12	36	7	2	66
3 Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	19	53	53	119	4	248
4 Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások	41	36	112	70	16	275
5 Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások	60	67	123	75	23	348
6 Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	7	74	20	97	24	222
7 Ipari és építőipari foglalkozások	92	145	227	240	18	722
8 Gépkezelők, összeszerelők, járművezetők	34	41	52	121	6	254
9 Szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	722	1735	1165	3386	381	7389

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

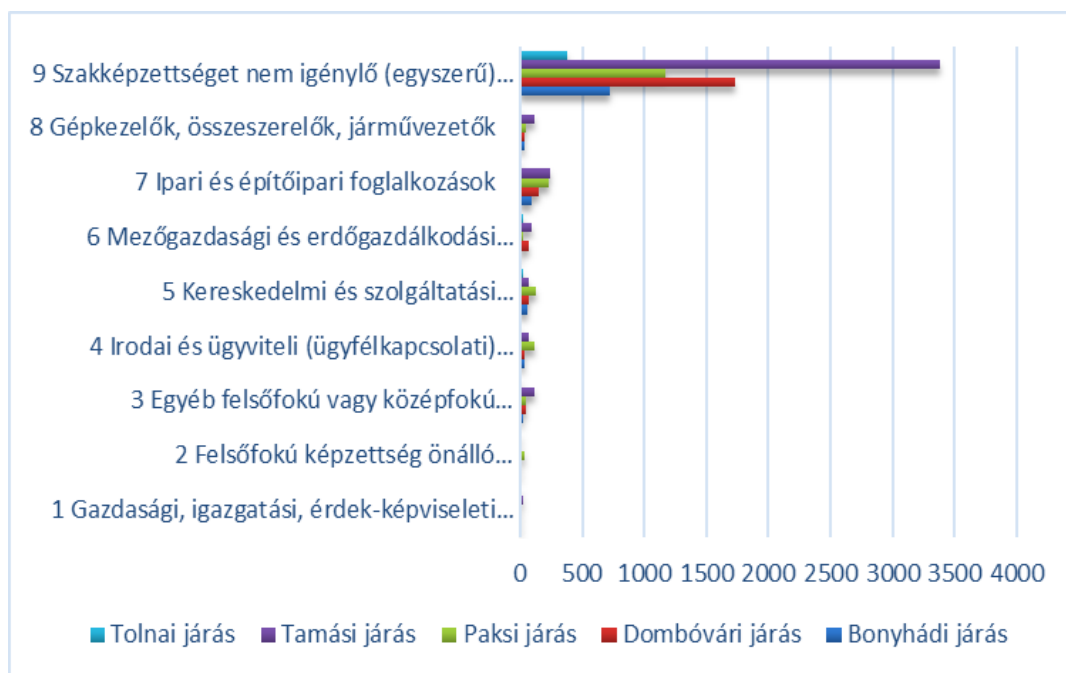
A Paksi járásban van a legtöbb bejelentett álláshely a 2-es felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások (36 db), a 4-es irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások (112 db) és 5-ös kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások főcsoportjaiban (23 db).

A Tamási járásban van a legtöbb bejelentett álláshely az 1-es gazdasági, igazgatási, érdek-képviselési vezetők, törvényhozók (25 db), a 3-as egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások (119 db), a 6-os mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások (97 db), a 7-es ipari és építőipari foglalkozások (240 db), a 8-as gépkezelők, összeszerelők, jármű-vezetők (121 db), valamint a 9-es szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (3.386 db) főcsoportjaiban.

A legkevesebb bejelentett álláshely a Tolnai járásban van, a 6-os főcsoport kivételével. (E főcsoportban a Paksi járás csupán 20 db igénnyel rendelkezik)

A bejelentett álláshelyek rendkívül aránytalanul oszlanak meg a főcsoportok között: 77 százalékuk a 9-es főcsoportban, 23 százalékuk az 1-8 főcsoportban található.

3. ábra: Bejelentett álláshelyek FEOR 1-9 számú főcsoportok szerinti megoszlása a paktum-területen (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017-es év első 8 hónap átlaga alapján a Paksi járásban van a legtöbb bejelentett álláshely az 1-es gazdasági, igazgatási, érdek-képviselési vezetők, törvényhozók (11 db), a 2-es felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások (19 db), a 4-es irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások (53 db) főcsoportjaiban.

A Tamási járásban van a legtöbb bejelentett álláshely a 3-as egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások (62 db), az 5-ös kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások (53 db), a 6-os mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások (99 db), a 7-es ipari és építőipari foglalkozások (205 db), a 8-as gépkezelők, összeszerelők, jármű-vezetők

(150 db), valamint a 9-es szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (2.208 db) főcsoportjaiban.

A legkevesebb bejelentett álláshely a Bonyhádi járásban van.

A bejelentett álláshelyek rendkívül aránytalanul oszlanak meg a főcsoportok között: 76 százalékuk a 9-es főcsoportban, 24 százalékuk az 1-8 főcsoportban található. Ennek egyik oka lehet, hogy az adatok tartalmazzák a közfoglalkoztatottakra vonatkozó igényeket.

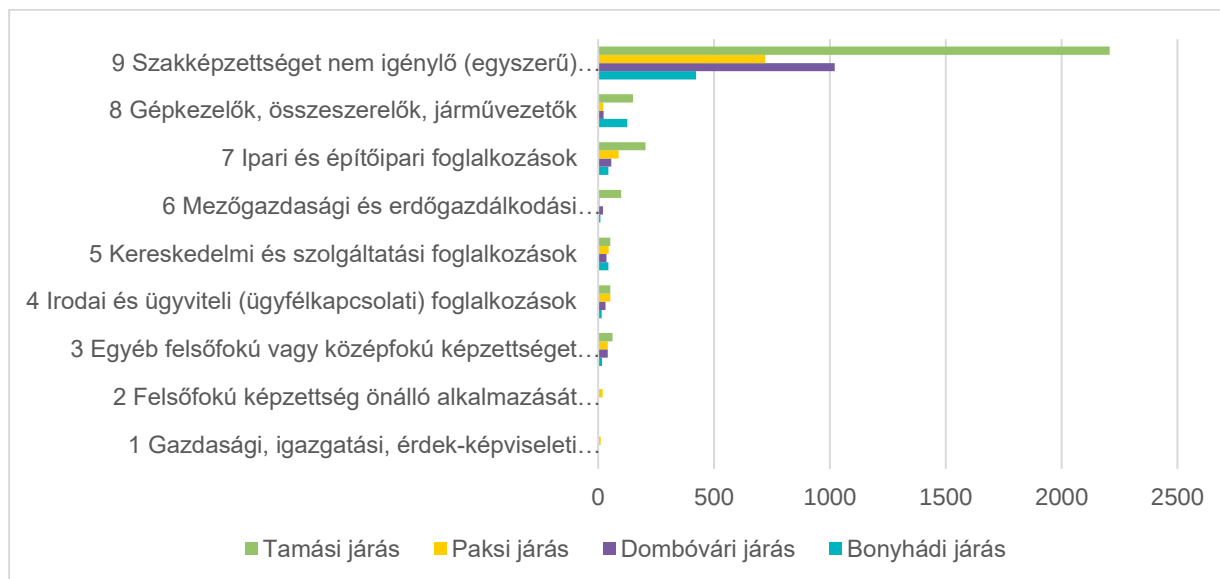
20. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a paktum-területen (2017.01-08 hó)

FEOR főcsoportok	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Összesen
1 Gazdasági, igazgatási, érdek-képviselési vezetők, törvényhozók	0	1	11	0	12
2 Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	2	1	19	2	24
3 Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	16	42	42	62	162
4 Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások	15	31	53	52	151
5 Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások	44	36	45	53	178
6 Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	9	21	7	99	136
7 Ipari és építőipari foglalkozások	44	56	88	205	393
8 Gépkezelők, összeszerelők, járművezetők	126	23	22	150	321
9 Szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	423	1021	721	2208	4373

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

4. ábra: Bejelentett álláshelyek FEOR 1-9 számú főcsoportok szerinti megoszlása a paktum-területen (2017.01-08 hónap)

Bonyhádi járás

A Bonyhádi járásban 81 munkakörhöz 986 db bejelentett álláshely tartozik. A FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (9-es FEOR főcsoport) kategóriájában találhatók, összesen 722 db. E csoportban a bejelentett munkakörök száma 15 db.

Jelentős még a 7-es főcsoportban az ipari és építőipari foglalkozások álláshelyek száma, amely összesen 92 db. E csoportban a bejelentett munkakörök száma 18 db.

21. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Bonyhádi járásban (2016)

FEOR főcsoportok	Munkakörök száma	Bejelentett álláshely
1 Gazdasági, igazgatási, érdek-képviselői vezetők, törvényhozók	2	2
2 Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	6	9
3 Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	12	19
4 Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások	6	41

5 Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások	10	60
6 Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	2	7
7 Ipari és építőipari foglalkozások	18	92
8 Gépkezelők, összeszerelők, járművezetők	10	34
9 Szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	15	722
Összesen	81	986

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

2017-ben a Bonyhádi járásban 65 munkakörhöz 679 db bejelentett álláshely tartozik. A FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (9-es FEOR főcsoport) kategóriájában találhatók, összesen 423 db. E csoportban a bejelentett munkakörök száma 12 db.

Jelentős még a 8-as főcsoportban az álláshelyek száma, amely összesen 126 db. E csoportban a bejelentett munkakörök száma 5 db.

2016-ban a 9-es főcsoporton belül a legnagyobb létszámgényű bejelentések a következő foglalkozásokhoz kapcsolódnak: egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (229 db) egyéb takarító és kisegítő (193 db), egyszerű ipari foglalkozású (182 db), intézményi takarító és kisegítő (65 db)

22. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négy számjegyű) szerinti megoszlása a Bonyhádi járásban (2016)⁷

Bejelentett álláshelyek (FEOR számmal)	Bejelentett álláshelyek száma
9239 Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	229
9119 Egyéb takarító és kisegítő	193
9310 Egyszerű ipari foglalkozású	182
9112 Intézményi takarító és kisegítő	65
5221 Gyermekfelügyelő, dajka	25
9233 Hivatalsegéd, kézbesítő	20

⁷ a 10 főnél nagyobb létszámot érintő bejelentett álláshelyek

Bejelentett álláshelyek (FEOR számmal)	Bejelentett álláshelyek száma
5113 Bolti eladó	16
7321 Lakatos	16
4112 Általános irodai adminisztrátor	14
4114 Adatrögzítő, kódoló	13
7511 Kőműves	12
7535 Festő és mázoló	12
4190 Egyéb, máshova nem sorolható irodai, ügyviteli foglalkozású	11
7325 Hegesztő, lángvágó	11
8125 Fafeldolgozó gép kezelője és gyártósor mellett dolgozó	11

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017-es év első 8 hónapjának adatai hasonlóak az előző évihez. A 9-es főcsoporton belül a legnagyobb létszámgigényű bejelentések a következő foglalkozásokhoz kapcsolódnak: egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (157 db) egyéb takarító és kisegítő (153 db), egyszerű ipari foglalkozású (59 db), intézményi takarító és kisegítő (30 db)

Dombóvári járás

A Dombóvári járásban 103 munkakörhöz 2.164 db bejelentett álláshely tartozik. A FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (9-es FEOR főcsoport) kategóriájában találhatóak, összesen 1.735 db. A legtöbb bejelentett munkakör (22 db) a 3-as főcsoportban található.

23. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Dombóvári járásban (2016)

FEOR főcsoportok	Munkakörök száma	Bejelentett álláshely
1 Gazdasági, igazgatási, érdek-képviselési vezetők, törvényhozók	1	1
2 Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	6	12
3 Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	22	53

4 Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások	8	36
5 Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások	15	67
6 Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	5	74
7 Ipari és építőipari foglalkozások	21	145
8 gépkézeltők, összeszereltők, járművezetők	10	41
9 szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	15	1735
Összesen	103	2164

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

2017-ben (01-08 hónapjában) a Dombóvári járásban 50 munkakörhöz 1.232 db bejelentett álláshely tartozik. A FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (9-es FEOR főcsoport) kategóriájában találhatók, összesen 1.021 db.

2016-ban a 9-es főcsoporton belül a legnagyobb létszámgigényű bejelentések a következő foglalkozásokhoz kapcsolódnak: egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (1.268 db) egyéb takarító és kisegítő (100 db), egyszerű mezőgazdasági foglalkozású (83 db). egyéb egyszerű építőipari foglalkozású (75 db) intézményi takarító és kisegítő (69 db)

Nagyobb munkaerőigény azonosítható a 6-os főcsoporton belül: egyéb növénytermesztési foglalkozású (47 db) és a 7-es főcsoporton belül: hegesztő, lángvágó (38 fő)

2017-ben (01-08 hónapjában) is a 9-es főcsoporton belül a legnagyobb létszámgigényű bejelentések a következő foglalkozásokhoz kapcsolódnak: egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (644 db) egyéb takarító és kisegítő (55 db), egyszerű mezőgazdasági foglalkozású (112 db). egyéb egyszerű építőipari foglalkozású (49 db) intézményi takarító és kisegítő (44 db)

24. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négy számjegyű) szerinti megoszlása a Dombóvári járásban (2016)⁸

Bejelentett álláshelyek (FEOR számmal)	Bejelentett álláshelyek száma
9239 Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	1.268
9119 Egyéb takarító és kisegítő	100

⁸ a 10 főnél nagyobb létszámot érintő bejelentett álláshelyek

9331 Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	83
9329 Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	75
9112 Intézményi takarító és kisegítő	69
6119 Egyéb növénytermesztési foglalkozású	47
7325 Hegesztő, lángvágó	38
9332 Egyszerű erdészeti, vadászati és halászati foglalkozású	32
9236 Konyhai kisegítő	29
7114 Pék, édesiparitermék-gyártó	27
9310 Egyszerű ipari foglalkozású	27
7321 Lakatos	26
9113 Kézi mosó, vasaló	21
4112 Általános irodai adminisztrátor	20
5134 Szakács	20
9233 Hivatalsegéd, kézbesítő	19
3910 Egyéb ügyintéző	17
5113 Bolti eladó	16
6115 Dísznövény-, virág- és faiskolai kertész, csemetenevelő	13
8124 Cipőgyártó gép kezelője és gyártósor mellett dolgozó	12
5133 Pultos	11
8421 Mezőgazdasági, erdőgazdasági, növényvédő gép kezelője	11

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Paksi járás

2016-ban a Paksi járásban 130 munkakörhöz 1.799 db bejelentett álláshely tartozik. A FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (9-es FEOR főcsoport) kategóriájában találhatóak, összesen 1.165 db. A legtöbb bejelentett munkakör (21 db) a 7-es főcsoportban található.

25. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Paksi járásban (2016)

FEOR főcsoportok	Munkakörök száma	Bejelentett álláshely
1 Gazdasági, igazgatási, érdek-képviselési vezetők, törvényhozók	6	11
2 Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	20	36
3 Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	17	53
4 Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások	14	112
5 Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások	15	123
6 Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	4	20
7 Ipari és építőipari foglalkozások	21	227
8 gépkezelők, összeszerelők, járművezetők	14	52
9 szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	19	1165
Összesen	130	1799

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

2017-ben (01-08 hónapban) a Paksi járásban 109 munkakörhöz 1008 db bejelentett álláshely tartozik. A FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (9-es FEOR főcsoport) kategóriájában találhatók, összesen 721 db.

2016-ban a 9-es főcsoporton belül a legnagyobb létszámgigényű bejelentések a következő foglalkozásokhoz kapcsolódnak: egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (719 db) egyéb takarító és kisegítő (112 db), 9329 egyéb egyszerű építőipari foglalkozású (72 db) egyszerű mezőgazdasági foglalkozású (72 db). Nagyobb munkaerőigény azonosítható a 4-es főcsoporton belül: általános irodai adminisztrátor (61 db).

26. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négy számjegyű) szerinti megoszlása a Paksi járásban (2016)⁹

Bejelentett álláshelyek (FEOR számmal)	Bejelentett álláshelyek száma
9239 Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	719
9119 Egyéb takarító és kisegítő	112
9329 Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	72
9331 Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	72
4112 Általános irodai adminisztrátor	61
9236 Konyhai kisegítő	58
5113 Bolti eladó	51
7321 Lakatos	43
7511 Kőműves	43
9310 Egyszerű ipari foglalkozású	37
7325 Hegesztő, lángvágó	28
9112 Intézményi takarító és kisegítő	25
7535 Festő és mázoló	23
4114 Adatrögzítő, kódoló	22
9212 Hulladékosztályozó	20
5134 Szakács	17
9211 Szemétgyűjtő, utcaseprő	17
7114 Pék, édesiparitermék-gyártó	16
7524 Épületvillamossági szerelő, villanyszerelő	16
8122 Ruházati gép kezelője és gyártósor mellett dolgozó	15
5133 Pultos	13
6115 Dísznövény-, virág- és faiskolai kertész, csemetenevelő	13
7521 Vezeték- és csőhálózat-szerelő (víz, gáz, fűtés)	13

⁹ a 10 főnél nagyobb létszámot érintő bejelentett álláshelyek

Bejelentett álláshelyek (FEOR számmal)	Bejelentett álláshelyek száma
3410 Oktatási asszisztens	11
5121 Üzemanyagtöltő állomás kezelője	11
5132 Pincér	11

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

2017-ben (01-08 hónapban) a 9-es főcsoporton belül a legnagyobb létszámgigényű bejelentések a következő foglalkozásokhoz kapcsolódnak: egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (496 db) egyéb takarító és kisegítő (37 db), 9329 egyéb egyszerű építőipari foglalkozású (72 db) egyszerű mezőgazdasági foglalkozású (72 db).

Tamási járás

2016-ban a Tamási járásban 59 munkakörhöz 3.840 db bejelentett álláshely tartozik. A FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (9-es FEOR főcsoport) kategóriájában találhatóak, összesen 3.386 db. A legtöbb bejelentett munkakör (23 db) a 7-es főcsoportban található.

27. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Tamási járásban (2016)

FEOR főcsoportok	Munkakörök száma	Bejelentett álláshely
1 Gazdasági, igazgatási, érdek-képviselési vezetők, törvényhozók	2	25
2 Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	7	7
3 Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	15	119
4 Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások	7	70
5 Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások	14	75
6 Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	8	97
7 Ipari és építőipari foglalkozások	23	240
8 gépkezelők, összeszerelők, járművezetők	9	121
9 szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	12	3386

FEOR főcsoportok	Munkakörök száma	Bejelentett álláshely
Összesen	59	3840

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

2017-ben (01-08 hónapban) a Tamási járásban 87 munkakörhöz 2.831 db bejelentett álláshely tartozik. A FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások (9-es FEOR főcsoport) kategóriájában találhatók, összesen 2.208 db.

2016-ban a 9-es főcsoporton belül a legnagyobb létszámgigényű bejelentések a következő foglalkozásokhoz kapcsolódnak: egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (2.229 db) egyszerű mezőgazdasági foglalkozású (476 db), egyszerű erdészeti, vadászati és halászati foglalkozású (270 db), egyéb egyszerű építőipari foglalkozású (110 db) intézményi takarító és kisegítő (97 db).

Nagyobb munkaerőigény azonosítható a 3-os főcsoporton belül: munka- és termelésszervező (91 db) és a 7-es főcsoporton belül: egyéb, máshova nem sorolható ipari és építőipari foglalkozású (56 db).

28. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négy számjegyű) szerinti megoszlása a Tamási járásban (2016)¹⁰

Bejelentett álláshelyek (FEOR számmal)	Bejelentett álláshelyek száma
9239 Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	2.229
9331 Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	476
9332 Egyszerű erdészeti, vadászati és halászati foglalkozású	270
9329 Egyéb egyszerű építőipari foglalkozású	128
9310 Egyszerű ipari foglalkozású	110
9112 Intézményi takarító és kisegítő	97
3161 Munka- és termelésszervező	91
7919 Egyéb, máshova nem sorolható ipari és építőipari foglalkozású	56
4112 Általános irodai adminisztrátor	49
9236 Konyhai kisegítő	48
7511 Kőműves	44
8152 Fém megmunkáló, felületkezelő gép kezelője	36

¹⁰ a 10 főnél nagyobb létszámot érintő bejelentett álláshelyek

Bejelentett álláshelyek (FEOR számmal)	Bejelentett álláshelyek száma
8329 Egyéb, máshova nem sorolható, helyhez kötött gép kezelője	35
7419 Egyéb kézműipari foglalkozású	31
6211 Erdészeti foglalkozású	29
6119 Egyéb növénytermesztési foglalkozású	28
1311 Mezőgazdasági, erdészeti, halászati és vadászati tevékenységet folytató egység vezetője	25
5113 Bolti eladó	20
7223 Bútorasztalos	19
7333 Mezőgazdasági és ipari gép (motor) karbantartója, javítója	18
8421 Mezőgazdasági, erdőgazdasági, növényvédő gép kezelője	18
9119 Egyéb takarító és kisegítő	18
8122 Ruházati gép kezelője és gyártósor mellett dolgozó	17
4190 Egyéb, máshova nem sorolható irodai, ügyviteli foglalkozású	13
6113 Zöldségtermesztő	12
6212 Fakitermelő (favágó)	12
7535 Festő és mázoló	12
5134 Szakács	11

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

2017-ben (01-08 hónapban) a 9-es főcsoporton belül a legnagyobb létszámgényű bejelentések a következő foglalkozásokhoz kapcsolódnak: egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (1.442 db) egyszerű mezőgazdasági foglalkozású (279 db), egyszerű erdészeti, vadászati és halászati foglalkozású (189 db), intézményi takarító és kisegítő (114 db), egyéb egyszerű építőipari foglalkozású (79 db).

Tolnai járás

2016-ban a Tolnai járásban 28 munkakörhöz 474 db bejelentett álláshely tartozik. A FEOR főcsoportjai alapján osztályozott álláshelyek legnagyobb számban a szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások 9-es kategóriájában találhatóak, összesen 381 db.

2017 január 1-vel megszűnt a Tolnai kirendeltség, tevékenységi körét a Szekszárdi kirendeltség vette át, ezért a 2017-es évre vonatkozó adatok nem állnak rendelkezésre.

29. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Tolnai járásban (2016)

FEOR főcsoportok	Munkakörök száma	Bejelentett álláshely
1 Gazdasági, igazgatási, érdek-képviselési vezetők, törvényhozók	0	0
2 Felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozások	1	2
3 Egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozások	3	4
4 Irodai és ügyviteli (ügyfélkapcsolati) foglalkozások	5	16
5 Kereskedelmi és szolgáltatási foglalkozások	5	23
6 Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások	2	24
7 Ipari és építőipari foglalkozások	5	18
8 gépközelők, összeszerelők, járművezetők	2	6
9 szakképzettséget nem igénylő (egyszerű) foglalkozások	5	381
Összesen	28	474

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 9-es főcsoporton belül a legnagyobb létszámgigényű bejelentések a következő foglalkozásokhoz kapcsolódnak: egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású (357 db)

Nagyobb munkaerőigény azonosítható a 6-os főcsoporton belül: szántóföldinövény-termesztő (22 db)

30. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négyjegyű) szerinti megoszlása a Tolnai járásban (2016)¹¹

Bejelentett álláshelyek (FEOR számmal)	Bejelentett álláshelyek száma
9239 Egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású	357
6111 Szántóföldinövény-termesztő	22
9310 Egyszerű ipari foglalkozású	20
5221 Gyermekfelügyelő, dajka	16

¹¹ a 10 főnél nagyobb létszámot érintő bejelentett álláshelyek

Bejelentett álláshelyek (FEOR számmal)	Bejelentett álláshelyek száma
4112 Általános irodai adminisztrátor	9
7539 Egyéb építési szakipari foglalkozású	8

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A paktum-területet alkotó 5 járás mindegyikére jellemző, hogy a legtöbb bejelentett álláshely a szakképzettséget nem igénylő kategóriában található. A térségben tehát a legnagyobb igény szakképzetlen munkaerőre van. A Bonyhádi, Dombóvári, Paksi és Tamási járásokban a második legtöbb álláshely az ipari és építőipari munkakörökbe tartozik. A Tolnai járásban ettől eltérően a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozások a második legkeresettebbek.

A szakképzettséget nem igénylő kategórián belül minden járásban az egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozásúak a legkeresettebbek. A második helyen a Bonyhádi, Dombóvári és a Paksi járásban a takarító és a kisegítő foglalkozások, a Tamási járásban a mezőgazdasági foglalkozásúak, a Tolnai járásban pedig a szántóföldinövény-termesztő foglalkozások állnak.

A keresleti oldalt vizsgálva (a munkakörök száma) azt tapasztaljuk, hogy minden régióban az ipari és építőipari foglalkozások kategóriában található a legtöbb álláshely. A Bonyhádi régióban a szakképzettséget nem igénylő munkakörökben, a Dombóvári és a Tamási régióban az egyéb felsőfokú vagy középfokú képzettséget igénylő foglalkozásokban, a Paksi régióban pedig a felsőfokú képzettség önálló alkalmazását igénylő foglalkozásokban van második legnagyobb munkaerő kereslet. Mivel a keresleti oldal a Tolnai régióban nagyon szűk, ezért innen nem emelünk ki második leggyakoribb foglalkozási kategóriát.

4.3 FOGLALKOZTATÓI IGÉNYEK ALAKULÁSA AZ ÁLLÁSHIRDETÉSEK ALAPJÁN

Tolna megye álláshirdetései

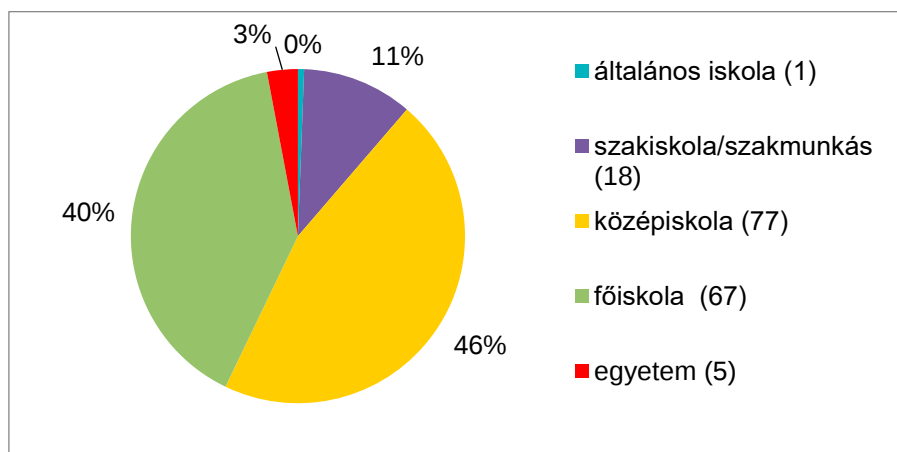
A kutatást a megyei foglalkoztatási paktumhoz kapcsolódóan azzal a céllal hajtottuk végre, hogy definiálhassuk a megyében, az adott időszakban meghirdetett, a nyílt munkaerő-piacon megjelenő üres álláshelyeket.

Profession.hu

A profession.hu adatait elemezve elmondható, hogy 172 hirdetés található meg az adatbázisban, összesen 114 szervezet keresése alapján, tehát vannak cégek, amelyek egyszerre több hirdetéssel is jelen vannak a munkavállalókat keresők között (Egy szervezet 14 üres álláshelyet kínál). Összesen 136 féle pozíció jelenik meg az adatbázisban.

Az üres állások elemzése kapcsán az első fontos információ az adott álláshoz kötődő végzettségek szintjének vizsgálata lehet, ezért kutatásunkat ezzel indítottuk, elemeztük a hirdetésekben előforduló, a pozíciókhoz kötött különböző szintű iskolai végzettséget.

5. ábra: A hirdetések végzettség szerinti bontása (n=168)

Forrás: saját szerkesztés

Az adatbázisban szerepelt 4 olyan item, amely a végzettség tekintetében nem írt elő semmilyen bemeneti követelményt. Az iskolai végzettség tekintetében elmondható, hogy kismértékben keresett a szakiskolai/szaktanuló végzettséggel rendelkező munkavállaló a megyében (csupán 18 esetben) ezen a csatornán. Leggyakrabban és közel azonos arányban jelenik meg a középiskola (77 hirdetés) és a főiskola (67 hirdetés), mint elvárt bemenet a kiírt állások kapcsán. Az egyetemi végzettséget igénylő pozíciók aránya igen alacsony maradt, mindössze 3% körül mozgott, 5 hirdetésben jelent meg, alapfokú iskolai végzettséget 1 pozíció igényel. Mindezek az adatok azt mutatják, hogy a hirdetőik tekintettel vannak arra, hogy ezt a fórumot és ezt az oldalt milyen összetételű csoport keresi és használja, így a hirdetések is leginkább nekik szólnak.

A meghirdetett üres állások a munkakörök elsődleges területe szerint 19 kategóriába sorolhatók. Az alábbi táblázat szerint könnyen eligazodhatunk a területek, és a hozzájuk rendelt üres pozíciók kapcsán.

31. táblázat: Hirdetések kategóriákba sorolva az üres állások száma szerint

ELSŐDLEGES TERÜLET	ÜRES ÁLLÁSOK SZÁMA (DARAB)
Értékesítés, Kereskedelem	79
Építőipar, Ingatlan	20
Szaktanuló	15
Egészségügy, Gyógyszeripar	11
Mérnökök	8
Bank, Biztosítás, Bróker	5
Gyártás, Termelés	5
Marketing, Média, PR	4
Szállítás, Beszerzés, Logisztika	3
Fizikai, Segéd, Betanított munka	3

Ügyfélszolgálat, Vevőszolgálat	3
Pénzügy, Könyvelés	2
Adminisztráció, Asszisztens, Irodai munka	2
Közigazgatás	2
Mezőgazdaság, Környezet	2
Oktatás, Kutatás, Tudomány	1
IT üzemeltetés, Telekommunikáció	1
Jog, Jogi tanácsadás	1
HR, Munkaügy	1
Összesen	168

Forrás: saját szerkesztés

Bár fent említésre került, de véleményünk szerint fontos elemezni, hogy a meghirdetett állások milyen arányban koncentrálódnak kizárólagosan Tolna megyére. A találatokból mindössze 26 esetben mondható el, hogy Tolna megye az egyetlen megjelölt területi kategória. Ebből a 26 állásból 10 felsőfokú végzettséghez kötődik, 6 szakiskolát vagy szakmunkásképzőt ír elő, 9 pedig középiskolai végzettséggel várja a megfelelő munkaerőt. Üres a területi kategória 14 esetben, illetve a többi esetben országos, vagy dunántúli keresésről van szó. Mindez a munkaerő országos hiányát jelzi, illetve azt, hogy a hirdetőik számítanak a munkavállalók mobilitási hajlandóságára. Az alábbi táblázat a kizárólag Tolna megyére kiírt állásokat összesíti.

32. táblázat: Hirdetések kategóriákba sorolva az üres állások száma szerint kizárólag Tolna megye

ELSŐDLEGES TERÜLET	ÜRES ÁLLÁSOK SZÁMA (DARAB)
Értékesítés, kereskedelem	5
Szakmunka (bolti eladó, villanyszerelő)	5
Mérnöki tevékenység	3
Szállítás, logisztika	3
Gyártás	2
Pénzügy	2
Építőipar	1
Bank	1
Jog	1
Hr	1
Közigazgatás	1
Fizikai, betanított munka	1
Összesen	26

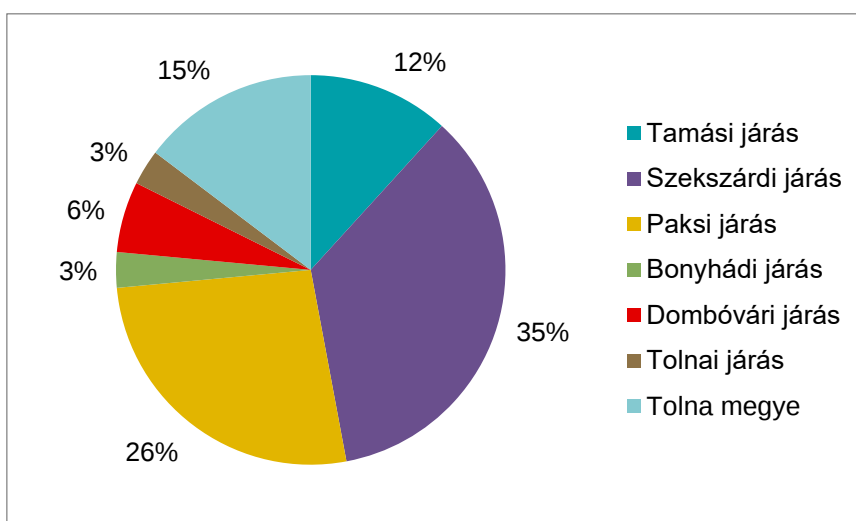
Forrás: saját szerkesztés

A második adatbázisunkat a Belügyminisztérium által üzemeltetett, a Közfőzéra Állásportáljának nevezett közígállás.hu oldalon megjelentő adatokból építettük. Az állásokat kizárólag Tolna megyére kerestük, az adatkérés ideje 2017. január 14. Az elemzés módszere ugyanolyan volt, mint a profession.hu állásportálról nyert adatok esetében, tehát tartalomelemzéssel kerestünk a megyére vonatkozó releváns információkat a munkaerő-piaci keresletet illetően.

Összesen 33 hirdetést találtunk, amely 34 álláshelyet takar, mert az egyik hirdető 2 fő munkavállalót keres. A munkavégzés helye szerinti területi, járási bontás tekintetében a megye hat járása jelenik meg, illetve több hirdetésben megyei területi lefedettség jelenik meg.

6. ábra: A hirdetések munkavégzés szerinti megoszlása járási bontásban (n=34)

Forrás: saját szerkesztés

Látható, hogy a mintában felülreprezentált a megyeszékhelyen hirdetett állások száma (12 db), a minta negyede (9 db) pedig a Paksi járáshoz tartozik. 5 hirdetés munkavégzési helye Tolna megye egésze, illetve arányaiban viszonylag jelentős még a Tamási járási illetékeségű hirdetések száma is (4 db).

Amennyiben megvizsgáljuk a hirdetéseket az elvárt iskolai végzettség tekintetében, azt találjuk, hogy a minta 70 százaléka (24 db) főiskolai végzettséget kíván meg, amely jórészt az adatbázisba került magas pedagóguslétszámmal magyarázható. A hirdetések között ugyanolyan számban (4-4 db) találunk egyetemi végzettséget és középfokú szakképzettséget igénylő munkaköröket, csupán 2 igényel gimnáziumi érettségit (leltározó munkakörök).

A meghirdetett állások a képzettség tekintetében nagy arányban kapcsolódnak a humán szakmai tevékenységekhez, hiszen a találatok több, mint kétharmada pedagógiai, szociális végzettséggel rendelkező munkavállalót keres. A kialakított adatbázisban az alábbi táblázatban megjelenített pozíciók fordulnak elő:

33. táblázat: A közszférában meghirdetett humán szakmai pozíciók létszámigénye Tolna megyében

POZÍCIÓ NEVE	LÉTSZÁM IGÉNY (FŐ)
általános iskolai tanító	6
középiskolai tanár	6
óvodapedagógus	4
szociális gondozó és szervező	2
zenetanár	2
családsegítő	1
családgondozó	1
gyermekotthon vezető	1
esetmenedzser humánszolgáltató	1
Összesen	24

Forrás: saját szerkesztés

Összefoglalásként elmondható, hogy a profession.hu álláshirdetések elemzése során főként a kereskedelem ágazatához, valamint az építőiparhoz kapcsolódóan találtunk üres álláshe-lyeket, Tolna megyében és az összesített tolnai földrajzi lehetőségek (országos és dunántúli lehatárolás) tükrében.

Magas a hirdetések között a felsőfokú végzettséget igénylő munkakörök aránya, 41%, illetve fontosnak értékelik a munkáltatók az 1-5 éves szakmai tapasztalatot, erről a mintába beke-rült hirdetések 55%-ban van szó. A munkaerőhiányt jól mutatja, hogy bár a keresőrobotok kifejezetten Tolna megyére kerestek, az álláshirdetések alig 15 százaléka tartalmazott olyan pozíciót, amelyben a munkavégzés helye kizárólag Tolna megyére korlátozódott.

A Közigállás.hu álláshirdetések elemzése során nem állapítható meg szakmacsoportos, vagy ágazati szinten kiugró kereslet, ugyanakkor elgondolkodtató a pedagógusok, óvodape-dagógusok keresettség a megyében, valamint a további humánszolgáltatásokhoz kötődő szakemberek hiánya.

4.4 FOGLALKOZTATÓI IGÉNYEK FELMÉRÉSE

A munkaadók képzési-, szakképzési igényeinek megismerése és felmérése érdekében kér-dőíves vizsgálat segítségével végeztünk a munkáltatók körében adatgyűjtést; kihasználva e kvantitatív kutatási módszer előnyeit. E módszer melletti döntésünket az indokolta, hogy az igényfelmérésünk számára releváns információk megszerezhetősége az általunk összeállí-tott strukturált és tematikus kérdőív segítségével tűnt az optimális módszernek, mert alkal-mazása egyszerű az előre rögzített kérdésekkel és válaszlehetőségekkel. Továbbá olyan megbízható módszer, amelynek a kódolása, rögzítése, információ-feldolgozása és elemzése is egyszerűbb más módszerekhez viszonyítva. A megkérdezettek számára ismeretes volt az igényfelmérés célja előzetes tájékoztatás segítségével. A kérdőív kitöltése néhány percet vett igénybe, és a projekt megvalósulásához kapcsolódó releváns kérdéseket tartalmazott.

A kérdőív kitöltéséhez online elérési lehetőséget biztosítottunk, emellett a paktum-területen (a Bonyhádi, Dombóvári, Paksi, Tamási és Tolnai járások), a jelentősebb foglalkoztatók kö-zül többet személyesen vagy telefonon is felkerestük. Az online felületen elérhető kérdéssor

előnye, hogy nincs adatvesztés, a lekérdezés eredményei rögtön rendelkezésre álltak, a minta alakulása folyamatosan nyomon követhető.

A válaszadó cégeket először járasonként kategorizáltuk be, majd ennek nyomán történtek meg az elemzések. A kérdőív zárt és nyílt kérdéseket egyaránt tartalmazott. A nyílt kérdések könnyebb feldolgozhatósága érdekében a válaszokat előre meghatározott csoportokba osztottuk szét. Nemcsak lineáris válaszokat adtunk az elemzésekre, hanem keresztelemzésekkel, járasonkénti, ágazatonkénti és méret szerinti összefüggések is elemzésre kerültek.

A megkérdezett vállalkozások típusa, működési formája

A megkérdezett vállalkozások jellemzően Korlátolt Felelősségű Társaság formában működnek, a válaszadók 53%-a tartozott ebbe a csoportba. Jelentős csoportot képviseltek az egyéni vállalkozások is a maguk 20%-os részesedésével. A részvénytársaság és a Betéti társaság a válaszok 7-7%-át tették ki, azonban itt fontos megjegyezni, hogy 2 válaszadó gazdálkodási formáját az egyéb kategóriában Zrt.-ként jelölte meg, ezt a részvénytársasághoz adtuk hozzá. A kérdőívet 4 db Nonprofit Kft. töltötte ki. A válaszokban megjelenő egyéb vállalkozástípusok a következők voltak: őstermelő, közhasznú alapítvány, szövetkezet, egyéni cég.

A megkérdezett vállalkozások gazdasági ágazata

A megkérdezett vállalkozások tevékenysége 3 gazdasági ágazatban meghatározó, melyek megközelítőleg azonos részesedést képviselnek: Kereskedelem, gépjárműjavítás (24 db vállalkozás); Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (23 db vállalkozás); Építőipar (22 db vállalkozás). Jelentősnek mondható még a feldolgozóipar jelenléte, melyben a megkérdezett vállalkozások 13%-a tevékenykedett.

A megkérdezett vállalkozások megoszlása méret szerint

A vállalkozás mérete szerinti besorolásban saját bevallásuk alapján a legmagasabb a mikro-vállalkozások aránya (38%), a válaszadók 31%-a kisvállalkozásokat, 25%-a középvállalkozásokat, 6%-a nagyvállalkozásokat képviselt. Ha a vállalkozások mértét összevetjük a KSH által publikált működő vállalkozásokra vonatkozó statisztikákkal, látható, hogy minél nagyobb egy vállalkozás mérete, annál inkább felül van reprezentálva a kérdőíves felmérésben. Ez az előzőekben már bemutatott mintavételi eljárás következménye.

A megkérdezett vállalkozások eloszlása földrajzi elhelyezkedés szerint

A kérdőívet kitöltő vállalkozások járasonkénti besorolásánál az elsődleges szempont azok székhelye volt, 5 esetben azonban Tolna megyében székhellyel nem rendelkeztek, itt a besorolás alapját a megyében található telephely adta.

A beérkezett válaszok alapján valamennyi járás esetében megfigyelhető a járásszékhelyek jelentős gazdasági súlya, hiszen a kérdőívet kitöltő vállalkozások közel 70%-ának található a székhelye, annak hiányában telephelye valamelyik járásközpontban, ez alól a Tamási járás képez valamelyest kivételt, mivel itt a járásközpont részesedése a vállalkozásokból mindössze 55%, azonban meg kell jegyezni, hogy a közigazgatási egységet 32 település alkotja, amely a legnagyobb a paktum-területen.

Betöltetlen álláshelyek

A betöltetlen álláshelyek megoszlása azt mutatja, hogy a megkérdezett 106 cég közül összesen 46 cégnél van 196 db betöltetlen álláshely, ebből 118 db tartósan, azaz minimum 3 hónapja. A legtöbb üres álláshely a közép vállalkozásoknál és nagyvállalatoknál van.

Az üres álláshelyek tekintetében a feldolgozóipar és az építőipar igényli a legtöbb munkavállalót, és az építőipari cégeknél van a legtöbb tartósan üres álláshely.

34. táblázat: Betöltetlen álláshelyek gazdasági ágazatonként

	Foglalkoztatottak létszáma (fő)	Üres álláshelyek (db)	Tartósan üres álláshelyek (db)
Építőipar	914	53	47
Feldolgozóipar	1747	64	22
Egyéb szolgáltatás	132	8	5
Kereskedelem, gépjárműjavítás	1952	38	23
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	506	4	2
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	115	2	0
Területen kívüli szervezet	180	0	0
Vízellátás; szennyvíz gyűjtése, hulladék	4	1	1
Szállítás, raktározás	30	5	4
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	630	20	14
Közigazgatás, védelem; kötelező tb	49	1	0
Összesen	6259	196	118

Forrás: saját szerkesztés

A foglalkoztatók véleménye szerint a leggyakoribb betöltetlen munkakörök az alábbiak¹²:

1. Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (1 db): mezőgazdasági erőgépkészítő
2. Feldolgozóipar (5 db): műszerész, műszaki előkészítő, forgácsoló-esztergályos, festékszóró, gépszerelő
3. Építőipar (20 db): kőműves, gázszerelő, fűtésszerelő, csőszerelő, szerelő, betanított munkás, festő, villanszerelő, segédmunkás, hegesztő, épület- és szerkezetlakatos, betonacél-szerelő, lakatos, ács-állványozó, mechanikai szerelő, cnc gépkészítő, nehézgépkészítő, építésvezető, asztalos, műszaki előkészítő mérnök
4. Kereskedelem, gépjárműipar (7 db): gépjárművezető, betanított varrónő, termékmenedzser, értékesítő, árukiadó, élelmiszer és vegyiáru eladó, abroncsszerelő

¹² A 106 megkérdezettből 55 fő válaszolt.

5. Szállítás, raktározás (4 db): raktáros, sofőr, vagyonőr, targoncavezető
6. Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás (4 db): szakács, felszolgáló, futár, pék
7. Információ, kommunikáció (1 db): informatikus
8. Pénzügyi, biztosítási tevékenység (1 db): könyvelő
9. Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (7 db): szervíz-technikus, főmérnök, termelés vezető, konstruktőr, minőségbiztosítási mérnök, művezető, üzemgazdász,
10. Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (4 db): szállítmányozási ügyintéző, irodai ügyintéző, takarító
11. Humán-egészségügyi, szociális ellátás (6 db): szülésznő, csecsemő- és gyermekápoló, ápoló, hematológiai asszisztens, műtősségéd, orvos, gondozó

A foglalkoztatók munkavállalói kompetenciákra vonatkozó elvárásai

A személyes interjúkból kiderült, hogy a munkáltatók olyan munkavállalókat keresnek, akik megbízhatóak, megfelelő szakmai tudással és gyakorlattal rendelkeznek a saját szakterületükön. Pozitív a munkához való hozzáállásuk és van felelősségérzetük (pl. rájuk lehet bízni a drága gépek, berendezések kezelését).

Véleményük szerint a jelenlegi iskolarendszerű szakképzési rendszer sajnos nem felel meg ennek az elvárás-halmaznak, a szakképzés jelenlegi formában nem képes olyan mennyiségű és minőségű szakember-utánpótlást biztosítani, amelyek kielégítenék az igényeiket. Az általános iskolából a leggyengébben felkészült tanulók jelentkeznek szakképzésbe. A Szakképzési Centrumnak gyakran okoz nehézséget, hogy nem jelentkeznek tanulók a felkínált, napjainkra hiányszakmaként definiálható képzésekre, bár ehhez ösztöndíjat is tudnak kínálni. A szakképzésből kikerülő fiatalok egy része külföldre megy a megélhetési lehetőségek miatt, mivel az itthoni keresetek és megbecsülések elmaradnak a főként Nyugat-Európai bérszínvonalától. Ezek a fiatalok hiányoznak a hazai szakmunkások közül, ami súlyos problémákhoz vezet pár éven, évtizeden belül, amikor a jelenlegi középkorú-idős szakmunkások inaktívvá válnak. A foglalkoztatók nagyon fontosnak tartják a szakképzés presztízsének visszaállítást, az itthoni szakmunkásfizetések rendezését, az oktatási és gyakorlati körülmények javítását és modernizálását, a duális képzés megerősítését, a megfelelő és hatékony pályaeorientációt.

A megkérdezettek többsége szerint a munkaerőhiány (40%) és a munkaerő összetétele (36%) miatt nehéz az üres álláshelyek betöltése. A munkaerőhiány oka a vállalkozások 46%-a szerint a külföldre történő kivándorlás, 37%-a szerint a szakképzettség hiányát, valamint 17%-a mennyiségi problémát jelölt meg. A munkaerő összetételével kapcsolatos nehézséget elsősorban a szakmai kompetencia hányában látják (56%).

Kiemelt kérdés volt, hogy a vállalkozások mit tartanak a munkaerőpiac és foglalkoztatás legnagyobb problémájának. 62 cég a megfelelő minőségű (gyakorlattal és kompetenciával) rendelkező munkaerő hiányát jelölte meg. 44 cég a megfelelő szakképzettségű munkaerő hiányát jelezte, valamint szintén 44-en jelölték meg a bértámogatások hiányát. Mindössze hárman gondolták úgy, hogy a közmunka a munkaerőpiac és foglalkoztatás legnagyobb problémája.

Foglalkoztatók képzési igénye

Megvizsgáltuk, hogy a foglalkoztatók véleménye szerint milyen képzésre lenne szüksége a térség potenciális munkavállalóinak.

Legtöbben (45) a szakmához, munkakörhöz kapcsolódó, magasabb szintű tudást nyújtó rövidebb (nem OKJ-s) továbbképzést jelölték meg, 34-en a szakmai képzettséget nyújtó képzést (OKJ-s), 21-en a nyelvi képzés (pl. angol, német, orosz), 18-an a kompetenciafejlesztő képzést (pl.: kommunikáció, konfliktuskezelés, csapatépítés), 16-an a betanító képzést, 12-en saját belső képzéssel oldják meg a felmerülő képzési igényeiket, valamint 11-en az informatikai képzést tartják szükségesnek.

A munkáltatók az alábbi konkrét képzéseket tartják fontosnak:

- Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat: mezőgazdasági gépek kezelője, traktoros, kombájnós, mezőgazdasági gépszerelő, sertéstelep vezető, növényvédő szakember, növényorvos, tápanyag-gazdálkodáshoz értő szakember, mezőgazdasági gépész, szárítógép kezelő, növényvédő gépész, üzemeltető gépész;
- Feldolgozóipar: CNC gépkezelő, műszaki végzettségű programozó gépkezelő, gépjavító, gépkezelő;
- Építőipar: gépészet, épületgépészet, villanszerelő, kőműves, festő, bádogos, hegesztő, emelőgépkezelő, szerkezetlakatos, hidegburkoló, hegesztő, épület- és szerkezetlakatos, csőszerelő, hidegburkoló, ács-állványozás, betonacél-szerelő, lakatos, tetőfedő, építőipari technikus, asztalos, víz- és központifűtés szerelő;
- Kereskedelem, gépjárműipar: kereskedelmi képzés, kereskedő, eladó, pénztáros, élelmiszereladó, fényező, karosszéria-lakatos, autóvillamossági szakember;
- Szállítás, raktározás: erőgép- és emelőgép-kezelő;
- Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás: szakács, pincér, pék, vendéglátó;
- Információ, kommunikáció: angol és német nyelvi képzések, informatikai képzés;
- Pénzügyi, biztosítási tevékenység: számvitel;
- Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység: üzemgazdász, szakmai képzés;
- Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység: nem neveztek meg;
- Humán-egészségügyi, szociális ellátás: szülésznő, csecsemő- és gyermekápoló, hematológiai asszisztens, műtősségéd, pulmonológus, és allergológus, szakasszisztens, mentálhigiénés képzés, ápoló, ételmezésvezető, diétás szakács.

4.5 A FOGLALKOZTATÓI IGÉNYEK ÖSSZEGZÉSE

Összesen a Bonyhádi járásban 986, a Dombóvári járásban 2164, a Paksi járásban 1799 a Tamási járásban 3840, a Tolnai járásban pedig 474 álláshelyre keresnek munkaerőt.

A paktum-területet alkotó 5 járás mindegyikére jellemző, hogy a legtöbb bejelentett álláshely a szakképzettséget nem igénylő kategóriában található. A térségben tehát a legnagyobb igény szakképzetlen munkaerőre van. A második legtöbb álláshely a szakképzettséget

igénylő ipari és építőipari, valamint a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozás munkakörökbe tartozik. A szakképzettséget nem igénylő kategórián belül minden járásban az egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozásúak a legkerekesebbek. A második helyen a takarító és a kisegítő foglalkozások, továbbá a mezőgazdasági munkakörök állnak.

Ebben a fejezetben megvizsgáltuk a Tolna megyére vonatkozó álláshirdetésekből megfogalmazott követelményeket is. Két forrást elemeztünk: a piaci álláshelyeket tartalmazó profession.hu-t és a közigazgatási állásokra fókuszáló kozigallas.hu-t. Összefoglalva elmondható, hogy a profession.hu-n a kereskedelem ágazatához, valamint az építőiparhoz kapcsolódóan találtunk üres álláshelyeket. Magas a hirdetések között a felsőfokú végzettséget igénylő munkakörök aránya, 41%, illetve fontosnak értékeli a munkáltatók az 1-5 éves szakmai tapasztalatot, erről a mintába bekerült hirdetések 55%-ban van szó.

A közigazgatásban fellelhető állások és a piaci igények egyaránt a magasan képzett, fejlett kompetenciákkal rendelkező munkavállalókat keresik, akikkel szemben követelmény a jó kommunikációs képesség, valamint a jogosítvány és a digitális kompetenciák magasan fejlett szintje.

A foglalkoztatói igények kérdőíves felmérésének eredménye szerint a megkérdezett vállalkozások 43 százalékánál van betöltetlen álláshely, ennek 60%-a tartósan, azaz minimum 3 hónapja nincs betöltve. A legtöbb üres álláshely a középvállalkozásoknál és nagyvállalatoknál van. Az üres álláshelyek tekintetében a feldolgozóipar és az építőipar igényli a legtöbb munkavállalót, és az építőipari cégeknél van a legtöbb tartósan üres álláshely is.

4.6 FOGLALKOZTATÓI IGÉNYEK FELMÉRÉSE 2017-BEN

A Tolna Megyei Önkormányzat és a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2017 májusában felmérést végzett, amelynek fő célja a munkáltatók munkaerőigényének és az ehhez kapcsolódó képzési igények felmérése volt. A foglalkoztatókat, vállalkozásokat a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara kereste meg. A válaszok összesítéséből látható, hogy 23 képzettség/képesítés esetében 57 fős létszám igény/ képzési igény jelenik meg. A munkáltatók többsége a meglévő munkavállalójának átképzését/továbbképzését preferálja, de megjelenik az igény az adott végzettséggel már rendelkező, új munkavállalók foglalkoztatására is.

35. táblázat: Foglalkoztatók létszám és képzési igénye (2017)

Munkakör betöltéséhez szükséges képzettség / képesítés megnevezése	Létszám-igény (fő)	A munkakör betöltésének tervezett módja	
		Meglévő munkavállaló átképzésével / továbbképzésével	Megfelelő képzettséggel rendelkező új munkavállaló foglalkoztatásával
Asztalos	2	x	
Belső auditor	2	x	
Biztosítás közvetítés	3		x

Egészségvédelmi Biztonsági Koordinátor	1	x	
Emelőgép kezelő	5	x	x
Faipari szakmunkás	2	x	
Idegen nyelvi képzés	2	x	
Informatikai képzés (számítógép-kezelés/üzemeltetés)	3	x	x
Hivatásos gépkocsivezető (tehergépkocsi)	2	x	x
Kozmetikus (alapképzés kiegészítése tetoválás tevékenységgel – pl. szemöldök)	1	x	
Kereskedő, boltvezető	1	x	
Látszerész és fotócikk kereskedő	3	x	
Nehézgépkészítői tanfolyam/képzés	2	x	x
Mezőgazdasági gépszerelő (mobil szerviz-szerelő)	2		x
Munkavédelmi tanácsadó	1	x	
Ortopéd cipész, cipőfelsőrész készítő, egyéb cipőipari szakképesítés	3	x	x
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	1	x	
Targoncavezetői tanfolyam/képzés	4	x	x
TB és bérügyintéző	1	x	
Tehergépkocsivezető (darukezelői vizsgával)	5	x	x
Vezető képzés (vállalkozás vezetése, irányítása)	1	x	
Villamos hálózat szerelő	5		x

Villanyszerelő	7	x	x
Összesen	57		

Forrás: Tolna Megyei Önkormányzat, saját szerkesztés

4.7 A 2017/2018-AS TANÉVBEN INDULÓ KÉPZÉSEKBEN TANULMÁNYI ÖSZTÖNDÍJRA JOGOSÍTÓ HIÁNY-SZAKKÉPESÍTÉSEK

A 2017/2018. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2017/2018. tanévben a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjra jogosító szakképesítésekről a 317/2016. (X.25.) Korm. rendelet rendelkezik. A 317/2016. (X.25.) Korm. rendelet a Magyar Közlöny 2016. évi 164. számában jelent meg.

A Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíj az első, az adott tanévre vonatkozó kormányrendeletben meghatározott hiány-szakképesítések körébe tartozó szakképesítésre felkészítő, államilag támogatott nappali, iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók részére, tanulmányi eredményük alapján nyújtható.

A tanulmányi ösztöndíjra a szakiskolai és szakközépiskolai diákok a 9. osztálytól, a szakgimnáziumi tanulók a 13. vagy a 14. osztályban válnak jogosulttá. A támogatás anyagi helyzetétől függetlenül jár, az összeg folyósítása független a tanulónak más jogcímen fizetett egyéb juttatásoktól. A tanulmányi ösztöndíj folyósításával összefüggő feladatokat az iskola, illetve annak fenntartója végzi. Az ösztöndíj fedezetéül szolgáló összeget a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal biztosítja az intézmény számára. A hiányszakmák jegyzéke évente módosulhat, de aki ösztöndíjas szakmában kezdett tanulni, tanulmányai végéig kapja a támogatást akkor is, ha az adott szakma később kikerül az ösztöndíjas képzések köréből. Az ösztöndíj összege a tanulmányi eredménytől függően 10-30 ezer forint között van.

A Megyei Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok (továbbiakban: MFKB) a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által hároméves időtartamra felkért tagokból álló, az adott megye illetékességi területén működő testületek, amelyek a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVI. törvény 49. bekezdésének 81., 82. és 83. §-ban foglaltak figyelembevételével végzik tevékenységüket. Az MFKB-k a szakképzés fejlesztése szempontjából 2012. október 01-től konzultációs, javaslattevő, véleményező és tanácsadó fővárosi és megyei testületként működnek. A MFKB-k minden évben javaslatot tesznek a soron következő tanévet érintő szakképzési beiskolázási irányokra és keretszámokra, valamint a tanulmányi ösztöndíjjal támogatott szakképesítésekre. Ezt a javaslatot a bizottságoknak mindig a javaslattal érintett tanévet megelőző évben március utolsó munkanapjáig kell megtenniük. Az MFKB-k javaslatai alapján kerülnek kormányrendeletben meghatározásra a fenntartók számára a szakképzési irányok és a kapcsolódó beiskolázási arányok, melyek 2015 évtől kezdődően már az iskolarendszeren kívüli képzésre is kiterjednek.

A 2017/2018-as tanévre meghatározott hiányszakmák (Tolna megye):

- Ács
- Burkoló
- Épület-és szerkezetlakatos
- Épületgépész technikus
- Erősáramú elektrotechnikus

- Gépgyártástechnológiai technikus
- Gépi forgácsoló
- Gyakorló ápoló
- Gyakorló csecsemő- és gyermekápoló
- Hegesztő
- Karosszerialakatos
- Kistermelői élelmiszerelőállító, falusi vendéglátó
- Kőműves
- Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő
- Mezőgazdasági gépész
- Női szabó
- Szerszámkészítő
- Szociális gondozó és ápoló
- Tejipari szakmunkás
- Villanyszerelő

5 A PAKTUM-TERÜLET MUNKAERŐ POTENCIÁLJA

5.1 A NÉPESSÉG ÖSSZETÉTELE

A népességszám változása

Tolna megye lakónépessége 2015-ben 223.618 fő volt, ebből a paktum-területet jelentő öt járásban 165.696 fő él, ami a megye lakosságának közel háromnegyede (74, 01%). A megyére és a paktum-területre egyaránt jellemző a népesség csökkenése.

2011-ben a paktum-területen élők száma 169.790 fő volt a KSH adatai alapján, ami 2015-re 4094 fővel csökkent. Ez a negatív változás meghaladja az országos (-1,03%) változás mértékét. A 2001. és 2011. évi népszámlálás között az országos átlagot szintén meghaladó arányban, mintegy 8,2%-kal (15.210 fővel) csökkent a paktumterület lakossága. A népességszám csökkenése részben a csökkenő születésszámnak, részben az elvándorlásnak köszönhető. Az elvándorlás főként Szekszárd felé irányul, de jelentős a külföldre távozók száma is.

36. táblázat: A népességszám főbb jellemzői és megoszlása (2015)

	Tolna megye	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás
Állandó népesség száma (fő)	223618	31634	32162	49517	38603	18914
Élveszületések száma (fő)	1963	247	242	420	360	199
Halálozások száma (fő)	3191	425	519	631	614	230
Természetes fogyás (2014) (ezrelék)	--	-5,11	-5,36	-4,4	-8,04	-1,85
Vándorlási egyenleg (fő)	-579	-109	-64	-130	-102	-18

Vándorlási egyenleg (ezrelék)	-2,6	-3,4	-2,0	-2,6	-2,6	-1,0
Öregedési mutató (2014) (Állandónépességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek		204,4	207,38	173,29	187,04	177,87

Forrás: KSH 2017, saját szerkesztés

A táblázatból kiolvasható, hogy 2015-ben Tolna megyében a halálozások száma lényegesen meghaladta az élveszületések számát. A születések és halálozások számából számolt a természetes népességfogyás tekintetében a járások között lényeges különbségeket tapasztalhatunk. 2014-ben ez a mutató a Tamási járásban a legmagasabb (-8,04), a Tolnai járásban a legalacsonyabb (-1,85). Ez azt jelenti, hogy a Tamási járásban, több mint négyszer nagyobb a népességfogyás mértéke, mint a Tolnai járásban.

A természetes népességfogyás mellett a negatív vándorlási egyenleg miatt csökken a megye népességszáma. 2015-ben összesen 579-fővel többen vándoroltak el a megyéből, mint ahányan odavándoroltak, ez a teljes népesség 2,6 ezrelékét jelenti. A vizsgált járásokat az elvándorlás is eltérően érinti. A népességszámhoz viszonyítva a Bonyhádi járásból vándoroltak el a legtöbben (-3,4 ezrelék), míg a Tolnai járásból a legkevesebben (1,0 ezrelék). Összességében tehát azt lehet mondani, hogy a népességfogyás a Tolnai járást érinti a legkevésbé, mivel itt a legalacsonyabb természetes fogyásból és az elvándorlásból származó népességcsökkenés mértéke.

A várható népességszám alakulásáról sokat elárul az ún. öregedési mutató, vagyis a 60 évesnél idősebbek aránya a 15 évesnél fiatalabbakhoz (0-14 évesekhez) viszonyítva. A mutató értéke a Dombóvári járásban a legmagasabb 207,38. Vagyis, több mint kétszer annyi 60 évesnél idősebb, mint 14 éves vagy fiatalabb él a járásban. Hasonló öregedési értékkel rendelkezik még a Bonyhádi járás is. A legkevésbé előregedő járásnak a Paksi járás számít, ahol 1,73-szor több 60 éven felüli él, mint 15 éven aluli. Az öregedési mutatók alapján azt mondhatjuk, hogy minden járásban komoly problémát jelenthet a későbbiekben az idősebb populáció arányának növekedése. De az egyes járásokban minden bizonnyal a populáció korösszetételének változása eltérő ütemű lesz. A Tolnai járás valószínűleg ebből a szempontból is kiemelkedik a megyén belül, hiszen viszonylag alacsony a természetes fogyás mértéke és a korösszetétel is a megyén belül kedvezőnek számít.

Az elmúlt 25 évben folyamatosan csökkent a születések száma, amely előre vetíti, hogy amennyiben nem történik befelé irányuló migráció, vagy a születések számának nagyarányú emelkedése, a népességszám csökkenésével kell a jövőben is számolni.

A 2017. évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

A népesség korcsoportos megoszlása

A paktum-terület lakónépességének korcsoportos megoszlása jelentősen megváltozott a vizsgált időszakban. A 2001. és a 2011. évi népszámlálás között a 0-14 évesek száma 7.681 fővel (24,1%-kal) csökkent. Az aktív korú népesség száma 10.150 fővel (8,9%-kal) csökkent, míg az időskorúak száma 2.621 fővel (6,7%-kal) növekedett.

Az eltartott népesség rátája¹³ gyakorlatilag stagnált az elmúlt 15 évben (2001-ben 62,2%), jelenleg 63,4%, ami közel azonos az országos átlaggal (63,2%), vagyis a paktum-terület munkaerő-piaci tartalékai megfelelőnek tekinthetők. Ugyanakkor a kedvezőtlen korösszetétel előrevetíti, hogy az aktívkorúak, tehát eltartók – folyamatosan csökkenő számuk miatt – egyre kevesebb munkahely fenntartására lesznek képesek.

A paktum-terület népességének gazdasági aktivitása elmarad az országos átlagtól, az aktivitási ráta 42,1%-os (országosan 45,4%). Ugyanígy elmarad az országos átlagtól a népesség foglalkoztatottsága, a foglalkoztatási ráta 37,1% (országosan 39,7%). Az inaktív keresők aránya is magasabb, mint az országos átlag, aktivizálásukkal még további csoportok vonhatók be a munkaerőpiacra, növelhető a foglalkoztatási ráta.

A vizsgált populáció korosztályi eloszlását vizsgálva láthatjuk, hogy a 0-14 éves korosztály aránya minden régióban és megyei szinten is alacsonyabb, mint a 65 évesek és idősebbek korosztályának aránya. A járások korcsoportonkénti eloszlása nagyjából követi a megyei eloszlást, attól csak kis mértékben térnek el a járási értékek.

Az aktív korú (15-64 éves) népesség aránya Tolna megyében 66,9 százalék, vagyis a népesség kétharmada tartozik ebbe a kategóriába. Lényegesen egyik járás sem tér el ettől az aránytól. A Paksi járásban kicsivel többen 68,6 százalék, míg a Tolnai járásban kicsivel kevesebben 65,51 százalék az aktív korúak aránya.

37. táblázat: A népesség korcsoportos megoszlása

Korcsoportok (százalék)	Tolna megye	Bonyhádi járás	Domb-óvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás
0-14 évesek	13,45	12,78	12,79	13,65	13,90	14,58
15-64 évesek	66,9	67,44	66,57	68,6	66,17	65,51
15-29 évesek	17,66	17,21	17,53	18,30	18,01	17,65
30-49 évesek	29,10	29,30	28,35	29,82	28,10	28,59
50-64 évesek	21,44	21,97	22,12	21,44	21,10	20,95
65- évesek	18,35	18,75	19,21	16,79	18,89	18,24

Forrás: KSH 2017, saját szerkesztés

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

¹³ A gyermekkorúak és a 60 éven felüliek a 15-59 évesek arányában.

5.2 A NÉPESSÉG KÉPZETTSÉGI SZINTJE

A népesség képzettségi szintje jelentősen befolyásolja elhelyezkedési esélyeit, így foglalkoztatottsági mutatóit. A KSH a 7 évesnél idősebb népességre adja meg az iskolai végzettséggel kapcsolatos adatokat. Ezek alapján elmondható, hogy 2001. és 2011. között a legalacsonyabb és a legmagasabb iskolai végzettség mutatói jelentősen javultak:

- közel kilenc százalékponttal csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya;
- közel hét százalékponttal nőtt az érettségizettek és három százalékponttal a felsőfokú oklevéllel rendelkezők aránya.
- Az általános iskolai végzettséggel és az érettségi nélküli középiskolai végzettséggel rendelkezők aránya stagnált a vizsgált időszakban.

38. táblázat: A 15-64 éves népességének iskolai végzettség szerinti megoszlása

A 7 éves és idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerinti megoszlása, 2011	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás	Országos
Befejezett 8 általános nélkül	14	13	15	17	14	12
Alapfokú iskolai végzettség	30	30	26	34	30	25
középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	26	23	23	24	24	19
érettségi	21	25	24	18	22	28
egyetem, főiskola stb. oklevéllel	9	9	12	7	10	16
Összesen	100	100	100	100	100	100

Forrás: KSH 2017, saját szerkesztés

A táblázat az egyes járások 15-64 éves népességének iskolai végzettség szerinti megoszlását mutatja. Összességében elmondható, hogy a vizsgált járásokban az érettséginél alacsonyabb iskolai végzettségűek aránya magasabb, az érettségizettek és az egyetemi végzettségűek aránya pedig alacsonyabb, mint az országos arány.

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

39. táblázat: A 15-64 éves népességének iskolai végzettség szerinti megoszlásának eltérése az országos átlagtól

A 7 éves és idősebb népesség a legmagasabb befejezett iskolai végzettség szerinti megoszlásának eltérése az országos arányoktól, 2011	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás	Országos

Befejezett 8 általános nélkül	+2	+1	+3	+5	+2	12%
Alapfokú iskolai végzettség	+5	+5	+1	+9	+5	25%
középfokú iskola érettségi nélkül, szakmai oklevéllel	+7	+4	+4	+5	+5	19%
érettségi	-7	-3	-4	-10	-6	28%
egyetem, főiskola stb. oklevéllel	-7	-7	-4	-9	-6	16%
Összes eltérés	28	25	16	38	25	0

Forrás: KSH 2017, saját szerkesztés

Az előző táblázatból kiszámoltuk az egyes kategóriákba tartozók arányának eltérését az országos arányoktól. Így például a Bonyhádi járásban a befejezett 8 általános nélküliek aránya 2 százalékponttal magasabb, mint az országos arány, ami 12 százalék.

A 2011-es adatok szerint az egyes járások iskolai végzettség szerinti eloszlása lényegesen eltér az országos eloszlástól. A legjobban a Paksi járás közelíti meg az országos eloszlást, ebben a térségben a legkisebbek az eltérések az országos arányszámoktól (az eltérés 16 százalékpontnyi). A legjobban pedig a Tamási járás tér el az iskolai végzettség országos eloszlásától (38 százalékpontnyi), itt a legmagasabb az alacsony iskolai végzettségűek többlete és a legnagyobb a magasabb iskolai végzettségűek hiánya is.

A KSH által közzétett adatok nem változtak, a hivatalos statisztikák közzététele a tárgyév második felében lesz esedékes.

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

5.3 A KÉPZÉSKIBOCSÁTÁS JELLEMZŐI

A következő részben a képzéskibocsátás jellemzőit mutatjuk be iskolatípusonként illetve képzési formánként.

Alap és középfokú oktatás

Az alábbi táblázatban a közép- és alapfokú iskolai végzettséget szerettek számát közöljük. Tolna megyében a legtöbben 2074 fő az általános iskolát fejezte be, kicsit kevesebben 1517-en pedig érettségit tettek. A szakiskolai és a szakközépiskolai szakmai vizsgát tevők száma összesen sem éri el az érettségizettek számát. Az egyes járások között azonban nagyobb eltérések is lehetnek. A Bonyhádi járásban kifejezetten alacsonynak mondható a szakmai vizsgát tevők aránya az érettségizettekhez képest, ugyanakkor a Tamási járásban jóval többen tettek szakmai vizsgát, mint érettségit. Ezek az eredmények teljesen összhangban vannak a korábban bemutatott járási populációk iskolai végzettségével. Akkor ugyanis azt láthattuk, hogy az érettségivel rendelkezők aránya a leginkább a Tamási járásban tér el az országos átlagtól (-10 százalékpont). Ezek az adatok pedig azt mutatják, hogy a közeljövőben ezek az arányok nem fognak javulni, hiszen a Tamási járásban a fiatalok 2015-ben megszerzett iskolai végzettsége szerint a legnagyobb hangsúly a szakmai vizsgákon volt. Ebben a járásban tehát az iskolai végzettség tekintetében a lemaradás növekedésére számíthatunk. Az országos átlaghoz való felzárkózásra számíthatunk viszont a Bonyhádi járás esetén, hiszen itt viszonylag magas az érettségizettek száma a többi végzettséget szerettekhez viszonyítva.

40. táblázat: Közép-és alapkú iskolai végzettséggel rendelkezők száma (2015)

	Tolna megye	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás
A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban	2074	303	301	463	358	159
Szakiskolában sikeres szakmai vizsgát tett tanulók száma	686	46	62	99	184	na
Szakközépiskolában sikeres szakmai vizsgát tett tanulók száma	531	12	71	173	12	na
Sikeresen érettségizett tanulók száma	1517	221	187	301	148	57

Forrás: KSH, 2016, saját szerkesztés

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

Szakképzés

A szakképzésben tanulókat képzési területenként mutatjuk be iskolatípusonkénti és járási bontásban. A 2016/2017-es tanévben a megyében a legtöbben (1242 fő) szakgimnáziumban tanul, ami az összes szakképzésben tanuló, több mint 93 százalékát jelenti. A domináns képzési területek a közgazdaságtani (318 fő), a vendéglátás (236 fő) és a kereskedelem-marketing (155 fő). Érdekes, hogy a mezőgazdasági képzés csupán a negyedik helyen áll 150 fővel. A keresleti oldal bemutatásánál láthattuk, hogy az informatikai és a szociális készségek gyakran fordultak elő a keresett munkakörökkel kapcsolatban. Ezért fontos lehet, hogy ezeken a képzési területeken az összes tanuló számához viszonyítva kevesebben tanulnak (informatika 83 fő, 6%; szociális szolgáltatások 13 fő, 1%). Egyetlen tanuló sem vesz részt olyan képzésben, ami az építészet, faipar, nyomdaipar, vegyipar, vízügyi területen képezne.

41. táblázat: Szakképzésben tanulók száma képzési területenként és az iskolák típusa szerint

Képzési terület	Szakis-kola	Szakkö-zépiskola	Szakgim-názium	Összesen
Egészségügy			106	106
Egyéb szolgáltatások			31	31
Elektrotechnika-elektronika			12	12

Élelmiszeripar		15		15
Építészet				0
Faipar				0
Gépészet	2		30	32
Informatika			83	83
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció			155	155
Könnyűipar			16	16
Környezetvédelem			11	11
Közgazdaság			318	318
Közlekedés			12	12
Mezőgazdaság	4		146	150
Művészet, közművelődés, kommunikáció			4	4
Nyomdaipar				0
Oktatás			8	8
Rendészet, honvédelem és közszolgálat			87	87
Szociális szolgáltatások			13	13
Ügyvitel			35	35
Vegyipar				0
Vendéglátás-turisztika		61	175	236
Vízügy				0
Összesen	6	76	1242	1324

Forrás: KIR-STAT, 2017 (2016. októberi lekérdezés)

Az egyes járások között lényeges különbségeket tapasztalhatunk a szakképzésben tanulók számát illetően. A szekszárdi járásban tanul az összes diák kétharmada (65%). Bizonyos képzési területek teljesen, vagy többnyire erre a járásra koncentrálódnak (pl: egészségügy, élelmiszeripar, kereskedelem, mezőgazdaság, vendéglátás). A Szekszárdi járásban viszont nem képeznek informatikai területen. A Paksi járás a gépészeti, elektrotechnika, környezetvédelem területére specializálódott, ami valószínűleg követi a járás különleges munkaerőpiaci igényeit. Ahogy azonban az előző fejezetekben írtuk az álláskereső aránya a Paksi járásban nagyon magas, tehát a képzés kibocsátásának volumene lehet, hogy alacsonyabb a

keresleti igényeknél. A Bonyhádi járásban elsősorban a közgazdasági és az ehhez kapcsolódó területek dominálnak. A Tamási járásban a rendvédelem, művészet és kereskedelem a kiemelhető területek.

42. táblázat: Képzési területek megoszlása járásonként

	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Szekszárdi járás	Tamási járás	Tolnai járás	Össz.
Egészségügy				106			106
Egyéb szolgáltatások			31				31
Elektrotechnika-elektronika			12				12
Élelmiszeripar				15			15
Építészet							0
Faipar							0
Gépészet			32				32
Informatika	30	11	35		7		83
Kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció		15		108	32		155
Könnyűipar				16			16
Környezetvédelem			11				11
Közgazdaság	153		12	153			318
Közlekedés				12			12
Mezőgazdaság	18		2	128	2		150
Művészet, közművelődés, kommunikáció					4		4
Nyomdaipar							0
Oktatás		8					8
Rendészet, honvédelem és közszolgáltat				67	20		87
Szociális szolgáltatások				13			13
Ügyvitel	12		10	13			35

Vegyipar							0
Vendéglátás-turiz- tika				236			236
Vízügy							0
Összesen	213	34	145	867	65	0	1324

Forrás: KIR-STAT, 2017 (2016. októberi lekérdezés)

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

Felsőoktatás

A felsőoktatási kibocsátást két szempont alapján mutatjuk be. Elsőként a Tolna megyéből származó felsőfokú végzettségűek összetételét ismertetjük, majd a Tolna megyében felsőfokú végzettségűek csoportját mutatjuk be.

A felsőfokú végzettséggel rendelkező Tolna megyéből származók kétharmada nő, háromnegyedük alapképzést végzett el és kétharmaduk nappali tagozaton tanult. Ezek szerint a megyéből származók körében a nők nagyobb arányban tanulnak tovább, mint a férfiak. Akik egyetemen tanulnak tovább nagy arányban csak az alapképzést végzik el. Az a tény, hogy nagy arányban folytatnak tanulmányokat nappali képzési rendben, maga után vonja, hogy ezekre a diákokra nagy valószínűség szerint a munkaerőpiacon csak a képzési idő után lehet számítani. Természetesen ismert, hogy a hallgatók nagy százalékban vállalnak valamilyen munkát az egyetemi képzés ideje alatt is, azonban ezek a munkák zömmel nem az egyetemi képzettségnek megfelelő munkakörökbe tartoznak.

A felsőfokú végzettséggel rendelkező Tolna megyéből származók körében a legnagyobb arányban (22%) gazdasági területen szereznek végzettséget, ezt követi műszaki (13%), bölcsész- és társadalomtudományok (12%-12%), valamint a pedagógiai területek (11%). Ezek az adatok azért lehetnek érdekesek, mert csak részben tükrözik a megyei keresleti oldal igényeit, amiből arra lehet következtetni, hogy egy részük valószínűleg nem Tolna megyében talál majd állást.

A másik csoportra a Tolna megyében felsőfokú végzettséget szerzettekre nagyon hasonló tulajdonságok jellemzőek, mint a Tolna megyéből származók csoportjára. Eltérés azonban, hogy a megyében tanulók között még nagyobb arányban (80%) szerepelnek nők. A képzési területek összetételében viszont jelentős eltérést tapasztalhatunk, a megyéből származók csoportjához képest. A megyében a legmagasabb arányban (34%) társadalomtudományi területen képeznek, majd ezt követi a pedagógiai területek (24%), a gazdasági tanulmányok (13%) és a vendéglátás (11%). Ez a képzési összetétel valamelyest megfelel a megyei keresleti oldal elvárásainak, hiszen a társadalomtudományi és a gazdasági végzettségűek alkalmasak lehetnek az álláshirdetéseknél bemutatott állami adminisztratív munkakörök betöltésére, de a piaci vállalkozások által keresett kapcsolattartást, értékesítést végző munkakörök betöltésére is. Az állami szférában a másik keresett csoport a pedagógus is úgy tűnik, megjelenik a képzési oldalon. A képzési rendben nem található meg viszont, vagy csak alacsony arányban a műszaki tudományokkal és a logisztikával kapcsolatos képzési területek.

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

Felnőttképzés

Az Országos Statisztikai Adatgyűjtő Program (OSAP) 2016-os adatai alapján bemutatjuk a felnőttképzés kibocsátását. A vizsgált évben összesen 3756-an végeztek a felnőttképzés valamely típusában. A legmagasabb arányban (42%) az OKJ-s képzésekben végeztek, ezt követi a munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges, de OKJ-s végzettséget nem adó képzési típus (41%). Az OKJ-s végzettséget adó képzések közül a legnépszerűbb az egyéb, nem besorolható képzések voltak (1357 fő), ezt követi az arany kalászos gazda (394 fő) és a targoncavezetői (338 fő) képzések.

A szakmai továbbképzéseken belül a legnépszerűbb az alapfokú sugárvédelmi képzések voltak. Ilyen végzettséget szerzett a szakmai továbbképzésen résztvevők 61 százaléka (274

fő).

A hátrányos helyzetűek felzárkóztatására szervezett képzéseken résztvevők száma nem érte el az 1 százalékot sem (37 fő). Az általános felnőttképzésen résztvevők aránya pedig a fél százalékot sem érte el (16 fő). Fontos továbbá megjegyezni, hogy elhelyezkedést segítő képzéseken, informatikai és nyelvi képzéseken 0 fő végzett.

43. táblázat A sikeresen vizsgázók száma - 2016. évi adatszolgáltatások alapján

KÉPZÉS JELLEGE	TOLNA MEGYE
szakképesítést megalapozó szakmai alapképzés	28
állam által elismert OKJ szakképesítést adó	1583
munkakörhöz, foglalkozáshoz szükséges nem OKJ szakképesítést adó	1554
szakmai továbbképző	444
hátrányos helyzetűek felzárkóztató képzése	37
elhelyezkedést, vállalkozást segítő képzés	0
hatósági jellegű (közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazat) képesítésre felkészítő képzés	94
okleveles könyvvizsgálói képesítés megszerzésére felkészítő képzés	0
nyelvi képzés	0
általános felnőttképzés	16
megváltozott munkaképességűek rehabilitációs képzése	0
informatikai képzések	0
bemeneti kompetenciára felkészítő	0
Összesen	3756

Forrás: Országos Statisztikai Adatgyűjtő Program (OSAP), 2017

A 2017-es évi felülvizsgálat során módosítás nem történt. Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP), közhiteles adatszolgáltatás minden tanév októberében esedékes, így nincsenek friss validált adatok január óta.

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

Támogatott munkaerő-piaci képzések

A 2014-2016 közötti időszakban a támogatott munkaerő-piaci képzések uniós programok keretében valósultak meg. (Néhány kivételtől eltekintve, pl. munkaviszony melletti képzés munkahely megőrzése céljából, illetve a komplex programok képzési elemei). Ebben az időszakban összesen 289 képzés (tanfolyam) valósult meg az 5 kiemelt munkaerő-piaci program keretében.

- A TÁMOP-1.1.2 „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)”
- A TÁMOP-2.1.6 "Újra tanulok"
- GINOP-5.2.1 Ifjúsági Garancia kiemelt projekt
- GINOP-5.1.1 Út a munkaerőpiacra
- GINOP-6.1.1 Alacsony iskolázottságúak és közfoglalkoztatottak képzése

A TÁMOP-1.1.2-11/1 „A hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása (Decentralizált programok a konvergencia régiókban)” című program célcsoportja a hátrányos helyzetű álláskereső. A program célja a hátrányos helyzetű álláskereső munkaerőpiacra való belépésének segítése, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal.

A program keretében 2014-2015-ben összesen 50 képzés indult, ebből 39 volt OKJ-s képzés ("A" körös). A képzéseken 812 fő vett részt. 2014-2015-ben a befejeződött tanfolyamok száma 71, a befejeződött képzéseket sikeresen záró résztvevő száma 1.133 fő, ezen belül 945 fő szerzett OKJ-s végzettséget.

A TÁMOP-2.1.6-12/1 "Újra tanulok" program célcsoportja a közfoglalkoztatottak, valamint a munkaviszonyban állók. A program célja: a felnőtt lakosság képzettségi színvonalának növelése, a felnőttképzésben résztvevők számának és arányának bővítése, a felnőttek tanulási kedvének javítása, a munkaadók szakképzett munkaerővel való jobb ellátása.

A program keretében 2014-2015-ben összesen 72 képzés indult, ebből 52 volt OKJ-s képzés ("A" körös). A képzéseken 1230 fő vett részt. 2014-2015-ben a befejeződött tanfolyamok száma 208, a befejeződött képzéseket sikeresen záró résztvevő száma 3.093 fő, ezen belül 1.283 fő szerzett OKJ-s végzettséget.

GINOP-5.2.1-14/1 Ifjúsági Garancia program célcsoportjai a 25 év alatti nem tanuló, nem foglalkoztatott fiatalok. A program célja a fiatalok belépésének segítése a munka vagy a tanulás világába, komplex, személyre szabott, a helyi munkaerő-piaci lehetőségekhez és igényekhez igazodó szolgáltatásokkal és támogatásokkal, vállalva, hogy a munka vagy tanulás világába történő ajánlat megtételére meghatározott időn belül (ez jelenleg négy hónap) kerüljön sor a fiatal számára.

A program keretében 2014-2015-ben összesen 56 képzés indult, ebből 42 volt OKJ-s képzés ("A" körös). A képzéseken 445 fő vett részt. 2014-2015-ben a befejeződött tanfolyamok száma 36, a befejeződött képzéseket sikeresen záró résztvevő száma 317 fő, ezen belül 273 fő szerzett OKJ-s végzettséget.

GINOP-5.1.1-15/1 Út a munkaerőpiacra program célcsoportja a 25 évet betöltött álláskereső. A program 2015. október 1-jével indult el. Célja egyrészt az álláskereső és inaktív, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása, nyílt munka-

erő-piaci elhelyezkedésének támogatása, másrészt a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való átlépés elősegítése azon közfoglalkoztatottak esetében, akik képessé tehetők és készek munkát vállalni a versenyszférában.

A program keretében 2015-2016-ban összesen 58 képzés indult, ebből 37 volt OKJ-s képzés ("A" körös). A képzéseken 423 fő vett részt. 2015-2016-ban a befejeződött tanfolyamok száma 34., a befejeződött képzéseket sikeresen záró résztvevő száma 259 fő, ezen belül 211 fő szerzett OKJ-s végzettséget.

GINOP-6.1.1-15/1 Alacsony iskolázottságúak és közfoglalkoztatottak képzése program célcsoportja a közfoglalkoztatottak. Az intézkedés kiemelt célja a közfoglalkoztatásban résztvevők részére szakképzettség megszerzését segítő képzési és kompetenciafejlesztési, illetve a közfoglalkoztatásból történő kivezetést támogató, a képzésekhez szorosan köthető személyes szolgáltatások kialakítása és nyújtása folyamatos jelleggel, összhangban a vonatkozó országspecifikus ajánlással.

A program keretében 2016-ban összesen 55 képzés indult, ebből 43 volt OKJ-s képzés ("A" körös). A képzéseken 921 fő vett részt. 2016-ban a befejeződött tanfolyamok száma 35., a befejeződött képzéseket sikeresen záró résztvevő száma 515 fő, ezen belül 360 fő szerzett OKJ-s végzettséget.

Összesen 3.831 résztvevő vett részt a képzéseken. Ezen időszak alatt 289 képzés indult és 384 képzés fejeződött be, a befejeződött képzéseket sikeresen záró résztvevő száma 5.317. Az indított képzések száma OKJ-s képzés ("A" körös) esetében a legmagasabb, összesen 213 képzéssel. A "B" körös szakma képzések száma 27, a "D" körös felzárkóztató képzések száma 16, a hatósági képzések (jogosítvány) száma 29, valamint a "C" körös nyelvi képzések esetében számuk mindössze 4 volt.

A képzéseket sikeresen zárók számát vizsgálva azt láthatjuk, hogy mindegyik célcsoportban a legtöbben OKJ-s képzéseket végeztek el. Ez megfelel a fent bemutatott képzési adatoknak, hiszen a legmagasabb az OKJ-s képzések száma volt. A hátrányos helyzetű célcsoport-hoz tartozók kis arányban (10% alatt) végeztek valamilyen tanfolyamot ("B" körös szakma képzés), felzárkóztató képzést (pl.: tréningek) vagy szereztek jogosítványt. A közfoglalkoztatottak túlnyomó részt OKJ-s képzésen vettek részt, de közel egyötödük vett részt szakmai képzésen, illetve 11 százalék valamilyen tréningen. Jogosítványt nem szerzett senki a közmunkás célcsoportból. A 25 év alatti és a 25 év feletti álláskeresők életkortól függetlenül ugyanazokban a képzési típusokban részesültek. Az idősebb álláskeresők kicsivel nagyobb arányban szereztek jogosítványt. Érdemes megjegyezni, hogy nyelvtanulást lehetővé tevő programokban nem végzett senki. A kiírt programok töredéke tartalmazott nyelvi képzéseket, és ennek megfelelően a 2015-2016-os adatok szerint nem is végezte el senki a vizsgált célcsoportokban. A célcsoport egyes kategóriáiban a képzésekben végzetek képzési típusonkénti eloszlásában csak kis eltéréseket tapasztalunk. Tehát a végzettséget szerzők a célcsoport jellegétől (hátrányos helyzetű, közfoglalkoztatott, 25 év alatti vagy feletti munkakeresők) és sajátosságaitól függetlenül szinte ugyanolyan képzési típusokban végeznek.

44. táblázat Tárgyévben befejeződött tanfolyamokat sikeresen záró résztvevők száma

KÉPZÉS TÍPUSA	KÉPZÉSEK CÉLCSOPORTJAI			
	Hátrányos helyzetű álláskereső (2015)	Közfoglalkoztatottak (2016)	25 év alatti nem tanuló nem foglalkoztatottak (2016)	25 évet betöltött álláskereső (2016)
OKJ-s képzés ("A" körös)	315	360	186	199
"B" körös szakma képzések	22	98	0	0
"C" körös nyelvi képzések	0	0	0	0
"D" körös felzárkóztató képzések	34	57	31	13
Hatósági képzések (jogosítvány)	11	0	12	35
Összesen	382	515	229	247

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

5.4 KÉPZÉSI PROGRAMOK 2017-BEN

A Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztálya meghatározza az adott évben támogatható képzési irányokat, összeállítja és nyilvánosságra hozza a felnőtt-képzést folytató azon intézmények jegyzékét, amelyek a képzési irányoknak megfelelő ajánlatokat tettek. A képzésben résztvevő személy a jegyzékben szereplő intézmények által ajánlott képzések közül választhat, de az álláskereső kérelmére a jegyzékben nem szereplő képzésen való részvételhez is nyújtható támogatás.

Támogatható a Kormányhivatal által felajánlott képzése annak a személynek, aki

- álláskereső
- 25. életévét – felsőfokú végzettségű személy esetén 30. életévét – nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresői támogatásra nem szerzett jogosultságot

- gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi-gyermekágyi segélyben, csecsemőgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül*
- aki rehabilitációs ellátásban részesül
- akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte
- aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá
- aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható

45. táblázat Képzési jegyzék (2017)

Ssz.	Képzés megnevezése	OKJ szám	Képzés helyszíne (település)	Képzés óraszám (intervallum)	Heti óraszám	Létszám (fő)
1.	Fogyóelektródás védőgázos ívhegesztő + Volf-rámelektródás védőgázos ívhegesztő + Minősített hegesztő (TÜV minősített hegesztő vizsga + tűzvédelmi vizsga)	31 521 03 31 521 09	Szekszárd	1000 - 1260	elm.: 40 gyak.: 40	40
2.	Minősített hegesztő (TÜV minősített hegesztő vizsga + tűzvédelmi vizsga)	-	Szekszárd	200 - 300	elm.: 40 gyak.: 40	15
3.	Gépi forgácsoló + CNC gépkezelő	34 521 03 35 521 01	Szekszárd	960 - 1000 + 500 - 600	elm.: 30 gyak.: 40	20
4.	Villanyszerelő	34 522 04	Szekszárd	960 - 1100	elm.: 30 gyak.: 40	12
5.	Kőműves	34 582 014	Szekszárd	800 - 1000	elm.: 30 gyak.: 40	12
6.	Festő, mázoló, tapétázó	34 582 04	Szekszárd	800 - 1000	elm.: 30 gyak.: 40	15
7.	Épület- és szerkezetlakatos	34 582 03	Szekszárd	900 - 1100	elm.: 30 gyak.: 40	12

8.	Raktáros + Építő és anyagmozgató gép kezelője targoncavezető szakmairány + vezetőüléssel targoncára (3324) gépkezelő jogosítvány (40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet alapján)	31 341 04 32 582 02	Szekszárd	280 - 420 + 65 - 90 óra + hatósági előírás szerint	elm.: 30 gyak.: 30	20
9.	Építő és anyagmozgató gép kezelője targoncavezető szakmairány + vezetőüléssel targoncára (3324) gépkezelő jogosítvány (40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet alapján)	32 582 02	Szekszárd	65 - 90 + hatósági előírás szerint	elm.: 30 gyak.: 40	40
10.	Építő és anyagmozgató gép kezelője földmunka-, rakodó- és szállító-gép kezelő szakmairány + traktor-alapú univerzális földmunkagépre (1111) gépkezelő jogosítvány (40/2009. (VIII.31.) KHEM rendelet alapján)	32 582 02	Szekszárd	65 - 90 + hatósági előírás szerint	elm.: 30 gyak.: 40	20
11.	Általános ápolási és egészségügyi asszisztens	52 720 01	Szekszárd	1700 - 1750	elm.: 30 gyak.: 40	18
12.	Betegkísérő	31 723 01	Dombóvár	300 - 400	elm.: 30 gyak.: 40	15
13.	Gyógymasszőr	54 726 04	Szekszárd	1080 - 1400	elm.: 30 gyak.: 40	12
14.	Szociális gondozó és ápoló	34 762 01	Szekszárd	1300 - 1500	elm.: 30 gyak.: 40	15
15.	Óvodai dajka	32 140 01	Szekszárd	320 - 420	elm.: 30 gyak.: 40	18

16.	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	54 344 01	Szekszárd	960 - 1100	elm.: 30 gyak.: 30	15
17.	Bérügyintéző + Társadalombiztosítási ügyintéző	51 344 01 51 344 02	Szekszárd	120 - 180 + 120 - 180 óra	elm.: 30 gyak.: 30	15
18.	Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző	54 841 11	Szekszárd	960 - 1100	elm.: 30 gyak.: 30	12
19.	Utazásügyintéző	51 812 01	Szekszárd	640 - 960	elm.: 30 gyak.: 30	12
20.	Szakács	34 811 04	Szekszárd	900 - 1100	elm.: 30 gyak.: 40	15
21.	Pincér	34 811 03	Szekszárd	960 - 1100	elm.: 30 gyak.: 40	20
22.	Cukrász	34 811 01	Szekszárd	960 - 1100	elm.: 30 gyak.: 40	12
23.	Pék	34 541 05	Szekszárd	960 - 1100	elm.: 30 gyak.: 40	12
24.	Élelmiszer- vegyi áru eladó	31 341 05	Szekszárd	240 - 480	elm.: 30 gyak.: 40	30
25.	Boltvezető	35 341 01	Szekszárd	140 - 200	elm.: 30 gyak.: 30	15
26.	Virágkötő	31 215 02	Szekszárd	320 - 480	elm.: 30 gyak.: 40	12
27.	Méhész	32 621 02	Szekszárd	240 - 360	elm.: 30 gyak.: 40	12
28.	Fodrász	54 815 01	Szekszárd	1200 - 1250	elm.: 30 gyak.: 40	12
29.	Kozmetikus	54 815 02	Szekszárd	1200 - 1250	elm.: 30 gyak.: 40	12
30.	Tisztítás-technológiai szakmunkás	32 853 03	Szekszárd	400 - 540	elm.: 30 gyak.: 40	18

31.	Személy- és va- gyonőr	32 861 01	Szekszárd	300 - 500	elm.: 30 gyak.: 40	15
32.	7-8. osztály felzár- kóztató képzés	-	Szekszárd	600 - 650	elm.: 30	12
33.	"C" kat. járműve- zető + GKI (Teher- gépkocsi vezetői alapképzés)	-	Szekszárd	180-220 (24/2005. (IV.21.) GKM rende- let alapján)	elm.: 30 gyak.: 10	15
34.	"C" kat.+ "CE" kat. járművezető + GKI (Tehergépkocsi ve- zetői alapképzés)	-	Szekszárd	207-217 (24/2005. (IV.21.) GKM rende- let alapján)	elm.: 30 gyak.: 10	15
35.	"D" kat. járműve- zető + GKI (Autó- buszvezető alap- képzés)	-	Szekszárd	120 - 140 (24/2005. (IV.21.) GKM rende- let alapján)	elm.: 30 gyak.: 10	15
36.	GKI	-	Szekszárd	60 - 70 (24/2005. (IV.21.) GKM rende- let alapján)	elm.: 30 gyak.: 8	10
37.	Angol KER B2 kö- zépszintű nyelvtan- folyam (nyelvvizs- gával záruló)	-	Szekszárd	540 - 640	nyelv: 30	13
38.	Német KER B2 kö- zépszintű nyelvtan- folyam (nyelvvizs- gával záruló)	-	Szekszárd	540 - 640	nyelv: 30	13

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017.

5.5 A PROGRAM KIEMELT CÉLCSOPORTJAI

A megyei program fő törekvése, hogy megteremtse a leghátrányosabb helyzetű, a munkaerőpiacról kiszoruló álláskeresők számára a reintegráció esélyét a paktum fejlesztési területén: a Bonyhádi, a Dombóvári, a Paksi, a Tamási, valamint a Tolnai járásokban. A program tevékenységei a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztathatóságának javítására, munkaerő-piaci integrációhoz szükséges készségek, kompetenciák, ismeretek megszerzésének elősegítésére és a hátrányos helyzetű munkaerő iránti kereslet növelésére irányulnak. A munkaerő-piaci tevékenységekbe a megyei paktum fejlesztési területén munkát vállalni szándékozó, álláskereső hátrányos helyzetű személyek és inaktívak vonhatóak be.

A munkaerő-piaci hátrányok és a kirekesztődés kockázata fokozottabban érint egyes csoportokat, a projekt közvetlen célcsoportját, elsősorban e munkanélküli/álláskereső személyek

alkotják. Főként hátrányos helyzetben vannak az alacsony iskolai végzettségű emberek, a romák, bizonyos demográfiai csoportok, elsősorban életciklushoz köthetően (közéjük tartoznak a fiatalok és az 50 év feletti munkavállalók, a gyermeket vállaló nők), a megváltozott munkaképességűek. A tartós leszakadás veszélye különösen sújtja a tartósan munka nélkül lévőket, akiknek döntő része csak ideiglenes foglalkoztatást biztosító, közfoglalkoztatási programokon keresztül jut foglalkoztatási lehetőséghez. A hátrányos helyzetű célcsoportok munkaerőpiacra való visszatérését, a célcsoportok munkába állásának esélyének növelését a foglalkoztathatóság fejlesztését célzó képzések, a munkába álláshoz szükséges kompetenciák megszerzését segítő, személyre szabott munkaerő-piaci és mentori szolgáltatások, valamint az elhelyezkedést segítő, foglalkoztatáshoz nyújtott támogatások révén segítik elő, figyelembe véve az egyes eltérő célcsoporti igényeket, a helyi munkaerő-piaci sajátosságokat.

A program végrehajtása során az esélyegyenlőség elősegítése olyan csoportok támogatását és szempontjaik kiemelt figyelembevételét jelenti, melyek saját erejükből nem képesek a hátrányaikból fakadó nehézségek leküzdésére, valamint fokozottan ki vannak téve a hátrányos megkülönböztetés veszélyének, illetve támogatásra szorulnak a program támogatásaihoz való hozzáférés során. A program támogatásai elemeivel (képzés, munkaerő-piaci szolgáltatás, foglalkoztatás, útiköltség, munkagyakorlat szerzés támogatásai) a hátrányos helyzetű csoportok tagjai számára nyújt segítséget, és hozzájárul a nők nem önkéntes inaktivitásának csökkentéséhez, a célcsoportok társadalmi beilleszkedéséhez.

A kiválasztás szakasza mindegyik célcsoport esetében meghatározó a program eredményessége szempontjából, mivel lényeges, hogy a résztvevők motiváltsága kitartson a program befejezéséig. Ennek érdekében a legfontosabb szempont a jelentkezők „szűrésénél”, hogy motiváltak legyenek a program sikeres befejezésére. Feltérképezzük azt is, hogy milyen elhelyezkedést nehezítő, hátrányos tulajdonsággal rendelkeznek, mindezt annak érdekében, hogy a programon végig kísérve az egyént a humán szolgáltatásokkal és a mentorok támogató segítségével kiküszöbölhetőek legyenek a különböző problémák.

A projekt közvetlen célcsoportjai együttesen alkotják a projekt megvalósítása során létrejött eredményeket közvetlenül használók körét. A foglalkoztatási paktum keretében 1051 fő hátrányos helyzetű álláskereső, inaktív személy munkaerő-piaci helyzete javulhat és a projekt-megvalósítás végére a programban részt vevők közül várhatóan 459 fő jut álláshoz.

46. táblázat: A program célcsoportjai

A program szempontjából hátrányos helyzetűek	
1.	Alacsony iskolai végzettségűek (legfeljebb általános iskolai végzettség, ISCED 1-2 szakképzés nélkül)
2.	25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskereső
3.	50 év feletti
4.	Gyedről vagy gyesről visszatérők, vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelők
5.	Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők
6.	Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek

7.	Megváltozott munkaképességű személyek
8.	Roma nemzetiséghez tartozó személyek
9.	Inaktívak

Forrás: Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések, TOP-5.1.1-15 pályázati felhívás

2016. november 17.-én a TOP szakmai módosítása miatt, kiegészítésre került a foglalkoztatási paktumok keretében munkaerő-piaci programokban résztvevők száma output indikátor adatlapja. Az adatlap bővült a közfoglalkoztatottakkal, mint új célcsoporttal. E meghatározás szerint: „Közfoglalkoztatott: az személy, akinek a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény alapján keletkezett, közfoglalkoztatásra irányuló speciális munkaviszonya áll fent.”

A program keretében a 6/1996. (VII.16.) MüM rendelet 11.§ (2) bekezdése alapján, az állami foglalkoztatási szervként a Tolna Megyei Kormányhivatal hátrányos helyzetű, súlyosan hátrányos helyzetű, továbbá megváltozott munkaképességű személy elhelyezkedése érdekében bértámogatást nyújthat. A bértámogatás szempontjából a jogszabályban nevesített csoportokat is hátrányos helyzetűnek tekintjük.

Alacsony iskolai végzettségűek

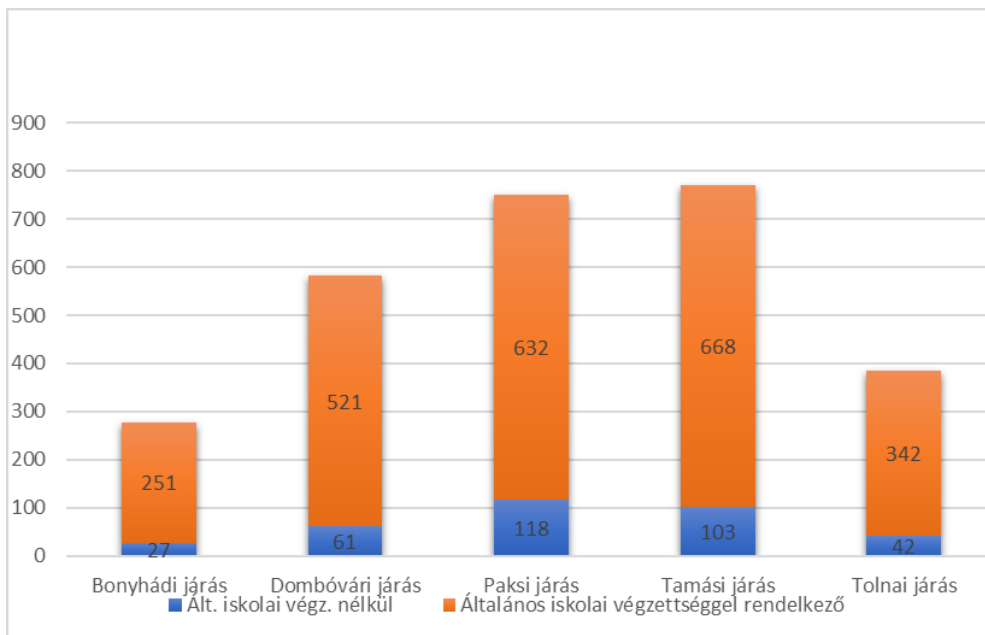
Az elhelyezkedni szándékozók iskolai végzettségének szórásában a legmagasabb értéket mutatja az általános iskolát végzettek száma. A paktum fejlesztési területén a regisztrált álláskereső 42 %-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett, 6 %-a pedig még azzal sem.

Össességében az alacsony iskolai végzettségű regisztrált álláskereső aránya a regisztrált munkanélküliek közel fele, 48 %-a, számuk a Tamási (668 fő) és a Paksi (632 fő) járásokban a legmagasabb. Ez azért jelentős probléma, mert az iskolai végzettség az a tényező, ami az álláskereső elhelyezkedési esélyeit leginkább befolyásolja.

Az alacsony iskolai végzettségűek esetében a legfontosabb a szakképzés feltételét jelentő alapfokú végzettség megszerzésének biztosítása felzárkóztató képzés révén, majd a szakképzésbe való bekapcsolódásukkal elhelyezkedésük elősegítése.

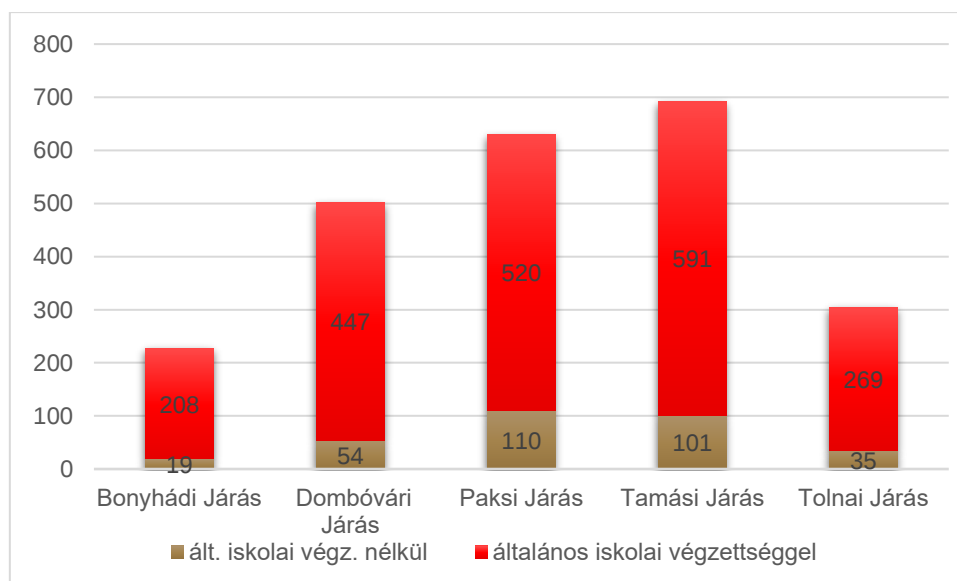
7. ábra: Alacsony iskolai végzettségűek száma a regisztrált álláskeresők között a Paktum területén (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján, az alacsony iskolai végzettségű regisztrált álláskeresők aránya a regisztrált munkanélküliek 47 %-a. Számuk a Tamási (101 fő) és a Paksi (110 fő) járásokban a legmagasabb.

8. ábra: Alacsony iskolai végzettségűek száma a regisztrált álláskeresők között a Paktum területén (2017 július)

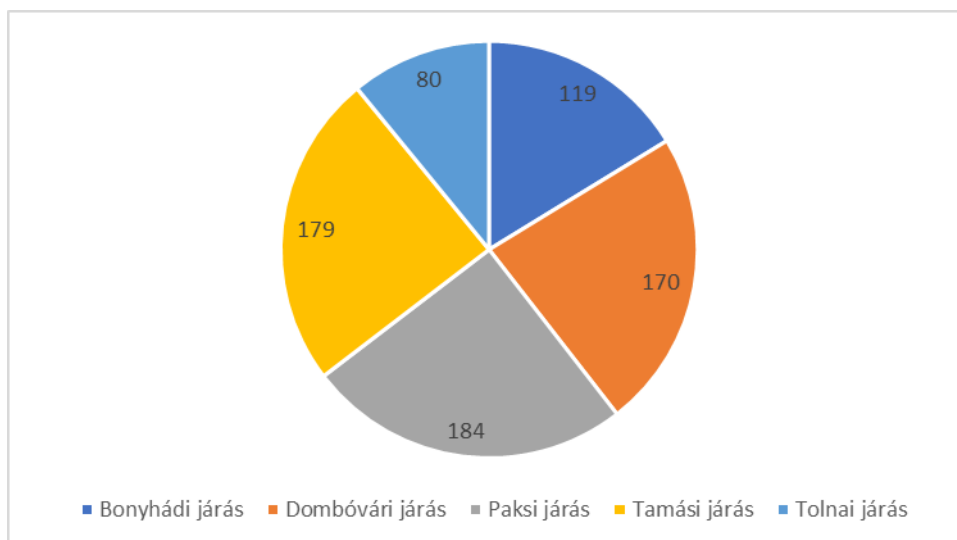
25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő állás keresők

A fiatal korú állás keresők esetében a legnagyobb veszélyt az jelenti, hogy a munkaerő-piaci kirekesztettség tartóssá válik, amely a munkavégző képesség és motiváció elvesztéséhez vezethet. Nagy problémát jelentenek azonban azok a halmozottan hátrányos helyzetű pályakezdő állás keresők, akik alulképzettek, szakképzetlenek és beilleszkedési esélyeiket csökkentheti akár az etnikai hovatartozásuk, vagy szociális helyzetük. A leghátrányosabb helyzetű kistelepüléseken élő fiataloknak kisebb mozgásterük miatt a munkavállalás lehetősége rendkívül kedvezőtlen. A munkanélküliség megelőzése, a tanulás és a munka világa közötti átmenet lerövidítése, megkönnyítése a fiatalok esetében kiemelt jelentőségű, ezért fontosnak tartjuk azokat a fiatalokat is elérni, akik bár nem regisztrált állás keresők, de nem tanulnak és nem is dolgoznak.

A célcsoport tagjai köréből a piacképes szakmával nem rendelkezőket be kívánjuk vonni szakmai és kiegészítő ismereteket adó képzésekbe, illetve szolgáltatások és támogatások révén jelentős segítséget kívánunk nyújtani az elhelyezkedésükhöz is. A hangsúlyt mindenképpen a munkatapasztalat megszerzésének elősegítésére kell helyezni.

A paktum fejlesztési területét megvizsgálva a pályakezdő állás keresők száma 733 fő, aránya a paktum fejlesztési területén a regisztrált állás keresők 13%-a. A legmagasabb számban a Paksi (184 fő), a Tamási (179 fő) és a Dombóvári járásban (171 fő) jelennek meg.

9. ábra: Pályakezdő állás keresők létszáma a Paktum területen(2016)

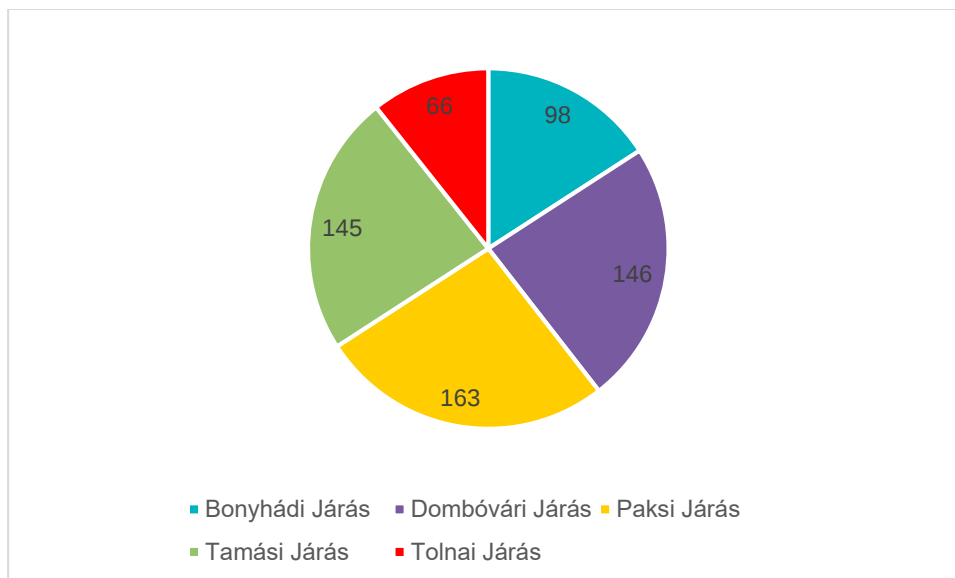

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A pályakezdők 38%-a általános iskolai, 20%-a szakközépiskolai, 17%-a szakmunkás végzettséggel rendelkezik. A diplomások aránya nem számottevő, csupán 2%-os.

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján a pályakezdő állás keresők száma 618 fő, aránya a paktum fejlesztési területén a regisztrált állás keresők 12 %-a. A legmagasabb számban a Paksi (163 fő), a Tamási (145 fő) és a Dombóvári járásban (146 fő) jelennek meg.

10. ábra: Pályakezdő állás keresők létszáma a Paktum területen (2017 július)

47. táblázat: Pályakezdekők összetétele iskolai végzettség szerint (2016)

	Bonyhádi Járás	Dombóvári Járás	Paksi Járás	Tamási Járás	Tolnai Járás	Összesen
ált. iskolai végzettség nélkül	4	8	7	12	4	35
általános iskola	36	65	67	81	32	281
szakiskola	1	2	12	7	4	26
szakmunkás-képző	28	24	25	38	11	126
gimnázium	11	10	24	19	9	73
szakközépiskola	33	55	29	14	14	145
technikum	3	1	13	3	3	23
egyetem	3	3	4	2	2	14
főiskola	2	3	3	1	1	10

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

50 év feletti

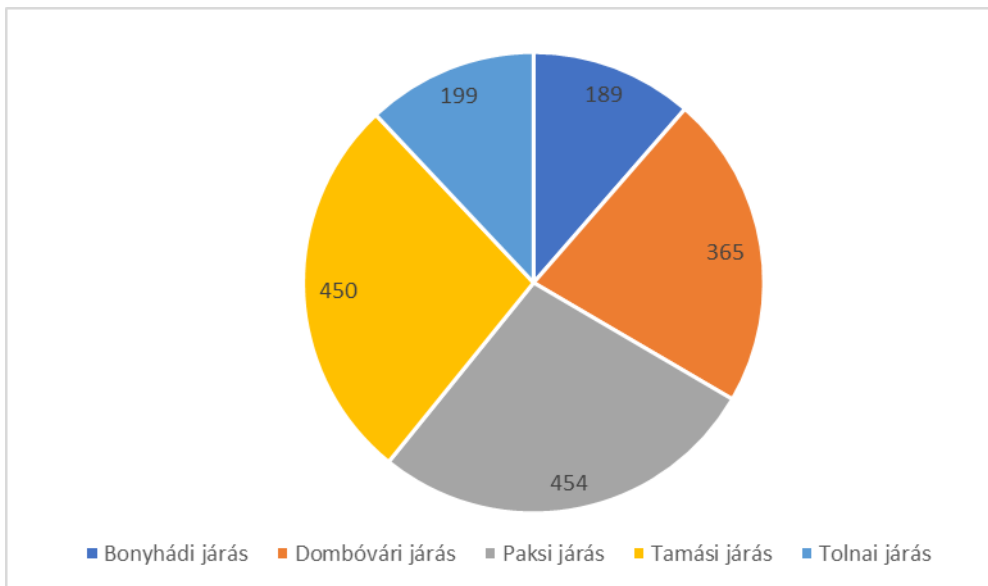
A népesség szerinti korösszetételt vizsgálva, más európai országokhoz hasonlóan Magyarország is a népességfogyás és a lakosság elöregedése veszélyezteteti.

A nyugdíjkorhatár felé közeledő korosztályok kedvezőtlen munkaerő-piaci megítélésének legjellemzőbb oka a szakmai ismeretek avulása, a korszerű ismeretek hiánya. Az „idősebb korosztályba” tartozók többsége már nem szívesen kezd új tanulmányokba, de korábbi tapasztalataink szerint az erre hajlandó személyeknek érdemes lehetőséget adni, mert sokszor jóval nagyobb elszántsággal és sikerességgel sajátítják el a tananyagot, mint fiatalabb társaik. A támogatott elhelyezések esetében is általában jók a munkáltatói visszajelzések. Figyelembe kell venni, hogy ebben a körben magasabb az egészségi problémákkal, esetleg megváltozott munkaképességgel küzdők aránya. Az 50 év feletti

Az 50 év feletti regisztrált álláskeresők száma 1657 fő, aránya a paktum fejlesztési területén a regisztrált álláskeresők 29%-a. Számuk a Paksi (454 fő) és a Tamási járásban (450 fő) a legmagasabb.

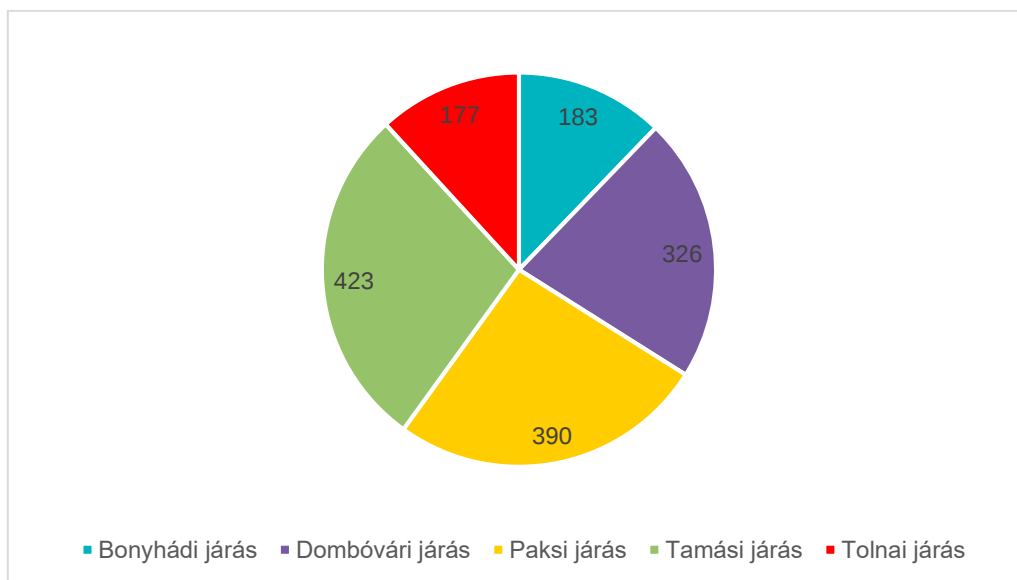
11. ábra: 50 év feletti álláskeresők létszáma a paktum területen (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján az 50 év feletti regisztrált álláskeresők száma 1499 fő, aránya a paktum fejlesztési területén a regisztrált álláskeresők 30%-a. Számuk a Tamási (423 fő) a Paksi járásban (390 fő) és a legmagasabb.

12. ábra: 50 év feletti álláskeresők létszáma a paktum területen (2017 július)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Gyedről vagy gyesről visszatérők, (vagy legalább egy gyermeket egyedül nevelők)

Az elmúlt években a kormányzati intézkedések célzottan irányultak a foglalkoztatás szempontjából hátránnyal küzdő csoportok, így a gyermeket nevelő nők hatékonyabb munkaerőpiaci integrációjának előmozdítására. A keresleti oldalra ható változás volt az új Munka Törvénykönyve, de idetartozik még a nők 40 éves munkaviszony utáni nyugdíjba vonulásának lehetővé tétele (amivel a dolgozó anyákat segítették, hogy jobban támaszkodhassanak a nagymamai segítségre), valamint a 2014-ben bevezetett gyed extra. Ez utóbbi intézkedés központi eleme a gyed és a gyes melletti munkavállalás lehetővé tétele volt, a gyermek egy-éves kora felett. Főként ennek eredményeként a 3 éven aluli gyermeket nevelő 15–64 éves anyák körében a foglalkoztatottak száma a bevezetés évében 15%-kal, 34,5 ezer főre, foglalkoztatási arányuk pedig 11,8-ról 13,9%-ra emelkedett. 2015-ben létszámuk lényegében nem változott, ugyanakkor arányuk az előző évihez képest 0,3 százalékponttal, 13,6%-ra mérséklődött. (KSH,2016)

A gyedről, gyesről visszatérni kívánó nők számára a szükséges ismeretpótlással új ismeretek, kompetenciák megszerzésének biztosításával, valamint a bérhez adott támogatással kívánjuk megteremteni a hosszú távú foglalkoztatás lehetőségét. A célcsoport számára fontos, hogy a képzések széles köre elérhető legyen számukra. A célcsoport megfelelő létszámban történő bevonásához külön tájékoztató, toborzó tevékenységet kell folytatni. Ismeretpótlással új ismeretek, kompetenciák megszerzésének biztosításával, valamint a bérhez adott támogatással kívánjuk megteremteni a hosszú távú foglalkoztatásuk lehetőségét.

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők

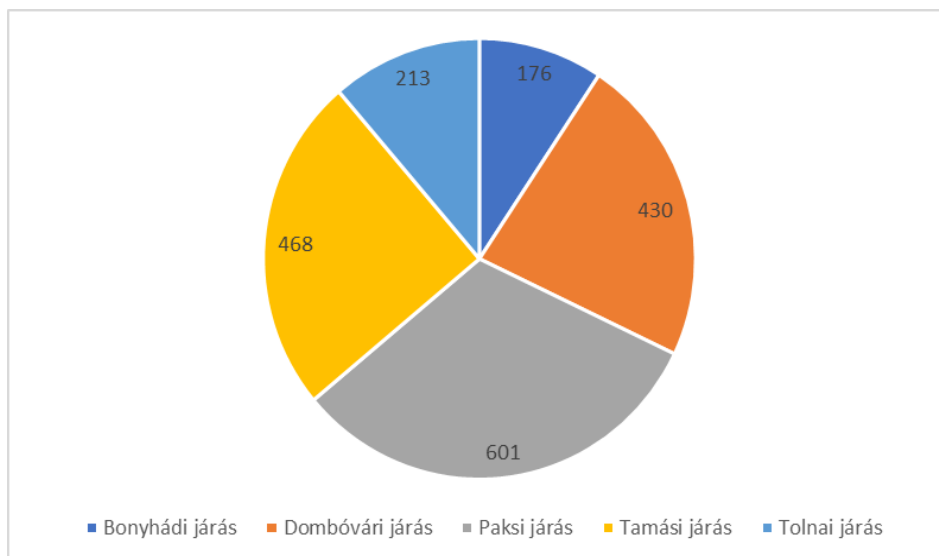
A paktum fejlesztési területén nyilvántartott 5 799 álláskereső 51%-a nem részesült ellátásban. (Számuk (2 935 fő) 941 fővel, 24%-kal volt magasabb a 2015. évi nyilvántartásban).

Az álláskeresők másik legnépesebb köre a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak, létszámuk a 2016-os év átlagát tekintve 1.888 fő volt. E csoportot nagyrészt a halmozottan hátrányos helyzetű személyek alkotják, állományuk az egy évvel korábbi létszámhoz képest 425 fővel, 18%-kal csökkent. Számuk a Paksi járásban volt a legmagasabb 601 fővel, majd sorban követte az Tamási-, majd a Dombóvári járás rendre 468, 430 fővel.

E csoport tagjai kompetenciafejlesztésre szorulnak, illetve képzésekben való részvételük és foglalkoztatásukhoz nyújtott támogatásuk indokolt az elhelyezkedésük érdekében.

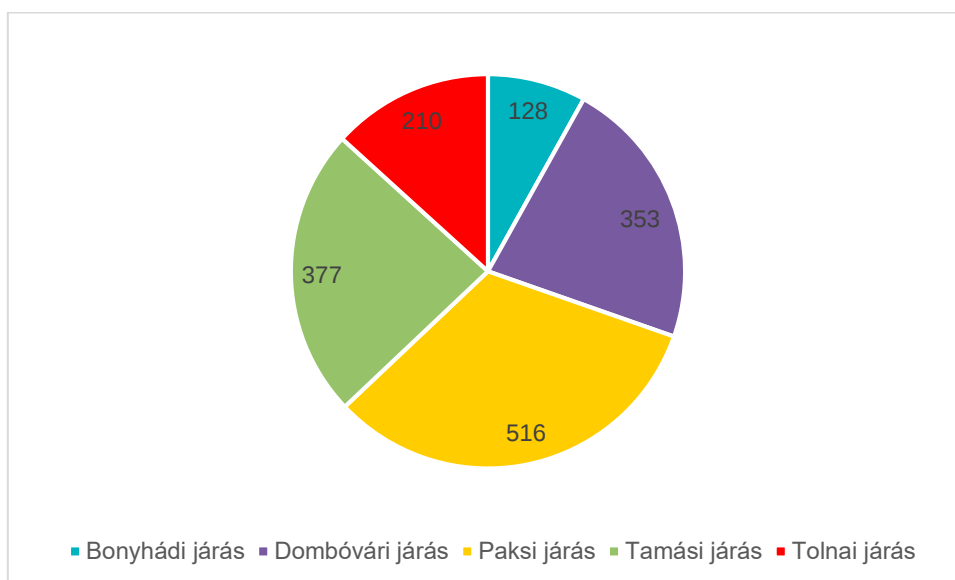
13. ábra: Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők létszáma (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak, létszáma 1.584 fő volt. Számuk a Paksi (516 fő) és a Tamási járásban (377 fő) a legmagasabb.

14. ábra: Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők létszáma (2017 július)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek

A tartós munkanélküliséggel veszélyeztetett célcsoport tagjai jellemzően alacsony iskolai végzettségűek, illetve nem rendelkeznek munkaerőpiacon keresett szakképzettséggel. Különösen fontos a célcsoport motiválása, személyiségük fejlesztése, valamint piacképes szakképzettség megszerzésére ösztönzése. A tömeges létszámleépítésben érintettek, a szakképzetlenek, vagy az elavult, munkaerőpiacon nem keresett szakképzettséggel rendelkezők körében a tartós munkanélküliség kialakulásának veszélye, kockázata nagy. Esetükben nagy hangsúlyt kell fektetni a személyes szolgáltatásokra, tanácsadásra, tréningekre, és csak megfelelő felkészítés után következhet a támogatott munkába helyezésük, ellenkező esetben jelentős lemorzsolódással lehet számolni.

Az e célcsoportba bevonandók körét a megyei munkaügyi központok a helyi munkaerő-piaci jellemzők figyelembe vételével határozták meg: Tolna megyében tartós munkanélküliséggel veszélyeztetetnek számítanak a nyilvántartásban 3 hónapnál régebben szereplő álláskereső, a kedvezményezett járásban és településen élők (a 290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet a kedvezményezett járások besorolásáról alapján), valamint a csoportos létszámleépítésben érintettek, és a romák.

Az 3 hónapnál régebben nyilvántartottak száma a 2016-os év átlagában 3.552 fő volt. E csoporton belül a 4-6 hónapja regisztráltak száma a legmagasabb 1.039 fővel, de jelentős a több mint 2 éve regisztráltak száma is (867 fő). A 3 hónapnál régebben nyilvántartott regisztrált álláskeresők aránya a paktum fejlesztési területén regisztrált álláskeresők 61%-a.

48. táblázat: A 3 hónapnál régebben nyilvántartott álláskeresők létszáma (2016)

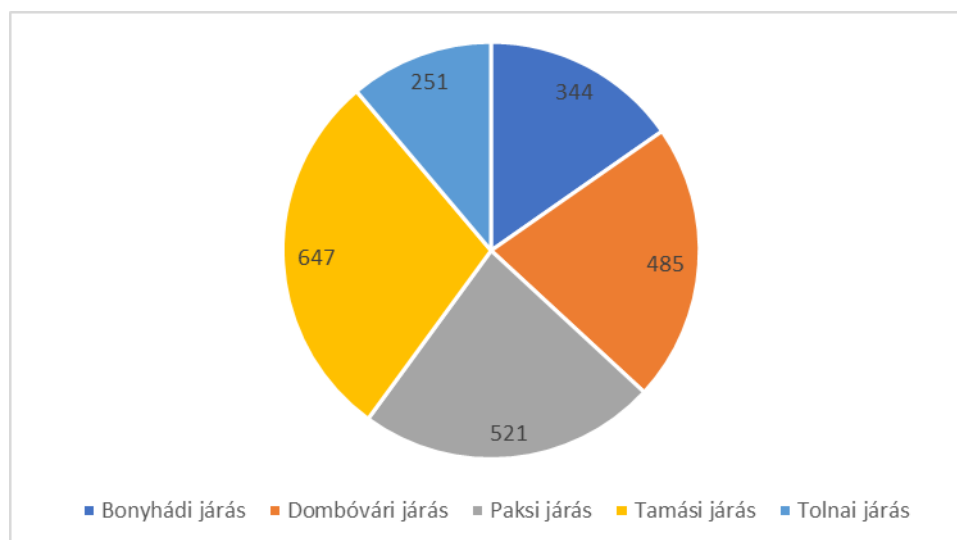
	4-6 hónap	7-12 hónap	13-24 hónap	> 24 hónap	Összesen
Bonyhádi járás	150	108	78	100	436
Dombóvári járás	227	194	175	274	871
Paksi járás	268	236	247	239	990
Tamási járás	276	207	168	148	798
Tolnai járás	118	112	120	107	457
Összesen	1039	858	788	867	3552

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Az 1-3 hónapja nyilvántartott regisztrált álláskeresők aránya a paktum fejlesztési területén a regisztrált álláskeresők 39%-a. Nagy számban jelennek meg a Tamási járásban (647 fő), majd ezt követi a Paksi járás (521 fő).

15. ábra: Az 1-3 hónapja nyilvántartottak létszáma (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján a 3 hónapnál régebben nyilvántartottak száma 3.157 fő volt. E csoporton belül a 4-6 hónapja regisztráltak száma a legmagasabb 1.068 fővel, de jelentős a több mint 2 éve regisztráltak száma is (729 fő). A 3 hónapnál régebben nyilvántartott regisztrált álláskeresők aránya a paktum fejlesztési területén regisztrált álláskeresők 64%-a.

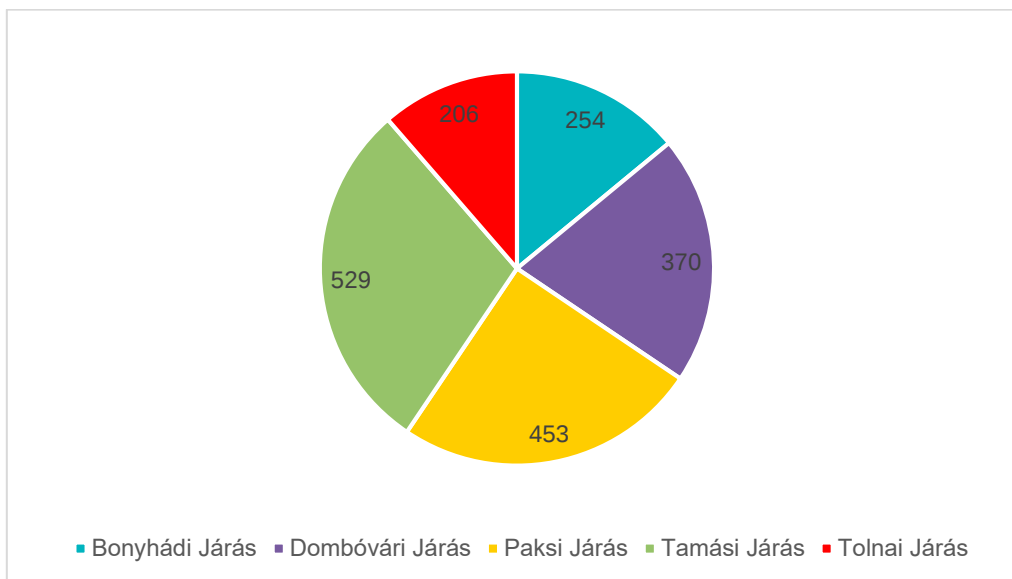
49. táblázat: A 3 hónapnál régebben nyilvántartott álláskeresők létszáma (2017 július)

	4-6 hónap	7-12 hónap	13-24 hónap	> 24 hónap	Összesen
Bonyhádi járás	132	101	82	73	388
Dombóvári járás	282	203	122	167	774
Paksi járás	277	234	152	226	889
Tamási járás	250	150	153	151	704
Tolnai járás	127	76	87	112	402
Összesen	1812	1068	764	596	3157

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján az 1-3 hónapja nyilvántartott regisztrált álláskeresők aránya a paktum fejlesztési területén a regisztrált álláskeresők 36%-a. Nagy számban jelennek meg a Tamási járásban (529 fő), majd ezt követi a Paksi járás (453 fő).

16. ábra: Az 1-3 hónapja nyilvántartottak létszáma (2017 július)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

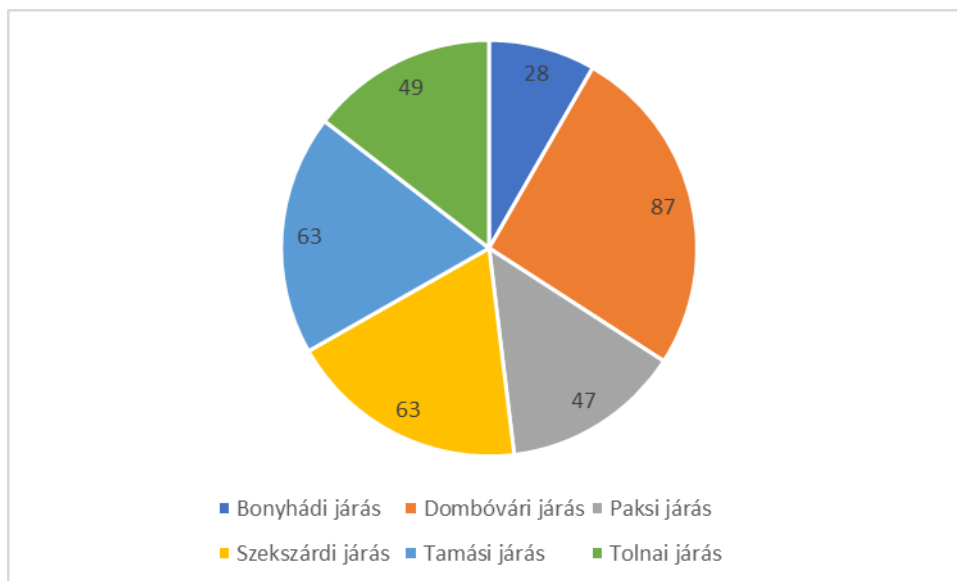
Megváltozott munkaképességű személyek

Megváltozott munkaképességűnek az minősül, aki valamilyen tartós, legalább 6 hónapja fennálló egészségi vagy szervi eredetű problémával küzd, és ez a munkavégzés valamely dimenzióját (munkavégzés hossza, jellege, munkahelyre történő közlekedés stb.) tekintve őt korlátozza. Ennek a definíciónak 2015-ben a vizsgált 19–64 éves népesség 11,3%-a 681 ezer fő felelt meg, ami meglehetősen magas arány, és lényegében azonos volt az előző felvételben mérttel (2011-ben 11,5% volt). A megváltozott munkaképességűek között sokkal magasabb az atipikus formában dolgozók aránya, mint azok között, akik teljesen munkaképességük birtokában vannak. (KSH)

A paktum fejlesztési területén a 2016-os év átlagában 274 fő keresett megváltozott munkaképessége mellett állást. Az egy évvel korábbi létszámhoz képest 149 fővel, 35%-kal csökkent a számuk.

Számuk az Dombóvári járásban a legmagasabb 87 fővel, majd a Tamási járás követi 63 fővel. A Bonyhádi járásban pedig csupán 28 egyént regisztráltak.

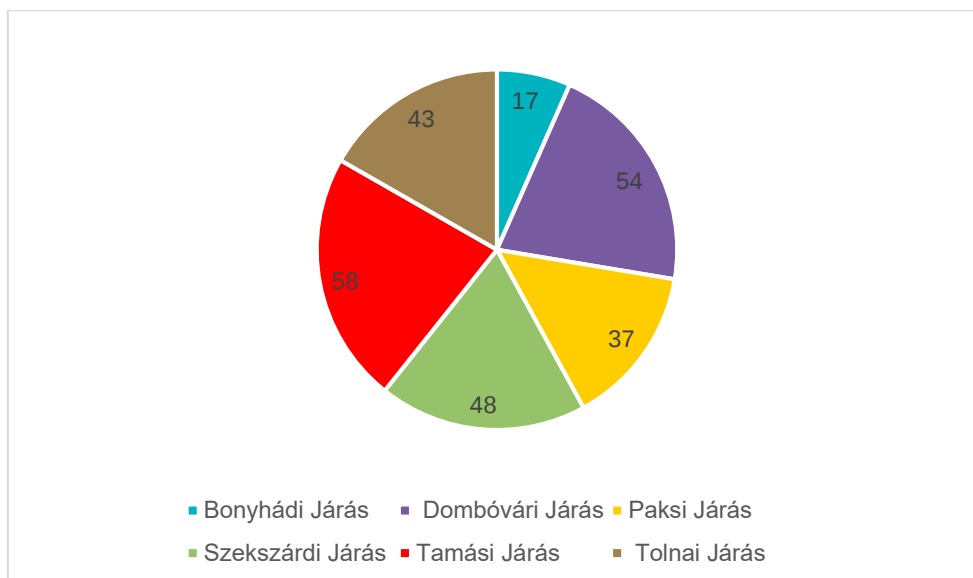
17. ábra: Megváltozott munkaképességű álláskeresők létszáma (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján paktum fejlesztési területén 275 fő keresett megváltozott munkaképessége mellett állást. Számuk a Tamási járásban a legmagasabb 58 fővel, majd a Dombóvári járás követi 54 fővel. A Bonyhádi járásban pedig csupán 18 egyént regisztráltak.

18. ábra: Megváltozott munkaképességű álláskeresők létszáma (2017 július)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Roma nemzetiségű személyek

Tolna megyében 2011-ben mintegy 9100 fő, a népesség 3,9 százaléka vallotta magát cigány nemzetiséghez tartozónak, ez az országos átlagot 0,7 százalékponttal haladta meg. Az elmúlt évtizedben létszámuk 1,7-szeresére bővült, hányaduk pedig 1,7 százalékponttal emelkedett. A Tolna megyei cigányságban kiegyenlített volt a nemek aránya (50–50 százalék). Fiatal kor-összetételű népesség, száz gyermekkorúra csupán 26 időskorú jutott. A kisebbség 27 százaléka gyermekkorú, 41 százaléka fiatal felnőtt volt, előbbiek aránya 13, utóbbiaké 9 százalékponttal meghaladta a megyei átlagot. A 40–59 évesek 25 százalékot tettek ki, ez 4 százalékponttal volt alacsonyabb a megyei népesség egészében mért mutatónál. A 60 éves és annál idősebb cigányok 6,9 százalékos aránya pedig a Tolna teljes népességére jellemzőnek kevesebb mint háromtizede volt. A fiatal korösszetétel hatással volt a cigányság képzettségi szintjére is. Csupán 4 százaléka – a megyei érettségizett népesség 0,7 százaléka – tette le az érettségi vizsgát. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint mindössze 73 cigány – a megyében élő diplomások 0,3 százaléka – rendelkezett felsőfokú végzettséggel. E nemzetiség gazdasági aktivitása – a munkaképes korúak kisebb aránya és az alacsony iskolázottsága miatt – számottevően elmaradt a megyei szinttől. A cigányok 21 százaléka volt foglalkoztatott és 11 százaléka munkanélküli, előbbi hányad 17 százalékponttal elmaradt a megyei átlagtól, utóbbi viszont több mint a duplája volt annak. Az inaktív keresők 26 százalékos aránya 8 százalékponttal alacsonyabb, az eltartottak 42 százalékos hányada pedig 18 százalékponttal magasabb volt, mint a megye össznépességét jellemző mutató. A cigány etnikum jelenléte a Tamási, a Tolnai és a Dombóvári járásban volt a megyei átlagot meghaladó.¹⁴

A roma résztvevők integráltan vesznek részt a programban, felkutatásuk a roma szervezetek bevonásával történik. Mivel többségében gazdaságilag elmaradott területeken, peremkerületekben, szegregáltan élnek, felkutatásukra jelentős hangsúlyt kell helyeznünk.

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

Közfoglalkoztatottak

A közfoglalkoztatás átalakítása következtében 2011. január 1-jétől megszűnt a közmunka-program, a közcélú munka és a közhasznú munkavégzés, amelyeket az egységes közfoglalkoztatás rendszere váltott fel.

A közfoglalkoztatás elsősorban azokat juttatja munkajövedelemhez, akik szociális ellátásban, azon belül foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek. A közfoglalkoztatás keretében végzett munka olyan tevékenységekre irányul, amely javítja többek között a települések szociális, egészség megőrzési, nevelési, kulturális, közrend, közlekedésének helyzetét, közösségi tereinek használhatóságát, illetve a települések gazdasági, foglalkoztatási helyzetét.

A felajánlott közfoglalkoztatotti munka visszautasítása a foglalkoztatást helyettesítő támogatástól való jogosultság elvesztésével jár, így annak elfogadása lényegében kötelező jellegű. Fontos szakpolitikai célkitűzés, hogy legyen átjárás a közfoglalkoztatás és az elsődleges

¹⁴ KSH, 2011. évi népszámlálás

munkaerőpiac között. A közmunkában résztvevők képzés és mentorálás nélkül kevés eséllyel indulnak neki az álláskeresésnek. A visszajuttatás elősegítésének egyik meghatározó eszköze a közfoglalkoztatott piaci igényeknek megfelelő képzésben való részesítése. A 25 év alatti fiatalok esetében a közfoglalkoztatás nem minősül megfelelő munkahelynek, éppen ezért csak kivételes, indokolt esetben lehet 25 év alatti személyeket kiközvetíteni közfoglalkoztatásba.

A közfoglalkoztatás típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás: legfeljebb 4 hónap időtartam, napi 4 órás munkaidő,
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás: legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő (rehabilitációs ellátásban részesülő személy esetében napi 4-8 órás munkaidő),
- országos közfoglalkoztatási program: legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő (rehabilitációs ellátásban részesülő személy esetében napi 4-8 órás munkaidő),
- mintaprogram: legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 8 órás munkaidő.

A közfoglalkoztatás jelenleg a legnagyobb létszámú aktív foglalkoztatáspolitikai eszköz. A közfoglalkozásba bevontak létszáma 2015-ben 208,1 ezer fő volt, közel 30 ezerrel több, mint 2014-ben.

A paktum-területen 3.903 fő vett részt közfoglalkoztatásban, számuk kiugróan magas a Tamási járásban (1.870 fő).

50. táblázat: Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma (2016 01-10.hó)

	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás	Összesen
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	248	357	349	451	141	1 546
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	122	150	176	300	86	834
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen:	1	377	25	1 119	-	1 522
- Mezőgazdaság	0	275	18	570	-	863
- Belvízelvezetés	-	10	0	67	-	77
- Mezőgazdasági földutak karbantartása	0	1	-	39	-	40
- Bio- és megújuló energiafelhasználás	0	12	-	8	-	20

- Belterületi közutak karbantartása	-	12	1	85	-	98
- Illegális hulladéklerakók felszámolása	-	-	0	36	-	36
- Téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás	-	-	-	-	-	0
- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	1	68	5	314	-	388
- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	0
Mindösszesen:	372	884	550	1 870	227	3 903

Forrás: <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>, saját szerkesztés

2017-es évi változások a közfoglalkoztatás rendszerében

A magyar gazdasági helyzet erősödésével a Kormány lehetőséget teremt a közfoglalkoztatottak piaci alapú munkavállalásához. Határozott szándéka, hogy a közfoglalkoztatottakat az elsődleges munkaerőpiac felé szükséges irányítani, valamint továbbra is támogatja a szociális szövetkezetek működését. A Kormány mindezen célok elérése érdekében a 1139/2017. (III. 20.) Korm. határozatban fektette le a közfoglalkoztatás átalakításához szükséges lépéseket.

A versenyszférában kialakult munkaerőhiányra való figyelemmel a közfoglalkoztatási programokban részt vevők havi átlagos maximális létszámát 2020-ig folyamatosan 150 ezer főre csökkentik.

A 25 év alatti személyeket csak abban az esetben vonhatnak be a közfoglalkoztatási programokba, ha az Ifjúsági Garancia Rendszer keretében megvalósuló munkaerő-piaci program nem kínál számukra reális egyéb lehetőséget.

A szakképzettséggel rendelkezők és azok, akik várhatóan önállóan is képesek elhelyezkedni, csak abban az esetben kerülhetnek közfoglalkoztatásba, ha

- a járási (fővárosi kerületi) hivatal közvetítési kísérlete három alkalommal – a munkáltató oldalán felmerülő okból – sikertelen volt vagy
- 3 hónapig nem tudott a járási (fővárosi kerületi) hivatal az álláskereső számára megfelelő állást felajánlani,

2018. június 1-jétől kezdődően három éves időszakon belül a közfoglalkoztatási jogviszonyban eltölthető maximális időtartam egy év lesz, kivéve, ha a versenyszféra nem kínál reális munkalehetőséget az egyénnek, tehát önhibáján kívül nem tud elhelyezkedni.

A jövőben a közfoglalkoztatottak részére megtérítik a munkahelykereséssel kapcsolatos tömegközlekedési eszköz igénybevétele felmerült indokolt helyi és helyközi utazási költségeket.

Megvizsgálják annak a lehetőségét, hogy a jelenleg állami intézményeknél közfoglalkoztatásban lévő személyek miként tudnak saját állományba kerülni és ennek mennyi a többletforrás igénye.

Folytatják a mentális, szociális vagy egészségi okból foglalkoztatásba be nem vonható állás-keresők foglalkoztathatóságának növelését szolgáló 2016. évi kormányzati intézkedésekről szóló 1253/2016. (VI. 6.) Korm. határozat 2. pontjában meghatározott speciális közfoglalkoztatási programot.

51. táblázat: Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma (2016)

	Bony- hádi já- rás	Dombó- vári járás	Paksi járás	Ta- mási járás	Tolnai járás	Ösz- sze- sen
Hosszabb időtartamú közfog- lalkoztatás támogatása	245	357	352	436	137	1 527
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	120	148	176	295	85	824
Járási startmunka mintapro- gram támogatása összesen:	1	369	22	1 111	-	1 503
- Mezőgazdaság	0	267	16	568	-	851
- Belvízelvezetés	-	9	0	67	-	76
- Mezőgazdasági földutak kar- bantartása	0	0	-	40	-	40
- Bio- és megújuló energiafel- használás	0	13	-	7	-	20
- Belterületi közutak karbantar- tása	-	12	1	84	-	97
- Illegális hulladéklerakók fel- számolása	-	-	0	39	-	39
- Téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás	-	-	-	-	-	0
- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	1	68	5	307	-	380
- Egyéb startmunka mintapro- gram	-	-	-	-	-	0
Mindösszesen:	367	874	549	1 842	221	3853

Forrás: <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>, saját szerkesztés

A paktum-területen 2016-ban 3.853 fő vett részt közfoglalkoztatásban, számuk kiugróan magas a Tamási járásban (1.842 fő).

52. táblázat: Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma (2017. 01-06 hó)

	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás	Összesen
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	172	306	303	382	95	1 258
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	85	111	145	236	69	646
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen:	1	335	17	934	1	1 288
- Mezőgazdaság	0	244	14	478	-	736
- Belvízelvezetés	1	6	1	75	-	83
- Mezőgazdasági földutak karbantartása	0	-	-	44	-	44
- Bio- és megújuló energiafelhasználás	-	13	-	2	-	15
- Belterületi közutak karbantartása	-	19	-	74	0	93
- Illegális hulladéklerakók felszámolása	-	-	-	41	0	41
- Téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás	-	-	-	-	-	-
- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	-	52	2	220	-	274
- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen:	258	752	465	1 552	165	3 192

Forrás: <http://kozfoglalkoztatasi.bm.hu/>, saját szerkesztés

2017 első félévében 3.192 fő vett részt közfoglalkoztatásban. Számuk továbbra is a Tamási kistérségben a legmagasabb.

2017 márciusában számos, 2017/2018. évi közfoglalkoztatási program indult el Tolna megyében. A járási startmunka mintaprogramok és ráépülő programok indítására a jogszabály szerinti kedvezményezett települések, illetve kedvezményezett járásban fekvő települések pályázhattak. Tolna megye 3 járásának (Dombóvár, Tamási, Paks) 45 települési önkormányzata, valamint egy önkormányzati tulajdonú gazdasági társasága élt ezzel a lehetőséggel. 98 projekt valósul meg ebben a programban, amelynek 2,06 milliárd Ft-nyi támogatási keretszege 1.336 fő foglalkoztatására nyújt lehetőséget 2018 február végéig. A mezőgazdasági programok célja, hogy a helyi lehetőségek, adottságok kihasználásával megtermelt zöldség és gyümölcs, takarmánynövények, valamint kisállattartás biztosítsa az önkormányzati intézmények ellátását. A helyben megtermelt termények felhasználásával állandó friss alapanyag kerül a településeken működő konyhákra és lehetőség nyílik a keletkező többlet feldolgozására, tartósítására, raktározására is. A helyi sajátosságokra épülő programokban a közösségi szükségletek kielégítése, a település fejlődésének elősegítése a cél olyan egyedi programokkal, amelyek a korábbi munka- és termelési kultúrán, vagy a település eddig kiaknázatlan földrajzi és természeti adottságain alapulnak. A szociális programelemekben a települések összképének javítása, rendbe tétele céljából belvízelvezetést, a mezőgazdasági földutak rendbe vételét, az illegális hulladéklerakó-helyek felszámolását és a közúthálózat javítását végzik a közfoglalkoztatottak. Két település érintett a bio- és megújuló energiafelhasználásban, melynek célja a gáz kiváltása alternatív fűtési móddal, a fűtőanyag helyben történő biztosításával. Országosan 8 települést érint a varrodai tevékenységre irányuló közfoglalkoztatási ráépülő program. A megyében Fürgeden működik ilyen varroda, ahol a közfoglalkoztatottak számára varrnak munkaruházatot és értékesítik is azokat. A program 20 fő számára nyújt munkalehetőséget. Március 1-jével elindult 4 országos közfoglalkoztatási program is, a vízgazdálkodás, az állami erdőgazdálkodás, valamint a katasztrófa- és a rendvédelem területén tevékenykedő közfoglalkoztatók 333 fő támogatott foglalkoztatását vállalták. Más megyei országos közfoglalkoztatók, akik Tolna megyei telephelyen, helyszínen foglalkoztatnak közfoglalkoztatottakat, 724 fő számára biztosítanak munkalehetőséget. A hagyományos, hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében – mely elsősorban az önkormányzatok számára teremt lehetőséget, hogy közfoglalkoztatás keretében oldják meg a települést érintő kötelező, illetve önként vállalt feladataikat - is március hónaptól nyílt lehetőség az ez évi foglalkoztatásra. A Belügyminisztérium által biztosított közel 1,5 milliárd Ft forrásból 1.117 fő foglalkoztatására nyílik lehetőség.

Inaktívak társadalmi és gazdasági jellemzői

A gazdaságilag inaktívak rétege – azok, akik a munkaerőpiacon sem foglalkoztatottként, sem munkanélküliként nincsenek jelen – a munkaerőpiac tágan értelmezett potenciális tartaléka. A gazdasági válság előidézte romló foglalkoztatási kilátások, valamint a társadalombiztosítási ellátások körének korlátozása az inaktívak csoportjait aktívabb munkaerő-piaci szerepvállalásra ösztönözte. A gazdaságilag inaktívak száma és népességen belüli aránya az elmúlt években folyamatosan mérséklődött. 2015-ben száz 15–64 éves közül 31 fő volt inaktív, szemben az egy évvel korábbi 33, vagy a 2010. évi 38 fővel.

A gazdaságilag nem aktív népességet 2011-ben a megyében élők 57 százaléka, mintegy 131,7 ezer fő alkotta. Az inaktív keresők – a kereső tevékenységet nem végző, de jövedelemmel rendelkező személyek – döntő többsége (86 százaléka) a nyugdíjasokból és járadékosokból állt, közel háromnegyedük életkora alapján, 23 százaléuk rokkantság vagy balesetből eredő egészségkárosodás miatt, 4 százaléuk pedig hozzátartozója, házastársa révén részesült nyugellátásban. Az inaktív keresők egyre kisebb csoportját alkotják a gyermekgondozási ellátásban részesülők. 2011-ben 22 százalékkal kevesebben, mintegy 5500-an

igényelték e juttatások valamelyik formáját, közülük 93 férfi volt. A keresettel, jövedelemmel nem rendelkező eltartottak köre évtizedek óta zsugorodik, amelynek egyik oka, hogy a születésszám kedvezőtlen alakulása következtében egyre alacsonyabb a gyermekkorúak száma. A gazdasági aktivitás területi mutatói a városi rangot kapott településeken sokkal kedvezőbben alakultak, mint a községekben. A városi népesség 41 százalékának volt munkája, míg a falvakban élők csupán 34 százaléka dolgozott. A munkanélküliség a városiakat kevésbé sújtotta, mint a vidékieket, előbbiben 4,5, utóbbiban 5,6 százalékot tett ki a népességen belüli arányuk. Emellett a községekben az inaktív keresők aránya 3,5, az eltartottaké 1,8 százalékponttal volt magasabb. (KSH, 2011. évi népszámlálás)

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta

53. táblázat: A hátrányos helyzetű célcsoportok létszáma a megyei paktum fejlesztési területén (2016)

Célcsoportok	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás	Összesen
Foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők	176	430	601	468	213	1 888
Általános iskolai végzettséggel rendelkezők és ált. iskolai végzettség nélküliek	278	582	750	771	384	2 765
Megváltozott munkaképességű állás-keresők	28	87	47	63	49	274
Pályakezdő álláskeresők	119	171	184	179	80	733
50 év feletti	189	365	454	450	199	1 657
Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek	436	871	990	798	457	3 552
Közfoglalkoztatottak	258	752	465	1 552	165	3 192
Ellátásban nem részesülők	449	716	705	699	366	2 935

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, saját szerkesztés

54. táblázat: A hátrányos helyzetű célcsoportok létszáma a megyei paktum fejlesztési területén (2017 júliusi zárónap)

Célcsoportok	Bonyhádi járás	Dombóvári járás	Paksi járás	Tamási járás	Tolnai járás	Összesen
Foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők	128	353	516	377	210	1 584
Általános iskolai végzettséggel rendelkezők és ált. iskolai végzettség nélküliek	227	501	630	692	304	2 354
Megváltozott munkaképességű állás-keresők	17	54	37	58	43	209
Pályakezdő állás-keresők	98	146	163	145	66	618
50 év felettiek	183	326	390	423	177	1 499
Tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek	388	774	889	704	402	3 157
Közfoglalkoztatottak (2017.01-06)	367	874	549	1 842	221	3 853
Ellátásban nem részesülők	377	607	649	540	282	2 455

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal, saját szerkesztés

5.6 AZ ÁLLÁSKERESŐK ÖSSZETÉTELE

Az előző fejezetben láthattuk, hogy a célcsoporton belül a legjelentősebb csoportot az álláskeresők teszik ki, ezért ezzel a kategóriával jelen fejezetben külön is foglalkozunk. A 2016-os év átlagát tekintve a Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának nyilvántartásában a paktum-területre vonatkozóan 5.799 fő álláskereső szerepelt. Az álláskeresők nemek közötti megoszlása azonos arányú (50-50%).

A legnagyobb munkaerő-kínálat a Paksi térséget jellemezte 19% százalékkal (1.510 fő), amely megegyezik a Tamási járásával (1.444 fő). Dombóvár térségében 17 %-os (1.344 fő) a regisztráltak aránya, míg Bonyhád nyilvántartásában 10 % (780 fő) szerepelt. A legkevesebb álláskereső a Tolnai járás regiszterében 9% (708 fő) a található.

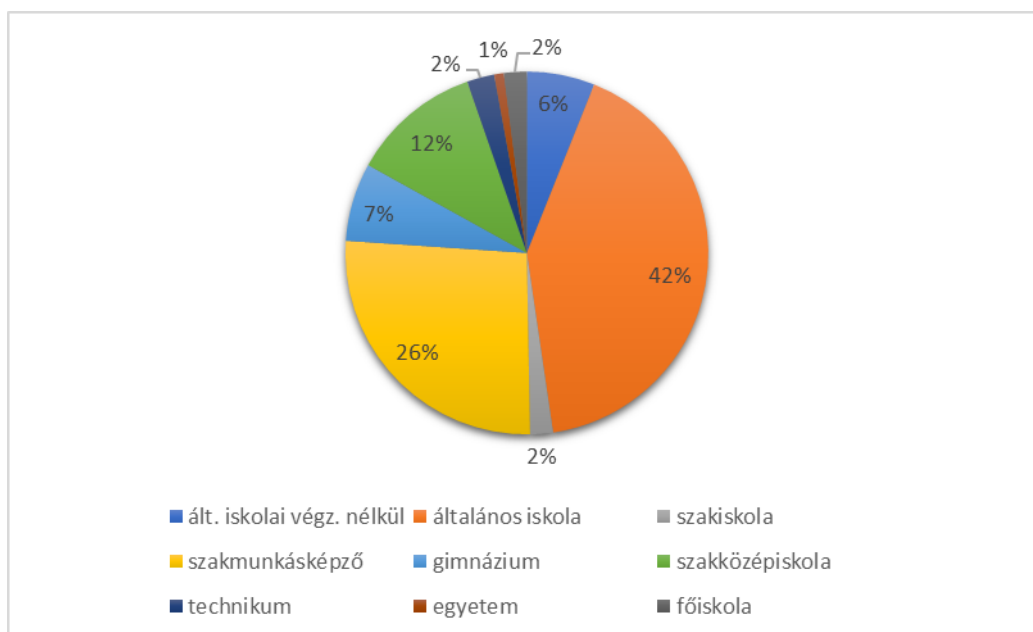
A 2017. júliusi zárónap adatait tekintve a Tolna Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának nyilvántartásában a paktum-területre vonatkozóan 4.969 fő álláskereső szerepelt. Az álláskeresők nemek közötti megoszlása azonos arányú (férfi 49 %-nő 51%). A legnagyobb munkaerő-kínálat a Tamási térséget jellemezte 49% százalékkal (2.832 fő).

Dombóvár térségében 21 %-os (1.232 fő) a regisztráltak aránya, a Paksi járásban 18 %-os (1009 fő), míg Bonyhád nyilvántartásában 12 % (679 fő) szerepelt.

Iskolai végzettség

A regisztrált álláskeresők között magas a kizárólag alapfokú végzettséggel rendelkezők aránya. A nyilvántartott álláskeresők 42%-a általános iskolai, 26%-a szakmunkás, 12%-a szakközépiskolai végzettséggel rendelkezik. Figyelemreméltó, hogy az alapfokú végzettséggel nem rendelkezők aránya eléri a 6%-ot.

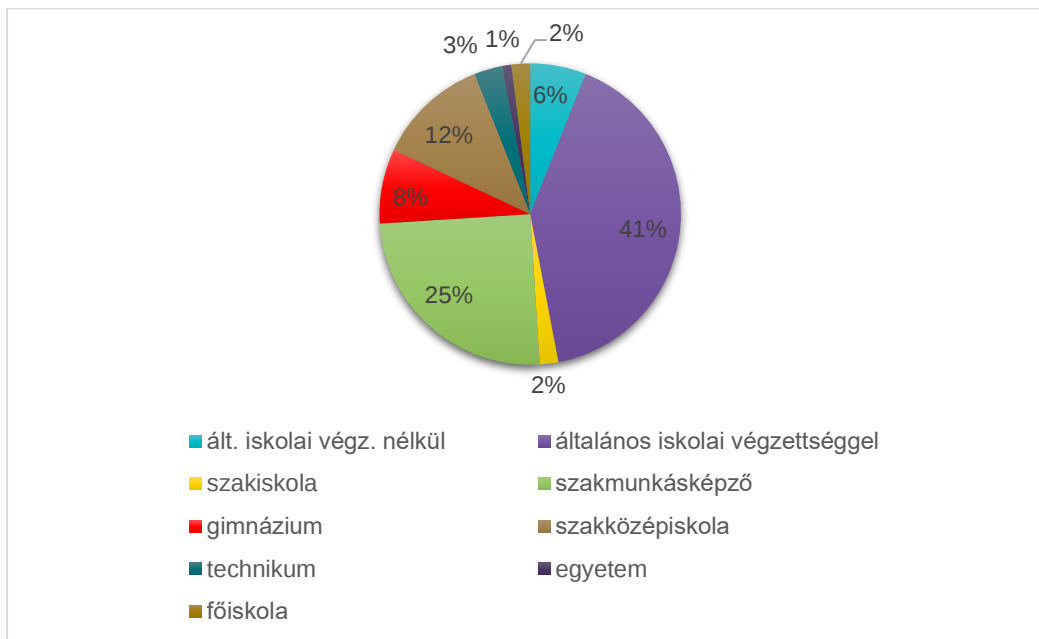
19. ábra: Az álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján a regisztrált álláskeresők között továbbra is magas a kizárólag alapfokú végzettséggel rendelkezők aránya. A nyilvántartott álláskeresők 41%-a általános iskolai, 25%-a szakmunkás, 12%-a szakközépiskolai végzettséggel rendelkezik. Az alapfokú végzettséggel nem rendelkezők aránya eléri a 6%-ot.

20. ábra: Az álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele (2017 július)

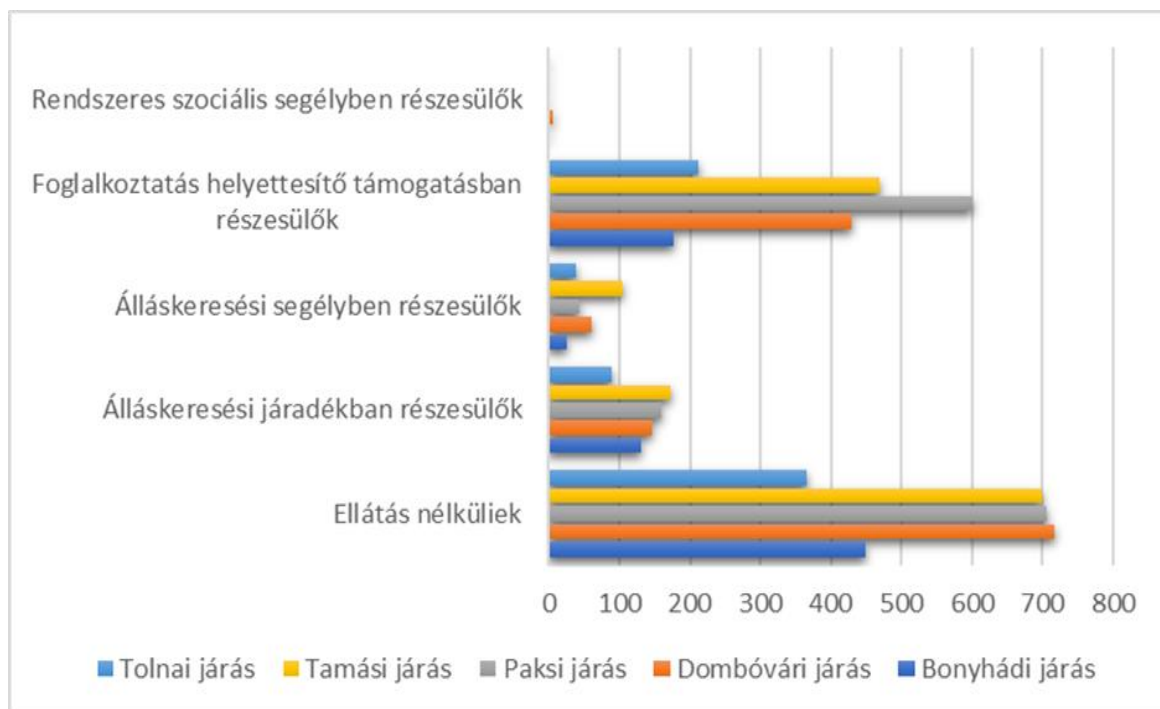
Álláskeresői ellátások

A nyilvántartott álláskeresők köréből 2.868 fő volt jogosult valamilyen típusú álláskeresői ellátásra, amely az álláskeresők 49 %-a.

Az álláskeresők több mint a felét (51%) az ellátás nélküliek aránya teszi ki, de emellett számottevő a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban (FHT) részesülők aránya is (33%). A rendszeres szociális segélyben részesülők aránya nem számottevő (mindössze 11 fő)

21. ábra: Álláskeresők ellátások szerinti megoszlása (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

55. táblázat: Álláskereső létszáma ellátásonként (2016)

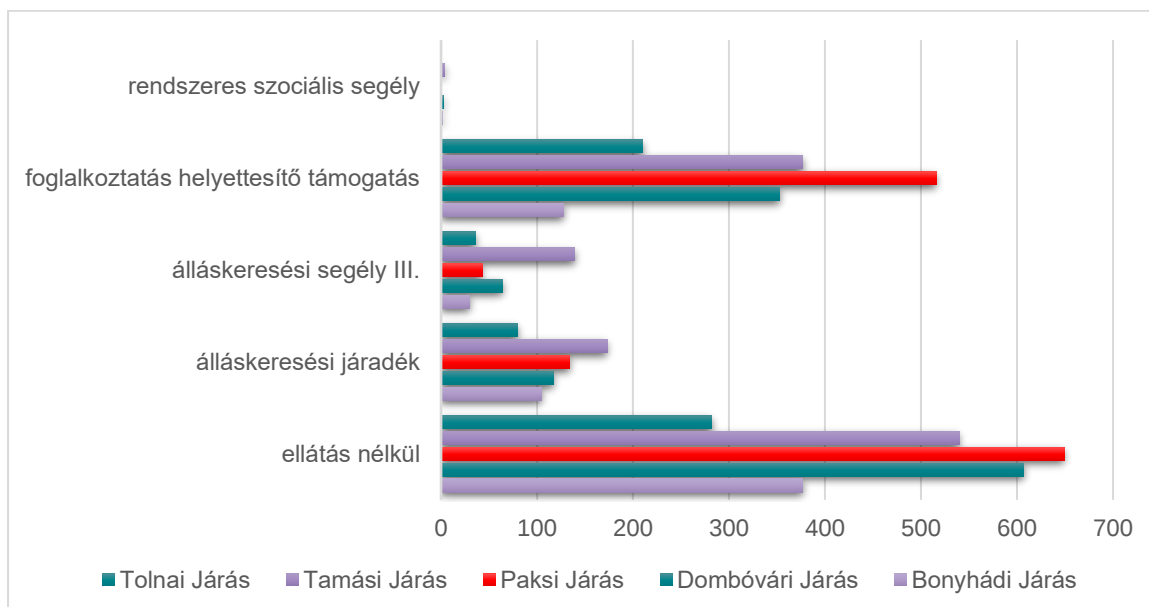
A megyei paktum fejlesztési területe	Ellátás nélküliek	Álláskeresői járadékban részesülők	Álláskeresői segélyben részesülők	Foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők	Rendszeres szociális segélyben részesülők
Bonyhádi járás	449	130	25	176	1
Dombóvári járás	716	146	60	430	5
Paksi járás	705	160	43	601	1
Tamási járás	699	172	105	468	2
Tolnai járás	366	90	39	213	2
Összesen	2935	697	272	1888	11

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján a nyilvántartott álláskereső köréből 2.514 fő volt jogosult valamilyen típusú álláskeresői ellátásra, amely az álláskeresők 51 %-a.

Az álláskeresők közel felét (49%) az ellátás nélküliek aránya teszi ki, de emellett számottevő a foglalkoztatás helyettesítő támogatásban (FHT) részesülők aránya is (32%). A rendszeres szociális segélyben részesülők száma mindössze 9 fő.

22. ábra: Álláskereső ellátások szerinti megoszlása (2017 július)

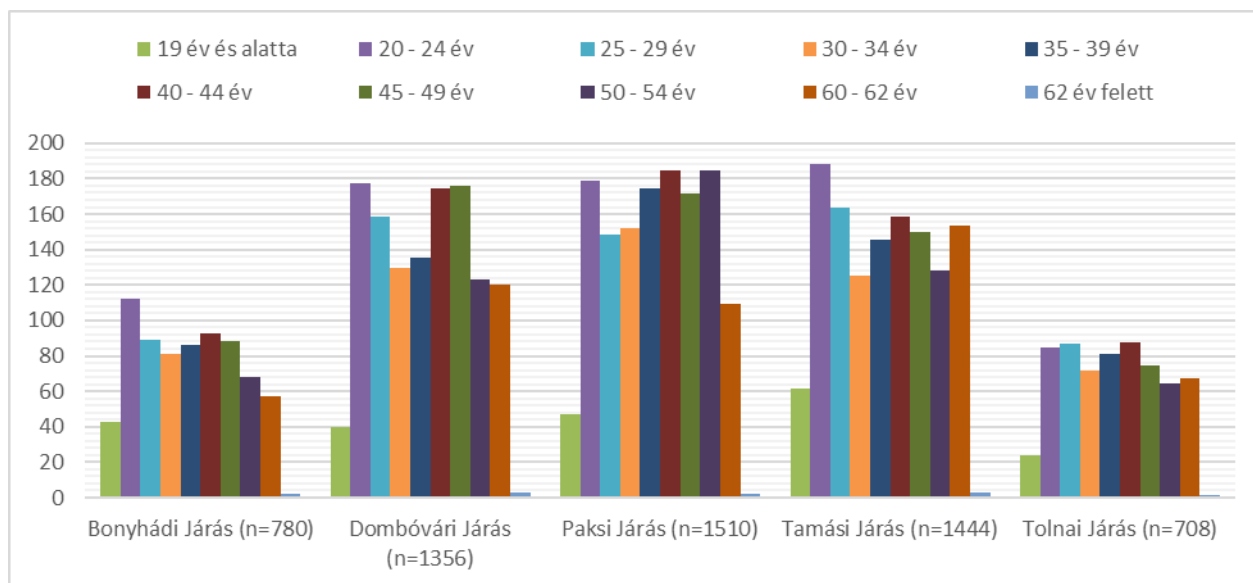

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Az álláskeresők életkori megoszlása

Az alábbi grafikon adatai alapján látható, hogy a 20-59 éves korosztályok között nincs kimagasló különbség. Legnagyobb számban a fiatal, 20-24 éves (13%) és a középkorú, 40-44 éves (12%) korosztályok képviseltették magukat a munkaügyi nyilvántartásban. Utóbbtól 1%-kal maradnak el a 25-29 éves, a 35-39 éves, valamint a 45-49 éves korosztályok. Legalacsonyabb a 19 év alattiak (2%), valamint elenyésző a 62 év felettek száma (12 fő).

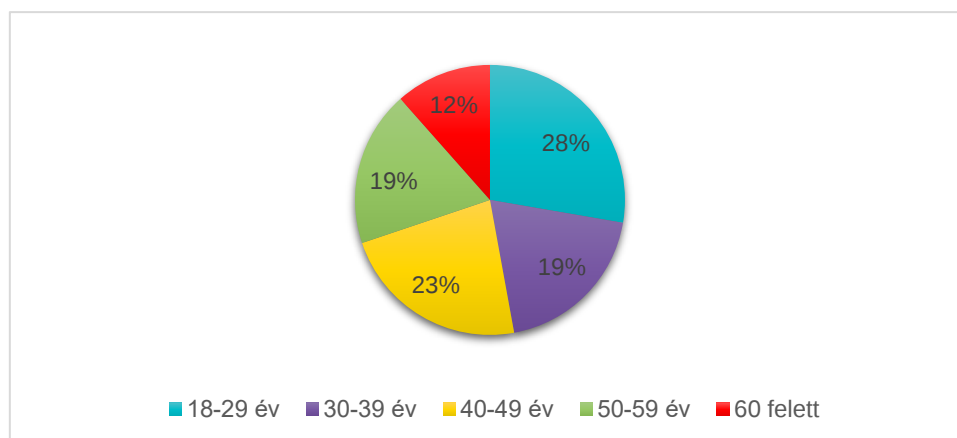
23. ábra: Álláskeresők életkor szerinti létszáma (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján legnagyobb számban a fiatal, 18-29 éves (28%) és a középkorú, 40-49 éves (23%) korosztályok képviseltették magukat a munkaügyi nyilvántartásban. A legalacsonyabb a 60 év felettek aránya, mindössze 12%-os.

24. ábra: Álláskeresők életkor szerinti létszáma (2017 július)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Álláskeresők kategorizálása (profiling rendszer)

2016. január elsejétől vezették be országosan a profiling (ügyfél-kategorizálási) rendszert, amelynek kitűzött célja, hogy az álláskeresők mielőbbi elhelyezkedését célirányos, személyre szabott aktív munkaerő-piaci eszközök meghatározásával segítse. Fő feladat annak meghatározása, hogy kinek indokolt a közfoglalkoztatás lehetőségét felajánlani és mely esetekben indokolt a nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedéshez segítséget nyújtani.

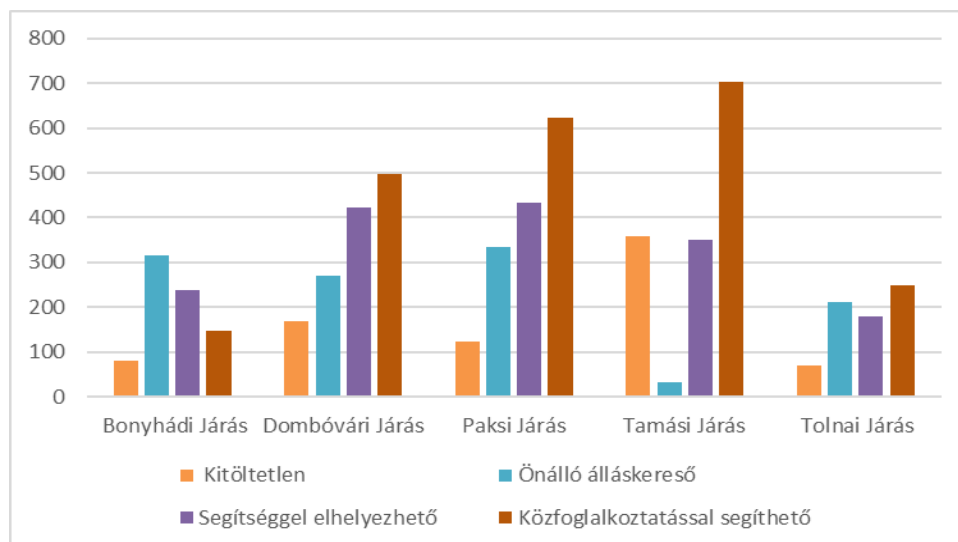
A profiling rendszer három kategóriába csoportosítja az álláskeresőket:

- önállóan (vagy például az NFSZ által biztosított internetes álláskereső-alkalmazás használatával) elhelyezkedni képes ügyfelek,
- az elsődleges munkaerőpiacon való elhelyezkedést segítő eszközökkel támogandó ügyfelek,
- az egyéni fejlesztés kiindulásképpen közfoglalkoztatásban elhelyezhető és/vagy szociális, mentálhigiénés, illetve egyéb szolgáltatásokkal segíthető ügyfelek.

Az álláskeresők 16%-a nem rendelkezik besorolással, 20%-a önállóan, 27%-a segítséggel elhelyezhető az elsődleges munkaerőpiacon, 37%-a közfoglalkoztatásba helyezhető el, illetve különböző személyre szabott szolgáltatásokkal támogandó.

Az önállóan elhelyezkedni képes ügyfelek aránya a Paksi (28%), és a Bonyhádi (27%) járásban a legnagyobb. E kategóriában a legkevesebben a Tamási járás álláskeresőiből találhatók (3%). Segítséggel a munkaerőpiacra integrálhatóak tábora a Paksi és a Dombóvári járásban a legnépesebb (27 és 26%). A közfoglalkoztatásban elhelyezhető álláskeresők leg többben a Tamási (32%) és a Paksi (28%) járásban vannak, minimális az arányuk a Bonyhádi járásban (7%)

25. ábra: Profiling-kategóriák járásonként (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

5.7 A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ HUMÁNERŐFORRÁS ELEMZÉSÉNEK ÖSSZEGZÉSE

A paktum-területen nyilvántartott állás keresők (5.799 fő) területi eloszlása alapján látható, hogy a legtöbb állás kereső a Paksi és Tamási járásban (19%) nyilvántartott, a legkevesebb állás kereső a Tolnai járás regiszterében (9%) található. A megyében az állás keresők száma minden kategóriában a Tamási és a Paksi járásokban a legmagasabb. Ezzel összefügg, hogy ezekben a járásokban a legnagyobb a képzettségbeli elmaradottság is.

Az alacsony iskolai végzettségűek (ált. iskolai és ált.isk. végzettség nélküli) aránya a regisztrált állás keresők közel fele (48%). Számuk a Tamási (668 fő) és Paksi (632 fő) járásban a legmagasabb.

A nyilvántartott állás keresők 42%-a általános iskolai, 26%-a szakmunkás, 12%-a szakközépiskolai végzettséggel rendelkezik. A diplomás állás keresők aránya mindössze 3%, viszont az alapfokú végzettséggel nem rendelkezők aránya eléri a 6%-ot.

Az állás keresők életkor szerinti csoportosítása azt mutatja, hogy a 20-59 éves korosztályok között nincs jelentős eltérés (1-3%). Legnagyobb számban a fiatal, 20-24 éves (13%) és a középkorú, 40-44 éves (12%) korosztályok tagjai jelentek meg a munkaügyi nyilvántartásban. Legalacsonyabb a 18 év alattiak és a 19 évesek (2%), valamint elenyésző a 62 év feletiek száma (12 fő).

A közfoglalkoztatásban elhelyezhető állás keresők legtöbben a Tamási (32%) és a Paksi (28%) járásban vannak, minimális az arányuk a Bonyhádi járásban (7%)

A pályakezdő állás keresők száma 733 fő, aránya a regisztrált állás keresők 13%-a. A legmagasabb számban a Paksi (184 fő), Tamási (179 fő) és Dombóvári járásban (171 fő) jelennek meg. A pályakezdők 38%-a általános iskolai, 20%-a szakközépiskolai, 17%-a szakmunkás végzettséggel rendelkezik. A diplomások aránya elenyésző, csupán 2%-os.

Az 50 év feletti állás keresők regisztrált munkanélküliek aránya regisztrált állás keresők 29%-a (1657 fő). Számuk a Paksi (454 fő) és Tamási járásban (450 fő) a legmagasabb.

A közfoglalkoztatás jelenleg a legnagyobb létszámú aktív foglalkoztatáspolitikai eszköz. A közfoglalkozásba bevontak létszáma 2015-ben 208,1 ezer fő volt, közel 30 ezerrel több, mint 2014-ben. A paktum-területen 2016-ban (1-10 hónap) 3.903 fő vett részt közfoglalkoztatásban, számuk kiugróan magas a Tamási járásban (1.870 fő).

Összefoglalva az állás keresők és a kiemelt célcsoportok főbb jellemzőit, fontos kiemelni, hogy munkaerő-piaci szempontból a legnagyobb problémát az alacsony iskolai végzettségűek és a közfoglalkoztatottak magas aránya jelenti.

A 2017-es évben végzett felülvizsgálat során megállapítható, hogy a 2016 évi adatok nem térnek el jelentősen a 2017. év júliusi zárónapon mért adataitól.

A 2017. júliusi zárónap adatai alapján az alacsony iskolai végzettségű regisztrált állás keresők aránya a regisztrált munkanélküliek 47 %-a. Számuk a Tamási (101 fő) és a Paksi (110 fő) járásokban a legmagasabb.

Az 50 év feletti regisztrált álláskeresők száma 1499 fő, aránya a paktum fejlesztési területén a regisztrált álláskeresők 30%-a. Számuk a Tamási (423 fő) a Paksi járásban (390 fő) és a legmagasabb.

A közfoglalkoztatás továbbra is jelentős mértékű. A paktum-területen 2016-ban 3.853 fő vett részt közfoglalkoztatásban, számuk kiugróan magas a Tamási járásban (1.842 fő). Fő kormányzati törekvés a közfoglalkoztatottakat az elsődleges munkaerőpiac felé irányítása, amely cél elérése érdekében a 1139/2017. (III. 20.) Korm. határozatban fektették le a közfoglalkoztatás átalakításához szükséges lépéseket. Többek között ezeket a célkitűzéseket is:

- A versenyszférában kialakult munkaerőhiányra való figyelemmel a közfoglalkoztatási programokban részt vevők havi átlagos maximális létszámát 2020-ig folyamatosan 150 ezer főre csökkentik.
- 2018. június 1-jétől kezdődően három éves időszakon belül a közfoglalkoztatási jogviszonyban eltölthető maximális időtartam egy év lesz, kivéve, ha a versenyszféra nem kínál reális munkalehetőséget az egyénnek, tehát önhibáján kívül nem tud elhelyezkedni.

6 MUNKAERŐ-PIACI KERESLET ÉS KÍNÁLAT ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A kereslet és kínálat összehasonlítását az iskolai végzettségi mutatók elemzésével végeztük el: a bejelentett üres álláshelyek elvárt iskolai végzettségi mutatót egybevetettük az álláskeresők iskolai végzettségével.

Foglalkoztatói igények

A foglalkoztatói igények főbb adataiból fontos kiemelni, hogy a paktum-területen a járási foglalkoztatási osztályokon bejelentett üres álláshelyek 70%-a közfoglalkoztatási jogviszony betöltésére irányul, és az álláshelyek közel fele (43%) a Tamási járásban jelenik meg.

Az igényelt munkaerő 66 százalékánál elegendő az általános iskolai, viszont 14 százalékának még általános iskolai végzettséggel sem kell rendelkeznie az álláskeresőknél. A szakképzettségre vonatkozó munkáltatói igények alapján a munkakörök 91 %-a nem igényel semmilyen szakképzettséget, valamint az állománycsoporti besorolásból az derül ki, hogy a munkakörök 94%-a fizikai foglalkozású álláskereső alkalmazására irányul. A szakképzettségre vonatkozó adatoknak némileg ellentmond az elvárt iskolai végzettségre vonatkozó besorolás, amely szerint a munkaadók által igényelt szakmunkás végzettséggel rendelkezők aránya 11%. A bejelentett munkaerőigények 50%-a 9239 egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozású munkakörök betöltésére irányul.

A térségi munkaerőpiac keresleti és kínálati oldala az iskolai végzettség alapján

2016-ban a paktum fejlesztési területén a foglalkoztatók 9.563 db új munkaerőigényt jelentettek be, ezzel szemben az álláskeresői nyilvántartásban 5.799 álláskereső szerepelt. Az első problémát az jelenti, hogy közel 4000 fővel kisebb a munkaerő kínálat a keresletnél.

A második, ami még ennél is súlyosabb, hogy a kínálat „státusz szerkezete” nem felel meg a keresletének. A paktum járásaiban az általános iskolai végzettség nélküli álláskereső, az általános iskolai és szakiskolai végzettséggel rendelkező álláskereső esetében munkaerő-hiány van: az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezőkre vonatkozó igény 25%-a, az általános iskolai végzettségűekre vonatkozó igény 38%-a, a szakiskolai végzettségűekre vonatkozó kereslet 49%-a esetében áll rendelkezésre a keresett munkaerő. Mindazonáltal arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a bejelentett üres álláshelyeken a munkaerő 70%-át közfoglalkoztatási jogviszonyban tervezik a munkáltatók foglalkoztatni, amely nagymértékben determinálja a keresleti jellemzőket.

A többi iskolai végzettség esetében viszont a munkaerő kereslet szűkebb, mint a kínálat, a bejelentett üres álláshelyek száma nem elegendő mennyiségű. A szakmunkások 68%-a, a gimnáziumi 34%-a, a szakközépiskolai 40%-a, a technikumi 63%-a, a főiskolai 32%-a, és az egyetemi végzettségűek 84%-a számára nyújtanak lehetőséget a bejelentett üres álláshelyek.

A 2017.évi felülvizsgálat során aktuálisabb adatok nem érhetőek el az év eleji teljesítés óta.

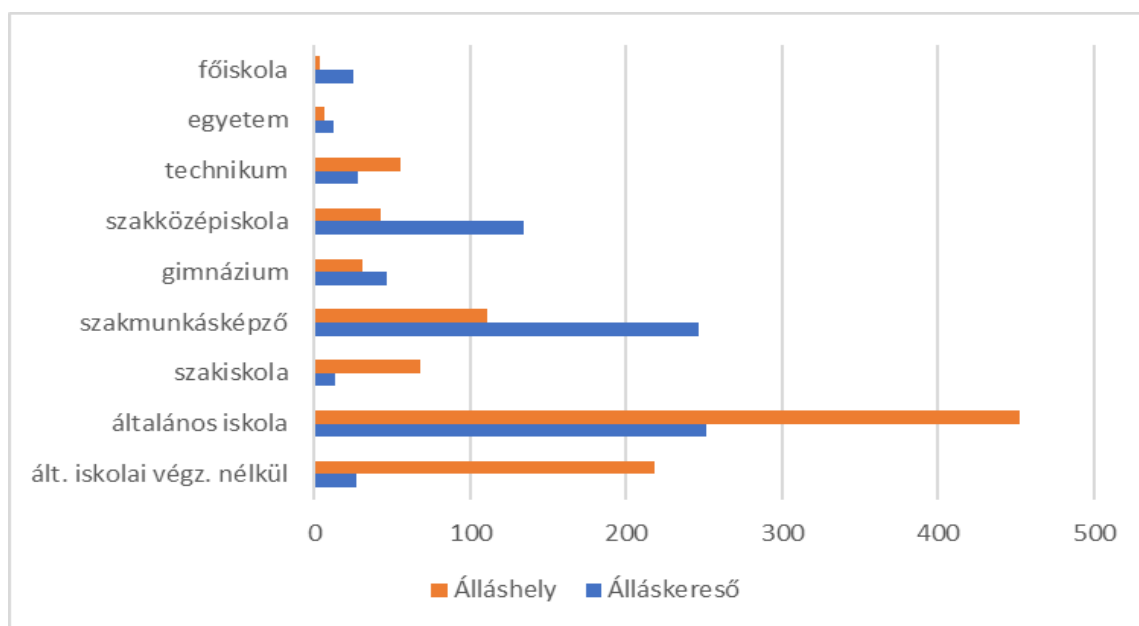

Bonyhádi járás

A Bonyhádi járásban kiugróan magas a munkaadói oldal igénye az általános iskolai végzettségűekre és azokra is, akik nem rendelkeznek alapfokú végzettséggel.

Kínálati többlet a szakmunkások és a középfokú végzettségűek esetében jelentkezik: a szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezők 45%-a, a szakközépiskolai végzettséggel rendelkezők 31%-a számára nyújtanak lehetőséget a bejelentett üres álláshelyek.

26. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Bonyhádi járásban (2016)

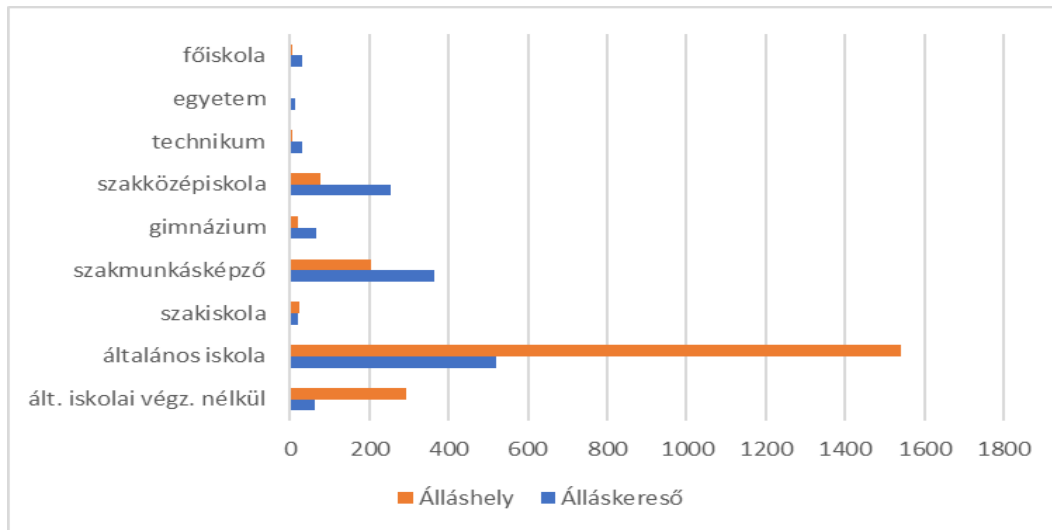
Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Dombóvári járás

A Dombóvári járásban is kiugróan magas a keresleti oldal igénye az általános iskolai végzettségűekre és azokra, akik nem rendelkeznek alapfokú végzettséggel.

A szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezők 56%-a, a gimnáziumi végzettséggel rendelkezők 28%-a, szakközépiskolai végzettséggel rendelkezők 30%-a, a főiskolai diplomások 17%-a számára nyújtanak lehetőséget a bejelentett üres álláshelyek

27. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Dombóvári járásban (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

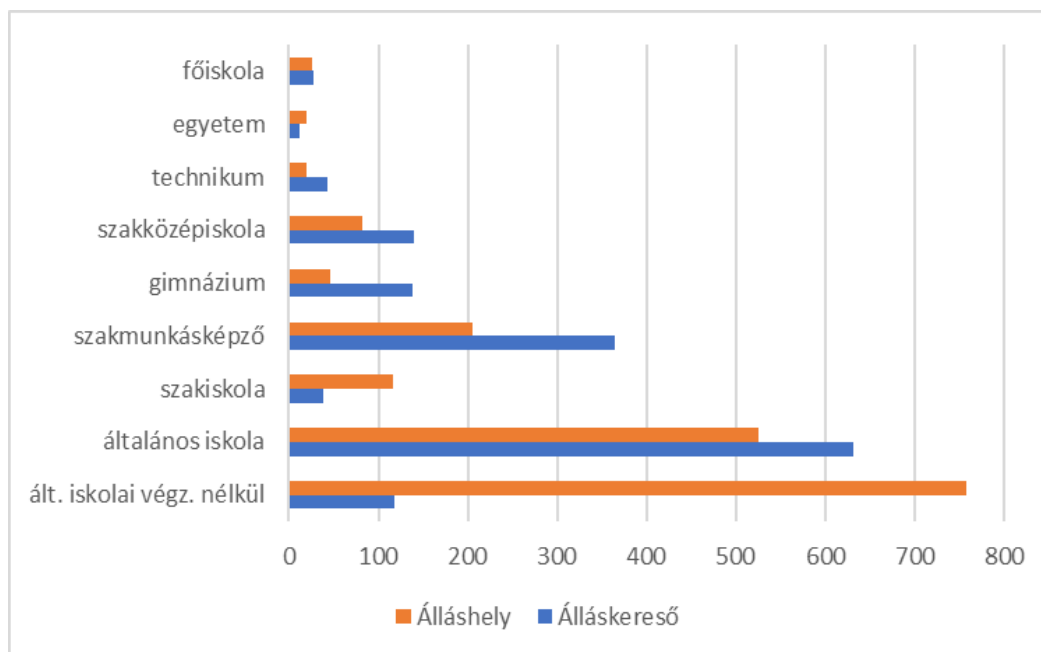
Paksi járás

A Paksi járásban szintén kiugróan magas a keresleti oldal igénye az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező álláskeresőkre.

Kínálati többlet a szakmunkások és a középfokú végzettségűek esetében jelentkezik: a szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezők 56%-a, a gimnáziumi végzettséggel rendelkezők 33%-a, szakközépiskolai végzettséggel rendelkezők 59%-a, a technikumi végzettségűek 44%-a számára nyújtanak lehetőséget a bejelentett üres álláshelyek.

28. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Paksi járásban (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

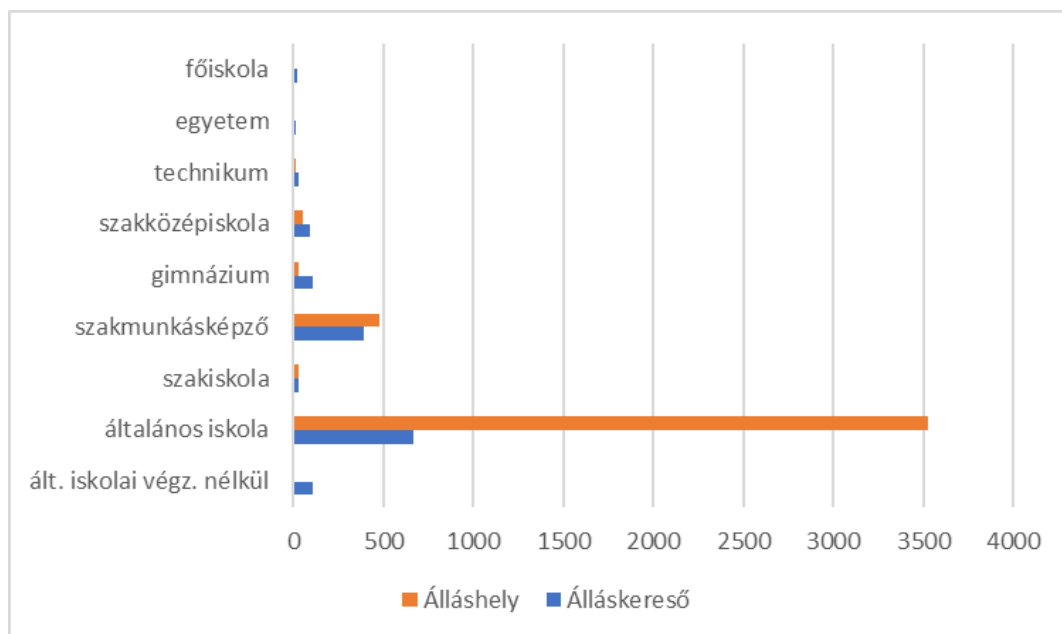
Tamási járás

A Tamási járásban is kiugróan magas a keresleti oldal igénye az általános iskolai végzettséggel rendelkező álláskeresőkre. Az 5 járás közül itt a legnagyobb a különbség a kereslet és kínálat között: az általános iskolai végzettséggel igényelt munkaerő mindössze 19%-a áll rendelkezésre.

Kínálati többlet a középfokú végzettségűek esetében jelentkezik: a gimnáziumi végzettséggel rendelkezők 26%-a, szakközépiskolai végzettséggel rendelkezők 60%-a, a technikumi végzettségűek 44%-a számára nyújtanak lehetőséget a bejelentett üres álláshelyek.

29. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Tamási járásban (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

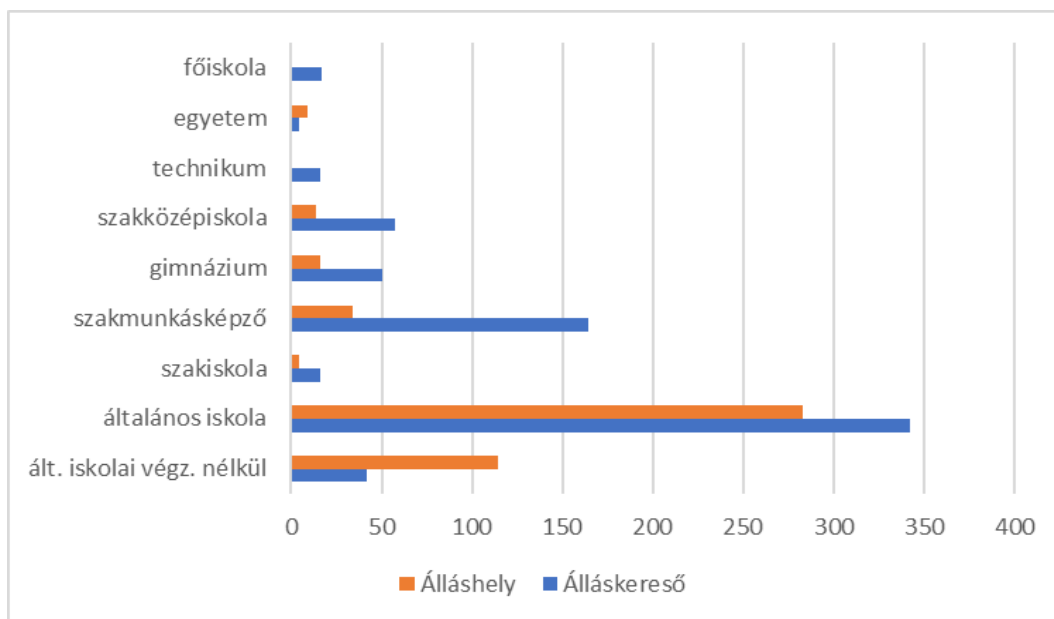
Tolnai járás

A Tolnai járásban is magasabb a keresleti oldal igénye az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező álláskeresőkre, mint amennyi rendelkezésre áll (az álláshelyek 37%-át fedezi csupán).

Kínálati többlet viszont az összes többi végzettségű álláskereső esetében jelentkezik (kivéve a egyetemi diplomásokat): a szakmunkás bizonyítvánnyal rendelkezők 21%-a, szakiskolai végzettséggel rendelkezők 25%-a, a gimnáziumi végzettséggel rendelkezők 32%-a, szakközépiskolai végzettséggel rendelkezők 25%- számára nyújtanak lehetőséget a bejelentett üres álláshelyek. A főiskolai és technikumi végzettségűek számára 2016-ban nem volt üres álláshely.

30. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Tolnai járásban (2016)

Forrás: Tolna Megyei Kormányhivatal 2017, saját szerkesztés

Az üres bejelentett álláshelyek és a regisztrált álláskeresők száma alapján közel 4000 munkavállaló hiányzik a paktum-terület munkaerőpiaciáról.

Az általános iskolai végzettség nélküli álláskeresőket, az általános iskolai és szakiskolai végzettséggel rendelkező álláskeresőket esetében munkaerőhiány van: az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezőkre vonatkozó igény 25%-a, az általános iskolai végzettségűekre vonatkozó igény 38%-a, a szakiskolai végzettségűekre vonatkozó kereslet 49%-a esetében áll rendelkezésre a keresett munkaerő. (Az adatot torzítja, hogy a bejelentett üres álláshelyeken a munkaerő 70%-át közfoglalkoztatási jogviszonyban tervezik a munkáltatók foglalkoztatni.) A többi iskolai végzettség esetében viszont a munkaerő kereslet szűkebb, mint a kínálat, a bejelentett üres álláshelyek száma nem elegendő mennyiségű. A szakmunkások 68%-a, a gimnáziumi 34%-a, a szakközépiskolai 40%-a, a technikumi 63%-a, a főiskolai 32%-a, és az egyetemi végzettségűek 84%-a számára nyújtanak lehetőséget a bejelentett üres álláshelyek.

Az 5 járás közül a Tamási kistérségben a legnagyobb a szakadék a kereslet és kínálat között: az általános iskolai végzettséggel igényelt munkaerő mindössze 19%-a áll rendelkezésre. Mindez nem véletlen, hiszen a Tamási járásban jelenik meg paktum-területen bejelentett üres álláshelyek közel fele (43%), a munkaadók által igényelt általános iskolai végzettségűek 56%-a, valamint a közfoglalkoztatottak aránya is a Tamási járásban a legmagasabb (48%)

7 ÖSSZEGZÉS, KÖVETKEZTETÉSEK

A paktum-területen a legtöbb vállalkozás a kereskedelem, gépjárműjavítás (23%) nemzetgazdasági ágban működik. A megyében összesen 33.489 regisztrált vállalkozás található, melynek közel harmada, 10.039 db a Paksi járásban található. A regisztrált vállalkozásokon belül legmeghatározóbbak az önálló vállalkozások, jelenlétük minden járásban 60% körüli. Az egyéni vállalkozók aránya mindenhol 20-25% körüli, egyedül Tamási járásban alacsonyabb ezen vállalkozásforma aránya, ellenben az őstermelők aránya a Tamási járásban a legmagasabb a megyében. Minden járásban a Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat dominál, ám ezen vállalkozások aránya meglehetősen eltérő képet mutat. A legtöbb agrár-vállalkozás Tamásiban található, ahol a cégek több mint felét (53%-át) adják. Legkevesebb (32%) a Dombóvári járásban van. A vállalkozások foglalkoztatotti létszáma alapján minden járásban az 1-9 fős vállalkozások vannak túlsúlyban. Arányuk 96% körüli. A többi cég leginkább 10-49 fő közötti, az ennél nagyobb, 50-249 fő közötti vállalkozások aránya elhanyagolható, nem éri el az 1%-ot sem.

A paktum-területet alkotó 5 járás mindegyikére jellemző, hogy a legtöbb bejelentett álláshely a szakképzettséget nem igénylő kategóriában található. A térségben tehát a legnagyobb igény szakképzetlen munkaerőre van. A második legtöbb álláshely a szakképzettséget igénylő ipari és építőipari, valamint a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási foglalkozás munkakörökbe tartozik. A szakképzettséget nem igénylő kategórián belül minden járásban az egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozásúak a legkevesebbek. A második helyen a takarító és a kisegítő foglalkozások, továbbá a mezőgazdasági munkakörök állnak.

Az álláshirdetésekből megfogalmazott követelményekről összefoglalva elmondható, hogy a profession.hu-n a kereskedelem ágazatához, valamint az építőiparhoz kapcsolódóan találunk üres álláshelyeket. Magas a hirdetések között a felsőfokú végzettséget igénylő munkakörök aránya, 41%, illetve fontosnak értékelik a munkáltatók az 1-5 éves szakmai tapasztalatot, erről a mintába bekerült hirdetések 55%-ban van szó. A közigazgatásban fellelhető állások és a piaci igények egyaránt a magasan képzett, fejlett kompetenciákkal rendelkező munkavállalókat keresik, akikkel szemben követelmény a jó kommunikációs képesség, valamint a jogosítvány és a digitális kompetenciák magasan fejlett szintje.

A foglalkoztatói igények kérdőíves felmérésének eredménye szerint a megkérdezett vállalkozások 43 százalékánál van betöltetlen álláshely, ennek 60%-a tartósan, azaz minimum 3 hónapja nincs betöltve. A legtöbb üres álláshely a középvállalkozásoknál és nagyvállalatoknál található. Az üres álláshelyek tekintetében a feldolgozóipar és az építőipar igényli a legtöbb munkavállalót, és az építőipari cégeknél van a legtöbb tartósan üres álláshely is. A foglalkoztatók képzési igényei elsősorban a továbbképzések preferálását jelzi, legkevesebben az informatikai képzést tartják szükségesnek.

A paktum-területen belül a regisztrált álláskeresők egyes mutatói között jelentős eltérések láthatóak:

- A paktum-területen nyilvántartott álláskeresők (5.799 fő) területi eloszlása alapján látható, hogy a legtöbb álláskereső a Paksi és Tamási járásban (19%) nyilvántartott, a legkevesebb álláskereső a Tolnai járás regiszterében (9%) található. A megyében az álláskeresők száma minden kategóriában a Tamási és a Paksi járásokban a legmagasabb.

Ezzel összefügg, hogy ezekben a járásokban a legnagyobb a képzettségbeli elmaradottság is.

- A profiling (ügyfél-kategorizálási) rendszer adatai szerint az önállóan elhelyezkedni képes ügyfelek aránya a Paksi (28%), és a Bonyhádi (27%) járásban a legnagyobb. E kategóriában a legkevesebben a Tamási járás álláskeresőiből találhatóak (3%). Segítséggel a munkaerőpiacra integrálhatóak tábora a Paksi és a Dombóvári járásban a legnépesebb (27 és 26%). A közfoglalkoztatásban elhelyezhető álláskeresők legtöbben a Tamási (32%) és a Paksi (28%) járásban vannak, minimális az arányuk a Bonyhádi járásban (7%)
- A Tamási járásban a legmagasabb az alacsony iskolai végzettségűek és a közfoglalkoztatottak száma.
- A Paksi járásban a legmagasabb 25 év alatti fiatalok, vagy 30 év alatti pályakezdő álláskeresők, az 50 év feletti álláskeresők, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma.

A paktum-terület álláskeresőit és kiemelt célcsoportjait tekintve megállapítható, hogy munkaerő-piaci szempontból a legnagyobb problémát az alacsony iskolai végzettségűek és a közfoglalkoztatottak magas aránya jelenti. Az alacsony iskolai végzettségűek aránya a regisztrált álláskeresők közel fele (48%). 2016-ban 3.903 fő vett részt közfoglalkoztatásban, számuk kiugróan magas a Tamási járásban (1.870 fő).

A bejelentett üres álláshelyek elvárt iskolai végzettségi mutatói és az álláskeresők iskolai végzettségének összehasonlítása azt mutatja, hogy az általános iskolai végzettség nélküli álláskeresők, az általános iskolai és szakiskolai végzettséggel rendelkező álláskeresők esetében munkaerőhiány van. Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezőkre vonatkozó igény 25%-a, az általános iskolai végzettségűekre vonatkozó igény 38%-a, a szakiskolai végzettségűekre vonatkozó kereslet 49%-a esetében áll rendelkezésre a keresett munkaerő. Mivel a bejelentett üres álláshelyeken a munkaerő 70%-át közfoglalkoztatási jogviszonyban tervezik a munkáltatók foglalkoztatni, feltételezhető, hogy a munkaerőhiány egy része ebből fakad. A többi iskolai végzettség esetében viszont a munkaerő kereslet szűkebb, mint a kínálat, a bejelentett üres álláshelyek száma nem elegendő mennyiségű. A szakmunkások 68%-a, a gimnáziumi 34%-a, a szakközépiskolai 40%-a, a technikumi 63%-a, a főiskolai 32%-a, és az egyetemi végzettségűek 84%-a számára nyújtanak lehetőséget a bejelentett üres álláshelyek.

A 2017-es év első 8 hónapjának adatai hasonlóak az előző évihez. A paktum-területet alkotó 5 járás mindegyikére a továbbiakban is jellemző, hogy a legtöbb bejelentett álláshely a szakképzettséget nem igénylő kategóriában található. A szakképzettséget nem igénylő kategórián belül minden járásban az egyéb, máshova nem sorolható egyszerű szolgáltatási és szállítási foglalkozásúak a legkeresettebbek.

A Tolna Megyei Önkormányzat és a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara 2017 májusában végzett munkáltatói igényfelmérés eredménye azt mutatja, hogy leginkább a gépkezelők, járművezetők, villanyszerelők iránt van kereslet.

A paktum-terület álláskeresőit és kiemelt célcsoportjait tekintve változatlanul megállapítható, hogy munkaerő-piaci szempontból a legnagyobb problémát az alacsony iskolai végzettségűek és a közfoglalkoztatottak magas aránya jelenti.

8 TÁBLÁZAT- ÉS ÁBRAJEGYZÉK

8.1 ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Bejelentett álláshelyek területi megoszlása (2016).....	23
2. ábra: Bejelentett álláshelyek területi megoszlása (2017. 01-08 hónap)	24
3. ábra: Bejelentett álláshelyek FEOR 1-9 számú főcsoportok szerinti megoszlása a paktum-területen (2016).....	26
4. ábra: Bejelentett álláshelyek FEOR 1-9 számú főcsoportok szerinti megoszlása a paktum-területen (2017.01-08 hónap).....	28
5. ábra: A hirdetések végzettség szerinti bontása (n=168).....	40
6. ábra: A hirdetések munkavégzés szerinti megoszlása járási bontásban (n=34)	42
7. ábra: Alacsony iskolai végzettségűek száma a regisztrált álláskeresők között a Paktum területén (2016).....	71
8. ábra: Alacsony iskolai végzettségűek száma a regisztrált álláskeresők között a Paktum területén (2017 július).....	71
9. ábra: Pályakezdő álláskeresők létszáma a Paktum területen(2016).....	72
10. ábra: Pályakezdő álláskeresők létszáma a Paktum területen (2017 július)	73
11. ábra: 50 év feletti álláskeresők létszáma a paktum területen (2016).....	75
12. ábra: 50 év feletti álláskeresők létszáma a paktum területen (2017 július).....	75
13. ábra: Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők létszáma (2016)	77
14. ábra: Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők létszáma (2017 július)	77
15. ábra: Az 1-3 hónapja nyilvántartottak létszáma (2016).....	79
16. ábra: Az 1-3 hónapja nyilvántartottak létszáma (2017 július).....	80
17. ábra: Megváltozott munkaképességű álláskeresők létszáma (2016)	81
18. ábra: Megváltozott munkaképességű álláskeresők létszáma (2017 július)	81
19. ábra: Az álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele (2016).....	91
20. ábra: Az álláskeresők iskolai végzettség szerinti összetétele (2017 július).....	92
21. ábra: Álláskeresők ellátások szerinti megoszlása (2016).....	93
22. ábra: Álláskeresők ellátások szerinti megoszlása (2017 július).....	94
23. ábra: Álláskeresők életkor szerinti létszáma (2016).....	95
24. ábra: Álláskeresők életkor szerinti létszáma (2017 július).....	95

25. ábra: Profiling-kategóriák járásonként (2016)	96
26. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Bonyhádi járásban (2016)	100
27. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Dombóvári járásban (2016)	101
28. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Paksi járásban (2016)	102
29. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Tamási járásban (2016)	103
30. ábra: Munkaerő kereslet és kínálat az iskolai végzettség alapján a Tolnai járásban (2016)	104

8.2 TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: Működő vállalkozások ágazati megoszlása (2015)	9
2. táblázat: Vállalkozások száma szervezeti forma szerint, járási szinten (2015)	10
3. táblázat: Vállalkozások száma ágazatonként, járási szinten (2015)	11
4. táblázat: Vállalkozások száma foglalkoztatotti létszám szerint, járási szinten (2015).....	13
5. táblázat: Az árbevétel alapján a legnagyobb foglalkoztatók járási szintű eloszlása	13
6. táblázat A 10 legnagyobb árbevétellel rendelkező vállalkozás mérete	15
7. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek alakulása (2010-2015)	16
8. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma (2016).....	17
9. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma -közfoglalkoztatottakkal (2017.01-08 hónap)	18
10. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma (közfoglalkoztatottak nélkül) (2017.01-08 hónap)	19
11. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma állománycsoport szerint (2016).....	19
12. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma állománycsoport szerint (közfoglalkoztatottakkal) 2017.01-08 hónap	20
13. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma állománycsoport szerint (közfoglalkoztatottak nélkül) 2017.01-08 hónap	20
14. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma elvárt iskolai végzettség szerint (2016)	21
15. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma elvárt szakképzettség szerint (2016).....	21

16. táblázat: Bejelentett üres álláshelyek száma elvárt szakképzettség szerint (2017.01-08 hónap)	22
17. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma foglalkoztatásra irányuló jogviszony alapján (2016)	22
18. táblázat: Bejelentett álláshelyek száma foglalkoztatásra irányuló jogviszony alapján (2017)	23
19. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a paktum-területen (2016).....	25
20. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a paktum-területen (2017.01-08 hó).....	27
21. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Bonyhádi járásban (2016).....	28
22. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négy számjegyes) szerinti megoszlása a Bonyhádi járásban (2016)	29
23. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Dombóvári járásban (2016).....	30
24. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négy számjegyes) szerinti megoszlása a Dombóvári járásban (2016).....	31
25. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Paksi járásban (2016)	33
26. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négy számjegyes) szerinti megoszlása a Paksi járásban (2016).....	34
27. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Tamási járásban (2016).....	35
28. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négy számjegyes) szerinti megoszlása a Tamási járásban (2016).....	36
29. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR főcsoportok szerinti megoszlása a Tolnai járásban (2016).....	38
30. táblázat: Bejelentett álláshelyek FEOR (négy számjegyes) szerinti megoszlása a Tolnai járásban (2016).....	38
31. táblázat: Hirdetések kategóriákba sorolva az üres állások száma szerint.....	40
32. táblázat: Hirdetések kategóriákba sorolva az üres állások száma szerint kizárólag Tolna megye	41
33. táblázat: A közsférában meghirdetett humán szakmai pozíciók létszámigénye Tolna megyében	43
34. táblázat: Betöltetlen álláshelyek gazdasági ágazatonként	45

35. táblázat: Foglalkoztatók létszám és képzési igénye (2017)	48
36. táblázat: A népességszám főbb jellemzői és megoszlása (2015)	51
37. táblázat: A népesség korcsoportos megoszlása	53
38. táblázat: A 15-64 éves népességének iskolai végzettség szerinti megoszlása	54
39. táblázat: A 15-64 éves népességének iskolai végzettség szerinti megoszlásának eltérése az országos átlagtól.....	54
40. táblázat: Közép-és alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők száma (2015)	56
41. táblázat: Szakképzésben tanulók száma képzési területenként és az iskolák típusa szerint	56
42. táblázat: Képzési területek megoszlása járasonként	58
43. táblázat A sikeresen vizsgázók száma - 2016. évi adatszolgáltatások alapján	61
44. táblázat Tárgyévben befejeződött tanfolyamokat sikeresen záró résztvevők száma	64
45. táblázat Képzési jegyzék (2017).....	65
46. táblázat: A program célcsoportjai	69
47. táblázat: Pályakezdők összetétele iskolai végzettség szerint (2016)	74
48. táblázat: A 3 hónapnál régebben nyilvántartott álláskeresők létszáma (2016).....	78
49. táblázat: A 3 hónapnál régebben nyilvántartott álláskeresők létszáma (2017 július).....	79
50. táblázat: Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma (2016 01-10.hó).....	83
51. táblázat: Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma (2016).....	85
52. táblázat: Közfoglalkoztatásban résztvevők havi átlagos létszáma (2017. 01-06 hó).....	86
53. táblázat: A hátrányos helyzetű célcsoportok létszáma a megyei paktum fejlesztési területén (2016).....	89
54. táblázat: A hátrányos helyzetű célcsoportok létszáma a megyei paktum fejlesztési területén (2017 júliusi zárónap)	90
55. táblázat: Álláskeresők létszáma ellátásonként (2016)	94

